

POLIROM
Top 10+

TRUMAN CAPOTE

O vară
de răscruce

POLIROM
Top 10+

TRUMAN CAPOTE

O vară
de răscruce

TRUMAN
CAPOTE

O vară
de răscruce

Traducere din limba engleză
și note de Antoaneta Ralian

POLIROM
2020

Truman Capote, *Summer Crossing*

Copyright © 2006 by The Truman Capote Literary Trust.
All rights reserved.

This translation published by arrangement with Random House, an imprint and
division of Penguin Random House LLC.

© 2006, 2013, 2020 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-8472-4

ISBN PDF: 978-973-46-8473-1

ISBN print: 978-973-46-8031-3

Coperta: Carmen Parii

Foto copertă: © Andrejs Pidjass/Depositphotos.com

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

TRUMAN CAPOTE, pe adevăratul său nume Truman Streckfus Persons, s-a născut la 30 septembrie 1924 în New Orleans și, după divorțul părinților, a fost crescut de familia mamei sale, într-un orășel din Alabama. Când aceasta s-a recăsătorit cu un om de afaceri cubanez, Capote s-a mutat la New York și a adoptat numele tatălui vitreg. La șaptesprezece ani și-a întrerupt studiile și s-a angajat la *The New Yorker*; curând a început să-și publice povestirile în prestigioase reviste literare, iar în 1948 i-a apărut romanul *Alte glasuri, alte încăperi*, care s-a bucurat de un enorm succes și l-a impus în atenția criticilor ca una dintre cele mai mari speranțe ale prozei americane. Volumele de povestiri, romanele și piesele de teatru publicate ulterior – *O vară de răscruce* (1943, roman apărut postum în 2005), *Arborele nopții și alte povestiri* (1949), *Harfa de iarbă* (1951), *Mic dejun la Tiffany* (1958), *Cu sânge rece* (1966), *Muzică pentru cameleoni* (1980) –, dintre care multe sunt obiectul unor ecranizări celebre, îi consolidează definitiv reputația și, totodată, stilul: o combinație irezistibilă de nonconformism, ironie, rafinament psihologic și complexitate stilistică.

Capitolul 1

— Draga mea, ești un adevărat mister, a comentat mama, iar Grady, privind-o pe deasupra mesei, peste aranjamentul floral de trandafiri și ferigă din centru, a zâmbit cu indulgență.

„Da, sunt un mister“; și îi făcea plăcere asemenea gând. Dar Apple, sora ei cu opt ani mai mare, căsătorită și departe de a fi un mister, a intervenit:

— Grady e numai aiurită; vai, ce-aș mai dori să plec și eu cu voi! Mamă, când mă gândesc că de azi într-o săptămână o să iei micul dejun la Paris! George îmi tot promite că o să plecăm și noi... dar nu știu...

S-a oprit din vorbă și a privit-o lung pe sora ei:

— Grady, de ce naiba preferi să rămâi în New York în toiul verii?

Grady ar fi vrut să fie lăsată în pace; dar o hărțuiau întruna, și apoi asta era chiar dimineața în care urma să plece vaporul: ce-ar mai fi putut să le spună în plus? În plus, nu mai exista decât adevărul, or, ea nu avea intenția să le dezvăluie adevărul.

— N-am petrecut încă nici o vară aici, a răspuns și s-a ferit de privirile lor, uitându-se pe fereastră: luminile traficului dădeau freamăt dimineții calme din Central Park, iar soarele, îmbibat de începutul de vară care usucă frageda crustă verde a

primăverii, se filtra printre copacii din fața restaurantului Plaza, unde luau micul dejun.

— Mă rog, sunt perversă, așa cum mă socotiți voi.

Și-a dat seama, zâmbind, că, probabil, greșise făcând această afirmație; într-adevăr, familia ei nu era departe de a o socoti perversă; și, cândva, pe la paisprezece ani, avusese o revelație teribilă, acută: intuise că mama ei o iubea fără să o placă; la început crezuse că acest lucru provenea din faptul că mama o considera mai urâtă, mai îndărătnică, mai puțin veselă și jucăușă decât era Apple, dar mai târziu, când a devenit dureros de evident, pentru Apple, că Grady o întrecuse mult în frumusețe, a renunțat la ipoteza privitoare la atitudinea mamei: răspunsul era pur și simplu – și în cele din urmă a înțeles și Grady – că nici ea, încă din copilărie, într-un fel oarecum pasiv, nu o prea plăcuse pe mama ei. Reacțiile uneia față de cealaltă nu reflectau, în mod vizibil, starea de fapt; lăcașul ostilității lor era mobilat, destul de modest, cu afecțiune, o afecțiune pe care doamna McNeil o exprima acum strângând mâna fetei în mâna ei și spunându-i:

— O să ne facem griji pentru tine, dragă. E inevitabil. Nu știu. Nu știu. Nu sunt sigură că e bine ce facem. Șaptesprezece ani nu înseamnă maturitate, și până acum nu ai rămas niciodată singură.

Domnul McNeil care, ori de câte ori vorbea, părea să pluseze la o partidă de pocher, și care intervenea arareori, în parte pentru că soția sa detesta să fie întreruptă, în parte pentru că el era un om foarte ostenit, și-a stins trabucul în ceașca de cafea, făcându-le să se încrunte pe Apple și pe doamna McNeil și a cuvântat:

— Ce dracu', eu, la optsprezece ani, sosisem de trei ani în California.

— Dar... Lamont... tu ești bărbat.

— Și ce-i cu asta? a mormăit el. Parcă în ultima vreme femeile sunt egale cu bărbații. Așa spui tu.

Doamna McNeil și-a dres vocea, ca și cum conversația luase o turnură neplăcută.

— Totuși, Lamont, nu pot spune că plec cu inima ușoară...

Grady simțea înălțându-se în ea un val de râs nestăpânit, un tumult care făcea ca vara albă ce se așternea în fața ei să pară o pânză despăturită, așteptând primele trăsături de penel, pure, aspre, libere. Apoi, cu o figură sobră, i-a venit să râdă; râdea pentru că toți erau atât de departe de a bănuși ceva – nu suspectau absolut nimic. Lumina care vibra în argintăria de pe masă părea să-i înflăcăreze emoția și, totodată, să-i transmită un semnal de avertisment: „fi prudentă, dragă!“ Dar, pe de altă parte, ceva îi șoptea: „Grady, fi mândră, ești înaltă, așa încât îți poți flutura flamura cât mai sus, în vânt!“ Oare de unde anume veniseră șoaptele? Trandafirii? Trandafirii vorbesc, sunt inimile înțelepciunii, așa citise ea undeva. S-a uitat din nou pe fereastră; râsul lăuntric dădea pe dinafară, îi inunda buzele: ce zi cu soare glorios pentru Grady McNeil, și trandafiri care vorbesc!

— Ce găsești atât de amuzant, Grady?

Apple nu avea un glas plăcut; îți sugera gângurelile subvocale ale unui bebeluș năzuros.

— Mama îți pune o întrebare simplă și tu râzi de parcă ți-ar fi vorbit o idioată, a adăugat ea.

— Grady nu mă consideră o idioată, în nici un caz, a intervenit doamna McNeil, dar tonul ei lipsit de convingere

trăda îndoială, iar ochii, camuflați de voaleta ca o pânză de păianjen pe care și-o lăsase acum peste față, păreau vag nedumeriți, tulburați parcă de înțepătura pe care o simțea când se confrunta cu ceea ce considera ea a fi disprețul lui Grady. Era clar că între ele nu exista decât un contact foarte firav: nu le lega nici un fel de simpatie, știa bine; totuși nu suporta gândul că Grady, prin atitudinea ei distantă, ar sugera că-i este superioară; în asemenea momente, mâinile doamnei McNeil zvâcneau. Odată, cu mulți ani în urmă, când Grady era încă băiețoasă, cu părul scurt și genunchii juliți, doamna McNeil nu fusese în stare să-și controleze mâinile și, cu acea ocazie, care întâmplător a coincis și cu perioada cea mai sâcâitoare din viața unei femei, și-a îngăduit, provocată de aerele distante ale lui Grady, să-și pălmuiască zdravăn fiica. Mai târziu, ori de câte ori s-a simțit invadată de un impuls similar, doamna McNeil și-a apăsât mâinile pe o suprafață solidă, întrucât, cu acel prilej anterior când nu se putuse reține, ochii lui Grady, verzi ca două petice de mare, o priviseră de sus, priviseră prin ea, îndreptaseră un reflector crud asupra oglinzii pătate a vanităților ei: pentru că doamna McNeil, o femeie limitată, se ciocnise pentru prima oară de o voință mai puternică decât a ei.

— Bineînțeles că nu mă consideră idioată, a repetat acum, clipind cu un umor artificial.

— Scuză-mă, i s-a adresat Grady. M-ai întrebat ceva? Mi se pare că nu mai aud bine.

Cuvintele ei sunau mai curând a confesiune decât a scuză.

— Ba mai curând, a chicotit Apple, s-ar spune că ești îndrăgostită.

O tresărire a inimii, o umbră de primejdie, lingurița de argint a tremurat o clipă, și o felie rotundă de lămâie, pe

jumătate stoarsă de degetele lui Grady, i-a înțepenit în mână; s-a uitat cu repeziciune în ochii surorii ei să constate dacă oglindeau o expresie vicleană sau numai stupidă. După care, satisfăcută, a continuat să-și stoarcă lămâia în ceai și a ascultat-o pe mama ei spunând:

— În legătură cu rochia ta, dragă. Cred că aș putea să o comand la fel de bine la Paris, la Dior sau la Fath, ceva de genul ăsta. Până la urmă, s-ar putea să fie chiar mai puțin scumpă acolo. Cel mai mult mi-ar plăcea un verde pastel, s-ar potrivi de minune cu tenul și cu părul tău – deși trebuie să-ți mărturisesc că aș prefera să nu-l mai tunzi atât de scurt: nu-i cuviincios și e lipsit de feminitate. Păcat că domnișoarele care-și fac debutul în societate nu pot purta verde. Dar cred că o mătase albă, moarată...

Grady a întrerupt-o, încruntându-se.

— Dacă te referi la rochia pentru petrecere, află că nu o vreau. Nu vreau o petrecere, nu am de gând să mă duc la vreo petrecere, în nici un caz la acest gen de petrecere. Nu vreau să fiu ridicolă.

Dintre toate lucrurile care o supărau pe doamna McNeil, acesta din urmă o irita și o agasa cel mai mult: a început să tremure de parcă anumite trepidații nefirești porniseră să zgâlțâie incinta solidă și stabilă a hotelului Plaza. Ar fi putut să răspundă: „Nici eu nu vreau să fiu ridicolă“, pentru că în vederea debutului lui Grady în societate, procedase la o serie întreagă de manevre; ba chiar îi venise ideea să angajeze o secretară. Mai mult, ar fi putut afirma, fără să greșească prea tare, că întreaga ei activitate mondenă din ultima vreme, că fiecare dejun plicticos și fiecare ceai searbăd (așa era tentată să le descrie) fuseseră suportate numai pentru ca fiica ei să se

bucure de o primire strălucitoare în anii ei de baluri. Debutul în societate al lui Lucy McNeil constituise, la vremea lui, un eveniment faimos și sentimental: bunica ei, o frumusețe pe drept celebră în New Orleans, care se măritase cu La Trotta, senatorul de Carolina de Sud, le prezentase pe Lucy și pe cele două surori ale ei, împreună, la un bal Camellia, la Charleston, în aprilie 1920; a fost o prezentare în toată puterea cuvântului, pentru că cele trei surori La Trotta nu erau decât niște școlărițe ale căror aventuri mondene se produsese până atunci doar în parametrii cătușelor bisericești; în acea seară, Lucy își vânturase cu atâta zel picioarele, încât zile întregi după aceea purtase amprenta vânătăilor intrării ei în lume; și cu atâta nesaț se sărutase cu fiul guvernatorului, încât o lună după aceea i se îmbujorau obrazii de rușine și de remușcare, pentru că surorile ei – fete mari pe atunci și fete bătrâne acum – susțineau că dacă te săruți cu un băiat rămâi însărcinată și faci copii; ba nu, a lămurit-o bunica după ce i-a ascultat mărturisirea înlăcrimată, sărutările nu te lasă însărcinată – nu te fac nici măcar doamnă. Ușurată, Lucy a trecut printr-un an întreg de triumfuri; triumfuri pentru că era plăcută la înfățișare și nu te contraria când o ascultai vorbind; avantaje serioase ținând seama că a fost un sezon slab, în care promoția de tinere a oferit spre alegere specimene deplorabile ca Hazel Veere Numbland sau fetele Lincoln. Și atunci, în timpul sărbătorilor de iarnă, familia mamei ei, adică familia Fairmont din New York, a organizat în onoarea tinerei Lucy, în chiar hotelul acesta, adică Plaza, o distinsă serată dansantă; cu toate că acum stătea atât de aproape de podium și se străduia să-și aducă aminte, doamna McNeil nu izbutea să revadă decât foarte puține aspecte, doar că totul era aur și alb, că ea purta perlele

mamei ei și, da, îl cunoscuse pe Lamont McNeil; o întâmplare cu totul neremarcabilă: dansase o singură dată cu el, ceea ce nu-i făcuse nici o impresie. Dar mama ei fusese impresionată, pentru că Lamont McNeil, deși necunoscut pe plan monden și cu toate că avea mai puțin de treizeci de ani, arunca o umbră din ce în ce mai substanțială în Wall Street, drept pentru care era considerat o partidă dezirabilă; nu chiar în cercul îngerilor, dar oricum, în straturile ceva mai joase. Tânărul a fost invitat la masă. Tatăl lui Lucy l-a invitat în Carolina de Sud la o vânătoare de rațe. O acțiune *bărbătească*, a comentat bătrâna doamnă La Trotta și, acesta fiind criteriul ei suprem, i-a conferit tânărului pecetea de aur. Șapte luni mai târziu, Lamont McNeil, imprimând vocii lui cea mai tandră modulație, și-a recitat partitura, iar Lucy, care nu primise decât alte două propuneri, una absurdă, iar cea de-a doua caraghioasă, a răspuns „Vai, Lamont, sunt cea mai fericită fată din lume!”. Avea nouăsprezece ani când a născut primul copil: Apple¹, botezată astfel, destul de amuzant, pentru că în timpul sarcinii Lucy consumase lăzi întregi de mere. Bunica ei, prezentă la ceremonia botezului, a considerat că alegerea numelui constituia o frivolitate șocantă – pricinuită de faptul că lui Lucy i se urcaseră la cap jazzul și alte trăsături ale anilor '20. Alegerea fantezistă a acestui nume a reprezentat ultimul semn vesel de exclamare al unei copilării prelungite, pentru că, un an mai târziu, Lucy a pierdut cel de-al doilea prunc: un băiat, născut mort, pe care ar fi vrut să-l boteze Grady, în memoria fratelui ei ucis în război. A jeli multă vreme, iar Lamont a închiriat un iaht și au făcut o croazieră pe Marea Mediterană; în fiecare port pitoresc în care făceau escală, de la St. Tropez la Taormina, Lucy organiza la bord petreceri lacrimogene cu înghețată,

pentru haitele de puștani localnici, stingheriți, pe care stewardul îi culegea de pe țărni. Dar odată cu întoarcerea în America, ceața elegiacă s-a risipit abrupt: Lucy a descoperit Crucea Roșie, Harlemul, a început să nutrească interes pentru Biserica Trinității, pentru Cosmopolitan, pentru Partidul Republican; era gata să patroneze orice, să contribuie, să participe: unii o considerau admirabilă, alții curajoasă, și alții, puțini la număr, o disprețuiau. Aceștia din urmă au alcătuit o clică însuflețită care, de-a lungul anilor, și-a adunat forțele și a sabotat câteva dintre numeroasele ei ambiții. Lucy a așteptat; a așteptat lansarea în societate a lui Apple; mama unei debutante de mare strălucire dispune de versiunea socială a unei răzbunări atomice. Dar Lucy a fost frustrată de această răzbunare, pentru că izbucnise noul război, și un debut scânteietor la vreme de război ar fi fost de un excesiv prost gust; în schimb, a donat o ambulanță Angliei. Și acum, încerca și Grady să o frustreze. Măinile doamnei McNeil fremătau pe tăblia mesei, apoi zburau la reverul taierului și trăgeau de o broșă de diamante brune: era prea de tot, Grady încercase de la bun început să o frustreze, pur și simplu pentru că nu se născuse băiat. Totuși îi dăduse numele masculin Grady, iar biata bătrână doamnă La Trotta, aflată pe atunci în ultimul ei an exasperat de viață, se indignase suficient încât să declare că Lucy nu-i în toate mințile. Dar Grady nu a fost niciodată Grady, cu alte cuvinte copilul pe care și-l dorise ea. Nu numai pentru că în chestiunea de față Grady refuza să fie ideală: Apple, cu manierele ei drăgălașe și vesele, ajutată de flerul lui Lucy pentru ceea ce înseamnă stil, ar fi fost un succes incontestabil, dar Grady, care, pe de o parte, nu se prea bucura de

popularitate printre tineri, ar fi reprezentat o șansă îndoielnică. Și, dacă refuza să coopereze, eșecul era de neînlăturat.

— Grady McNeil, debutul tău în societate va avea loc, a decretat doamna McNeil, trăgându-și mănușile. Vei purta o rochie de mătase albă și un buchet de orhidee verzi care or să estompeze puțin culoarea ochilor și a părului tău roșu. Și o să angajăm orchestra pe care a avut-o familia Bell pentru Harriet. Grady, te previn de pe acum, dac-ai să-mi pui bețe în roate, n-am să-ți mai vorbesc în viața mea. Lamont, vrei, te rog, să ceri nota?

Grady a rămas tăcută câteva momente; știa bine că ceilalți nu erau chiar atât de calmi pe cât păreau: se așteptau ca ea să reacționeze din nou, ceea ce dovedea cât de superficial o judecau, cât de puțin sesizaseră recenta ei transformare. Cu o lună sau două înainte, dacă demnitatea ei ar fi fost afectată, ar fi ieșit valvârtej din încăpere, ar fi sărit în mașină și ar fi pornit în trombă spre port, apăsând neîntrerupt pe accelerație; l-ar fi găsit pe Peter Bell și ar fi reparat împreună boacăna într-o bombă de pe șosea; i-ar fi făcut să se îngrijoreze de soarta ei. Dar acum nu simțea decât o pură detașare. Și, într-un fel, puțină compătimire față de ambițiile lui Lucy. În fond, mai era o vară până atunci; nu avea nici un motiv să creadă că lucrurile se vor întâmpla vreodată așa; o rochie albă de mătase și orchestra pe care o angajase familia Bell pentru Harriet! În timp ce domnul McNeil achita nota, iar cele trei femei străbăteau restaurantul, Grady a luat-o pe Lucy de braț și, cu o stângăcie de mânz năvălaș, i-a depus pe obraz un sărut spontan, delicat. Gest care a avut efectul subit de a-i reunifica; erau din nou o familie; Lucy radia, soțul ei, ficele ei, era o femeie mândră, iar Grady, în

pofida ciudățeniilor și încăpățânelor ei, zică cine ce-o vrea, era un copil minunat, cu personalitate adevărată.

— Drăguțo, i s-a adresat Lucy, o să-mi fie dor de tine.

Apple, care mergea în fața lor, a întors capul.

— Grady, ai venit cu mașina ta?

Grady nu s-a grăbit să răspundă; tot ce-i spunea Apple în ultima vreme trăda o urmă de bănuială; dar, la urma urmei, de ce să-i pese? Și ce dacă Apple știa? Totuși, n-ar fi vrut să știe.

— Am luat metroul din Greenwich.

— Deci ți-ai lăsat mașina acasă?

— De ce, ce importanță are?

— Niciuna. Și nu-i nevoie să latri la mine. Mă gândeam doar că ai putea să mă conduci până în Island. I-am promis lui George că trec pe acasă să-i aduc enciclopedia – și-i o chestie teribil de grea. Nu-mi place să mă car cu ea în metrou. Dacă am ajunge la timp, ai putea să profiți de o partidă de înot.

— Îmi pare rău, Apple. Mașina-i la garaj, în revizie. Am lăsat-o ieri acolo pentru că s-a defectat vitezometrul. Cred că la ora asta e reparată. Adevărul e că am o întâlnire în oraș.

— Zău? i-a replicat Apple cu țâfnă. Te supără dacă te întreb cu cine te întâlnești?

O supăra foarte tare, dar i-a răspuns:

— Cu Peter Bell.

— Cu Peter Bell, Dumnezeule! De ce te tot vezi cu el? Se crede deștept foc, băiatul ăsta.

— Și chiar așa este.

— Apple, a intervenit Lucy. Nu-i treaba ta cine sunt prietenii lui Grady. Peter e un băiat adorabil; și mama lui a fost una dintre domnișoarele mele de onoare. Lamont, mai ții minte? Ea mi-a prins buchetul. Dar Peter nu-i încă la Cambridge?

Chiar în clipa aceea, Grady și-a auzit numele strigat în gura mare, din hol:

— Hiho, McNeil!

Un singur om din lume ar fi putut-o striga în felul ăsta și, cu o bucurie prefăcută, pentru că omul nu-și alesese momentul cel mai fericit ca să-și facă apariția, s-a întors și a văzut că era chiar el. Un tânăr îmbrăcat cu lucruri foarte scumpe, dar pervers asortate (o cravată albă elegantă de seară, la un costum sport ai cărui pantaloni erau încinși cu un brâu de erou de western, bătut în giuvaiere, iar în picioare papuci de tenis), încasa restul la buticul de trabucuri. A înaintat spre ea, și Grady s-a grăbit să-l întâmpine la jumătatea drumului; tânărul pășea cu grația degajată a celui care se așteaptă să cunoască tot ce-i mai bun în viață.

— Ce drăguță ești, McNeil, i-a spus și a strâns-o în brațe. Dar eu sunt și mai drăguț: tocmai am ieșit de la frizer.

Prospețimea impecabilă a feței lui netede, cu trăsături plăcute, îi întărea spusele; și părul proaspăt tuns îi dădea acel aer de inocență neajutorată pe care numai o tunsoare îl poate conferi.

Grady i-a tras un ghiont poznaș, băiețește.

— Hei, nu ești la Cambridge? Cursurile de Drept au început să fie prea plicticoase?

— Plicticoase, dar mai puțin plicticoase decât reacția alor mei când or să afle că mi s-a dat un șut în fund.

— Nu te cred, i-a răspuns Grady, râzând. În orice caz, trebuie să-mi povestești totul. Dar nu acum, că suntem în mare goană. Mama și tata pleacă în Europa, și eu îi conduc la vapor.

— N-aș putea veni și eu? Vă rog, domnișoară.

Grady a șovăit o clipă, pe urmă a strigat:

— Apple, spune-i mamei că vine și Peter cu noi.

Peter Bell, schițând o tiflă în spatele lui Apple, a ieșit în stradă să oprească un taxi.

A fost nevoie de două taxiuri; Grady și Peter, care au așteptat să fie scos de la garderobă micul șoricar sașiu al lui Lucy, s-au urcat în al doilea. Era o mașină decapotabilă: porumbei în zbor, nori și turnuri peste capetele lor; soarele, aruncând săgeți cu vârful muiat în vară, ciufulea părul scurt, de culoarea bănușilor noi de aramă, al lui Grady; fața ei îngustă, vioaie, cu oase delicate ca de spinare de pește, se îmbujorase sub cascadele luminii de miere.

— Dacă te întreabă cineva, i-a șoptit Grady lui Peter, aprinzându-i o țigară, dacă te întreabă Apple sau oricine altcineva, te rog spune-le că azi aveam întâlnire.

— Asta-i o șmecherie nouă, să aprinzi țigările bărbaților? Și bricheta asta, McNeil, de unde ai făcut rost de ea? E oribilă.

Așa și era. Totuși, până în clipa asta, niciodată nu recunoscuse. Confectionată din oglindă, și cu o inițială enormă din paiete, era genul de noutate de pe rafturile magazinelor de mărunțișuri.

— Am cumpărat-o, i-a răspuns ea. Funcționează foarte bine. În orice caz, ții minte ce ți-am cerut?

— Nu, iubito, n-ai cumpărat tu așa ceva. Știu că te străduiești din răputeri, dar nu reușești să fii cu adevărat vulgară.

— Peter, mă tachinezi?

— Bineînțeles, i-a răspuns râzând, iar Grady l-a tras de păr, râzând la rândul ei.

Deși Grady și Peter nu erau rude, se simțeau totuși înrudiți, nu prin sânge, ci prin simpatie; era cea mai fericită prietenie pe

care o cunoscuse ea vreodată și, în preajma lui, se relaxa în baia caldă a acestei prietenii.

— Și de ce nu te-aș tachina? Nu faci și tu același lucru cu mine? Nu, nu clătina din cap. Tu coci ceva, și n-ai de gând să-mi spui și mie. Nu-i nimic, dragă, nu vreau să te bat la cap. Cât despre întâlnire, de ce nu? Sunt gata să fac orice ca să-mi evit părinții îngrijați. Numai că va trebui să plătești pentru asta, ce rost ar avea să cheltuiesc eu bani pe tine? Mi-ar prinde mai bine să-mi pierd timpul pe lângă soră-mea, Harriet; ea, măcar, îți poate spune tot ce vrei despre astronomie. Apropo, știi ce-a făcut bleaga asta? A plecat la Nantucket ca să-și petreacă vara studiind stelele. Țasta-i vaporul? *Queen Mary*? Și eu care speram să fie ceva mai amuzant, un petrolier polonez. Cine a avut ideea să construiască balena asta respingătoare ar merita să fie gazat: voi, irlandezii, aveți perfectă dreptate, englezii sunt niște orori. Nici francezii nu-s mai buni. *Normandie* nu a ars destul de repede. Și totuși, n-aș călători pe un vas american, nici dacă m-ai pica...

Familia McNeil urma să ocupe un apartament pe puntea A, cu pereți panelați lustruiți și șemineuri artificiale. Lucy, abia sosită, cu orhidee care-i tremurau la rever, se învârtea de colo-colo, în timp ce Apple se ținea după ea, citindu-i cu glas tare cărțile de vizită care însoțeau darurile, flori și fructe. Secretara domnului McNeil, falnica domnișoară Seed, își făcea loc printre ei ținând în mână o sticlă de Piper-Heidsieck, chipul ei exprimând o vagă nedumerire în fața incongruenței de a consuma șampanie dimineața (Peter Bell îi ceruse să nu se ostenească să-i găsească un pahar, pentru că el o să bea direct din sticlă tot ce a rămas), iar domnul McNeil stătea în ușă, cu o

figură solemn flatată, și-l refuza pe un reporter de televiziune care filma pasagerii de vază, spunându-i:

— Îmi pare rău, bătrâne... mi-am uitat fardurile acasă... ha, ha!

Nimeni nu gusta glumele domnului McNeil cu excepția domnișoarei Seed: ceea ce se datora, comenta Lucy, faptului că domnișoara Seed era îndrăgostită de el. Câinele șoricar a agățat ciorapii unei fotografe care a surprins-o în poză pe Lucy în cea mai rigidă poziție.

— Ce intenționăm să facem în străinătate? a repetat Lucy întrebarea reporterului. Nu prea știi. Avem o vilă la Cannes pe care nu am mai văzut-o de la război încoace. Presupun că o să ne oprim și acolo. Și cumpărături; desigur că o să facem cumpărături. S-a oprit încurcată. Dar, în primul rând, e vorba de călătoria cu vaporul. Nimic nu-i mai relaxant decât o croazieră de vară.

Peter a subtilizat restul de șampanie și a condus-o pe Grady de-a lungul saloanelor, pe o punte deschisă, unde călătorii se plimbau împreună cu cei veniți să le ureze drum bun, profilați pe orizontul orașului. Un copil singuratic stătea lângă parapet și înălța zmeie din hârtie colorată; Peter i-a oferit o înghițitură de șampanie, dar mama copilului, o matahală cu o mutră neobișnuită, s-a apropiat de ei cu pași tunători și i-a pus pe fugă înspre puntea cuștilor de câini.

— Vai, vai, a exclamat Peter, cușca de câini, asta-i soarta noastră.

S-au înghesuit unul în altul pe un petic însorit; un colțișor ascuns, menit parcă unui pasager clandestin; un geamăt răscolitor de sirenă, pierdut în văzduh pe lângă coșuri; și Peter i-a șoptit ce minunat ar fi dacă ar adormi acum și s-ar deștepta

sub cerul înstelat, în largul mării. Cu ani în urmă, colindaseră împreună țărmurile din Connecticut, scrutaseră orizontul dincolo de Sound și petrecuseră zile întregi ticluind planuri elaborate și desperate: Peter fusese întotdeauna însuflețit de un entuziasm înflăcărat, crezuse cu convingere că o plută de cauciuc ar putea să-i poarte până în Spania; și o undă din aceste vechi reverii tremura acum în glasul lui.

— Mă bucur că nu mai suntem copii, i-a spus, împărțind cu ea ultimul rest de băutură. Vremurile alea erau într-adevăr stupide. Totuși aș vrea să fim și îndeajuns de copii încât să rămânem pe vaporul ăsta.

Grady și-a întins picioarele goale, bronzate și a scuturat din cap.

— Eu m-aș întoarce la țărm, înotând.

— Poate că nu mai suntem pe aceeași lungime de undă cum eram pe vremuri. Am fost prea mult timp plecat. Dar cum ai putea să renunți la Europa, McNeil? Sau e o întrebare indiscretă? Vreau să spun, încalc un secret?

— N-am nici un secret, a răspuns Grady, devenită serioasă și, totodată, incitată de ideea că, după toate probabilitățile, avea unul. Nu-i propriu-zis un secret. E vorba, mai curând, de ceva intim, o mică intimitate pe care mi-ar plăcea să o mai păstrez un timp, nu prea mult, o săptămână, o zi, câteva ceasuri, știi, ca pe un cadou pe care-l ții ascuns într-un sertar: o să iasă curând la lumină, dar, un timp, l-ai dori numai pentru tine.

Știa că-și exprimase cu stângăcie sentimentele, dar s-a uitat la Peter, convinsă că o să descopere pe fața lui un reflex al nedezmînțitei sale înțelegeri; nu s-a confruntat însă decât cu o alarmantă lipsă de expresie: părea brusc ofilit, ca și cum subita

expunere la soare supsesse toată culoarea din el și, dându-și seama că nu auzise nimic din ce-i spusese ea, l-a bătut pe umăr.

— Stăteam și mă întrebam, a răspuns el clipind des, mă întrebam dacă, până la urmă, popularitatea îți aduce vreo satisfacție?

Era o întrebare cu o oarecare istorie; dar Grady, care aflate răspunsul din însăși viața lui Peter, era surprinsă, ba chiar puțin șocată să-l audă punând, îngândurat, asemenea întrebare în momentul de față, o șoca însuși faptul că o formulase. Peter nu fusese niciodată un tip prea popular, e drept, nici la școală, nici la club, nici printre cei pe care, după cum se exprima el, fusese condamnat să-i cunoască: și tocmai această condiție îi legase, pentru că Grady, căreia nu-i păsa dacă e populară sau nu, ținea la Peter și i se alăturase în universul lui detașat, de parcă i-ar fi aparținut și ea din aceleași rațiuni ca și el: de fapt Peter îi băgase în cap că nici ea nu era mai simpatizată decât el: amândoi erau prea fini, susținea, și această perioadă a adolescenței nu constituia momentul lor prielnic, ei nu vor putea fi apreciați decât în viitor. Grady nu-și bătuse niciodată capul cu asemenea probleme; de fapt, privind îndărăt la ceea ce i se părea a fi o chestiune ridicolă, se gândea că ea nu fusese niciodată nepopulară; doar că nu depusese nici un efort, nu simțise niciodată că e important să placi altora. În timp ce Peter se frământase exagerat din pricina acestui lucru. Pe parcursul întregii lor copilării își ajutase prietenul să-și clădească un castel de nisip care să-l protejeze, oricât ar fi fost de efemer. Asemenea castele se deteriorează printr-un proces firesc și bine-venit. Dar faptul că în cazul lui Peter castelul dăinuia; era cu totul extraordinar. Grady, deși simțea încă nevoia colecției lor de observații intim umoristice, de pățanii

amare și de tandre născociri pe care le împărtășiseră până atunci, nu râvnea la nici o părticică din castel: ceasul acela de glorie, momentul de aur pe care i-l făgăduise, oare Peter nu-și dădea seama că îl trăiau acum?

— Știu, i-a răspuns el, de parcă-i ghicise gândul și acum îi dădea replica. Și totuși... Știu. Dar cu toate acestea... A oftat. Îți imaginezi că am glumit, presupun. În legătură cu universitatea. Chiar am fost dat afară; nu pentru c-aș fi spus ce nu trebuie, ci pentru că am spus, poate, prea mult din ce trebuia spus: ambele lucruri sunt la fel de condamnabile.

Expresia de exuberanță, care i se potrivea atât de bine, i-a alungat de pe față mina de delincvent.

— Mă bucur pentru tine, a continuat, în chip inexplicabil, dar cu o asemenea revărsare de căldură, încât Grady și-a lipit obrazul de al lui. Dacă ți-aș spune că sunt îndrăgostit de tine, McNeil, ți s-ar părea un fapt incestuos.

Pe vas și pe țărm răsunau felurite gonguri, și bălți de umbră, împrăștiate de fâșii de nori trecători, se adunau pe punte. O clipă, Grady a fost săgetată de senzația unei ciudate pierderi: bietul Peter! Își dădea seama că Peter o cunoștea chiar mai puțin decât Apple, și totuși, pentru că el era unicul ei prieten, ar fi vrut să-i povestească; dar nu acum, altădată. Și cum o să reacționeze? Pentru că Peter era Peter, Grady gândea că o s-o iubească și mai mult: și dacă nu, marea n-are decât să le năruie castelul, nu pe cel înălțat ca să țină viața la depărtare, acela se mistuise de mult, cel puțin pentru ea, ci un altul, castelul care le adăpostea prietenia și făgăduințele.

Soarele a năvălit din nou peste ei și Peter s-a ridicat în picioare, trăgând-o și pe ea. Apoi a întrebat:

— Și unde sărbătorim diseară?

Dar Grady, care intenționase tot timpul să-i explice că nu se poate întâlni cu el, nu i-a dat nici acum răspunsul, pentru că, în timp ce coborau scările, un steward radiind de strălucirea unui gong le-a anunțat apropierea plecării și, mai târziu, ocupați cu ceremonialul de rămas-bun al lui Lucy, Grady a uitat să-i mai răspundă.

Trompetând cu nasul în batistă și îmbrățișându-și spasmodic fiicele, Lucy și-a urmat însoțitorii până la pasarelă; după ce i-a văzut coborând prin tunelul de pânză, s-a grăbit să se întoarcă pe punte și i-a așteptat să apară dincolo de gardul verde; când i-a zărit, înghesuiți laolaltă și privind orbiți de soare, a început să-și fluture batista ca să le indice unde se găsește, dar, brusc, și-a simțit brațul ciudat de slăbit, de neputincios și, copleșită de o senzație de culpabilitate pentru că lăsa în urmă-i ceva incomplet, ceva neterminat, nerealizat, a îngăduit brațului să-i cadă inert de-a lungul trupului. Pe urmă, batista i s-a ridicat din nou la ochi, într-un impuls de sinceritate, și imaginea lui Grady (da, o iubea! În fața lui Dumnezeu, o iubise pe Grady atât cât o lăsase copila asta să o iubească!) i-a apărut tulbure, încețoșată de lacrimi; erau vremuri grele, zile dificile și, cu toate că Grady era la fel de deosebită de ea cum fusese și Lucy față de mama ei, adică independentă și dură, totuși nu era o femeie, ci o fetișcană, un copil, așa încât făcuse o mare greșală, n-ar fi trebuit să o lase de capul ei, nu ar fi trebuit să-și lase copilul nefinisat, incomplet, va trebui să se grăbească, s-ar cuveni să-i spună lui Lamont că nu e bine să plece. Dar înainte de a se fi putut mișca, el o înconjurase cu brațul și acum le făcea semne copiilor; drept care a început și ea să-și fluture batista.

1. Măr (în limba engleză).

Capitolul 2

Broadway e o stradă; dar e și un cartier, o vecinătate, o atmosferă. Încă de pe la treisprezece ani, și în toate iernile acelea când urmase cursurile lui Miss Risdale, Grady își făcuse obiceiul – chiar dacă asta însemna să chiulească de la școală, ceea ce i se întâmpla des – să întreprindă tainice expediții săptămânale în această atmosferă, a cărei atracție consta la început în spectacolele de jazz de la Paramount și în filmele ciudate care nu rulară niciodată în cinematografele de pe Fifth Avenue, din Stamford sau Greenwich. Dar în ultimul an îi plăcuse mai curând să hoinărească pe acolo, sau să se posteze în câte un colț de stradă și să privească mulțimile care roiau în jur. Era în stare să-și petreacă în felul acesta toată după-amiaza, uneori până se lăsa întunericul. Numai că în locurile acelea nu se poate vorbi de întuneric: luminile care fuseseră aprinse întreaga zi deveneau galbene în amurg și albe noaptea, iar fețele oamenilor, fețele acelea de făpturi în transă îi revelau, seara, adâncuri tainice. Anonimatul făcea parte din plăcere, dar dacă, în acele clipe, ea nu mai era Grady McNeil, nu-și dădea seama nici cine îi luase locul, iar flăcările arzătoare ale emoțiilor care o răvășeau erau întetite de un combustibil pe care nu-l putea denumi. Nu a vorbit niciodată, nimănui, de negrii parfumați cu ochi ca de perlă, de toți acei bărbați cu

cămăși de mătase sau tricouri marinărești, duri cu dinți strălucitori sau gătiți în costume liliachii, bărbații aceia care o fixau, îi zâmbeau, o urmăreau: „în ce direcție mergi?“. Unele fețe, ca aceea a cucoanei care schimba bani la Nick's Amusements, erau chipuri care nu se regăseau nicăieri, umbre verzui pe sub fard verde de pleoape, efigii îmbălsămate ale nopții, plutind în aerul caramelat. Vâltoare. Megafoanele din ușile magazinelor, urlând frenetic în strălucirea nopții melancolice răgete ritmate, biciuiesc simțurile până la prăbușire: aleargă – fugi afară din incandescență în real, în întunericul fără sex, fără jazz, fără veselie; Grady nu a vorbit niciodată, nimănui, despre aceste spaime tulburătoare.

Pe o străduță laterală care dădea în Broadway, pe lângă teatrul Roxy, exista un parking în aer liber. Era o zonă mai singuratică, cu un aspect dezolant, singura privescătoare substanțială într-o piață de dughene de popcorn și prăvălii de broaște țestoase. La intrare era agățată o firmă pe care scria NEMO PARKING. Un loc de parcare costisitor și cu o poziție neconvenabilă, dar de câtva timp, după ce familia McNeil și-a închis apartamentul și a deschis casa de vară din Connecticut, Grady obișnuia să-și lase acolo mașina, ori de câte ori venea în oraș.

Prin luna aprilie, a venit să lucreze în parking un băiat nou, pe nume Clyde Manzer.

***

Chiar înainte de a fi ajuns la lotul de parcare, Grady a început să-l caute din ochi: în diminețile când nu prea avea ce face, Clyde colinda prin împrejurimi sau bea o cafea la

automatul local. Dar acum nu era nicăieri de văzut și nu l-a găsit nici când a pătruns în parking. Era miezul zilei și pietrișul degaja un miros de gazolină. Deși, evident, Clyde nu era acolo, Grady a străbătut locul, strigându-i numele, iritată; ușurarea pe care i-o provocase plecarea lui Lucy, anul sau ceasul de nerăbdătoare așteptare ca să-l vadă, toate sentimentele care clocotiseră în ea întreaga dimineață, păreau acum să se reverse brusc. În cele din urmă, a renunțat și a rămas locului, amărâtă, în aerul care vibra de zăpușeală. Pe urmă și-a adus aminte că, uneori, Clyde trăgea un pui de somn în vreuna dintre mașini.

Mașina ei, un Buick albastru decapotabil, purtându-i inițialele pe placa de înmatriculare, era ultima din rând și, chiar în timp ce furișa câte o otheadă prin celelalte mașini, știa că o să-l găsească în automobilul ei. Într-adevăr, dormea pe bancheta din spate. Deși capota era ridicată, nu l-a văzut din primul moment, pentru că era ghemuit într-un colț. Aparatul de radio al mașinii bâzâia încet, transmițând știrile zilei, iar în poala lui Clyde zăcea, deschis, un roman polițist. E o senzație magică să poți urmări persoana iubită dormind; inconștient că e privit, eliberat de sub orice control, îți dă impresia, preț de un dulce moment, că-i ții inima în mână; vulnerabil, oricât ar părea de irațional, în clipele acelea este tot ce-ai crezut tu cândva că este: bărbatul pur, tandru ca un copil. Grady l-a privit, aplecată asupra lui, cu părul căzându-i în ochi. Tânărul pe care-l contempla avea vreo douăzeci și trei de ani, nu era nici frumos, nici urât; ar fi fost greu să te plimbi prin New York și să nu întâlnești la fiecare câțiva pași o replică a înfățișării lui, deși, pentru că lucra toată ziua în aer liber, era mai ars de soare și de vânt decât ceilalți din aceeași tagmă. Avea însă o suplețe și un aer de bărbat bine clădit, iar părul, negru și buclat, îi era

lipit de țeastă ca o căciuliță de astrahan. Avea nasul ușor strâmb, ceea ce, alături de coloritul rustic al feței, îi dădea un aer de forță și agilitate spontană, un aer de exagerată vitalitate. Pleoapele i-au tremurat și Grady a simțit cum inima lui îi alunecă printre degete, gata să se elibereze.

— Clyde! a șoptit.

Nu era primul bărbat pe care-l iubise. Cu doi ani în urmă, când împlinise șaisprezece ani și tocmai căpătase mașina, condusese prin Connecticut o tânără pereche discretă din New York, care căuta o casă de cumpărat. Când au găsit casa, o clădire plăcută, pe terenul unui club de țară, la marginea unui lac, cei doi soți Bolton deja se atașaseră puternic de Grady, care, la rândul ei, devenise de-a dreptul obsedată: i-a ajutat la mutare, le-a aranjat o grădiniță japoneză; le-a găsit o servitoare, iar în zilele de sâmbătă juca golf cu Steve sau îl asista la tunsul ierbii; Janet Bolton, o fată drăguță, rezervată, inofensivă, venită direct din Bryn Mawr, era însărcinată în luna a cincea și, prin urmare, se ferea de orice efort. Steve era avocat la o firmă care făcea afaceri cu tatăl lui Grady, așa încât soții Bolton erau des invitați la Old Tree, nume cu care familia McNeil își înnobilase proprietatea: Steve folosea piscina lor, terenul de tenis și o cabană care-i aparținuse lui Apple și pe care domnul McNeil i-o pusese la dispoziție. Peter Bell era derutat, ca și ceilalți prieteni ai lui Grady, pentru că acum aceasta nu se mai vedea decât cu familia Bolton, sau, după cum gândea ea, nu se vedea decât cu Steve; și pentru că timpul pe care-l petreceau împreună nu-i era suficient, Grady a adoptat obiceiul ca uneori să-l însoțească în trenul cu care făcea naveta la oraș; în așteptarea trenului de întoarcere, seara, pe care-l lua împreună cu el, Grady bătea

cinematografele de pe Broadway. Dar nu avea liniște: nu putea înțelege de ce bucuria aceea pe care o încercase la început se prefăcuse în durere, ba, acum, chiar în suferință deznădăjduită. El știa. Grady era convinsă că Steve știa; ochii lui care o urmăreau când străbătea o încăpere sau când înota spre el în piscină, ochii aceia știau și nu erau nemulțumiți; în felul acesta, paralel cu iubirea, Grady a aflat și câte ceva despre ură, pentru că Steve Bolton, deși știa, nu făcea nimic ca s-o ajute. Fiecare zi devenea o contrarietate, un mușuroi de furnici călcat în picioare, aripi de licurici smulse, furii turbate, așa s-ar fi zis, împotriva a tot ce era la fel de neajutorat, de neputincios ca și eul ei, neputincios și disprețuit. Grady a început să poarte cele mai transparente, mai diafane rochii pe care le putea cumpăra, atât de subțiri, încât umbra unei frunze sau cea mai firavă adiere de aer îi răcorea mângâietor pielea; dar nu mai putea mânca, nu făcea decât să bea Coca-Cola, să fumeze țigară după țigară și să-și conducă mașina; și a devenit atât de plată și de scheletică, încât rochiile subțiri îi fluturau lălâi în jurul corpului.

Steve Bolton obișnuia ca, înainte de micul dejun, să înoate în lacul de lângă casa lui, iar Grady, care îi descoperise acest obicei, nu și-l mai putea scoate din gând: se trezea dimineața văzându-l cu ochii minții la marginea lacului, gol, în stufăriș, ca o stranie pasăre de aur a zorilor. Și într-o dimineață s-a dus și ea la lac. Aproape de mal, era un pâlț de pini după care s-a ascuns, culcându-se pe burtă printre acele umede de rouă. O undă melancolică de toamnă înflora lacul; el n-o să vină, de bună seamă, așteptase prea mult timp, vara se mistuise fără ca ea să-și dea măcar seama. Și, deodată, l-a văzut venind pe alee, nepăsător, fluierând, cu o țigară într-o mână și un prosop în

cealaltă; purta numai un halat pe care, când a ajuns la mal, l-a dezbrăcat și l-a aruncat pe o piatră. A fost ca și cum, în sfârșit, căzuse și steaua ei care, când a atins pământul, nu s-a carbonizat, ci a strălucit cu un albastru și mai intens; Grady a îngenuncheat pe jumătate, cu brațele înălțate spre el, gata parcă să-l atingă, să-l întâmpine, în timp ce el înainta prin apa de la mal, crescând parcă tot mai înalt, ca flăcăul din basm, și aruncându-și umbra lungă spre ea, până când, fără nici un fel de avertisment, a plonjat în adâncul de sub stufăriș. Lui Grady i-a scăpat, fără voie, un strigăt și, sărind îndărăt, s-a lipit de un copac pe care l-a strâns în brațe de parcă ar fi fost o parte din dragostea lui, din splendoarea lui.

Copilașul lui Janet Bolton s-a născut spre sfârșitul toamnei, în săptămâna împestrită de culoarea fazanilor vânați, înainte ca familia McNeil să-și închidă vila Old Tree și să se mute din nou în cartierul lor de iarnă, din New York. Janet Bolton era extrem de îngrijorată; de două ori fusese pe punctul de a pierde sarcina, iar infirmiera ei, după ce fusese declarată învingătoare la un concurs de dans, devenise tot mai nedisciplinată: în cea mai mare parte din timp nici nu se sinchisea să-și facă apariția, așa încât, dacă n-ar fi fost Grady, Janet habar n-ar fi avut cum să procedeze. Grady trecea regulat pe la ea, îi pregătea un prânz ușor și deretica rapid prin casă: una dintre îndeletnicirile casnice îi provoca întotdeauna o mare bucurie: îi plăcea să strângă lenjeria lui Steve și să-i atârne hainele în dulap. În ziua în care s-a născut bebelușul, Grady a găsit-o pe Janet frântă în două de durere și țipând. Ori de câte ori avea vreun motiv să raționeze, Grady era surprinsă de afecțiunea cu care se comporta față de Janet: aceasta era o persoană insignifiantă, ca o scoică pe care o culegi de pe plajă și o admiri pentru

perfectiunea creștăturilor trandafirii, dar pe care n-ai s-o așezi niciodată în colecția comorilor tale: lipsa de importanță constituia în același timp farmecul și protecția lui Janet, pentru că era cu neputință, așa cum constatase și Grady, să te simți amenințată de ea sau geloasă pe ea. Dar în dimineața în care Grady a intrat în casă și a auzit-o țipând, a încercat o satisfacție care, deși lipsită de cruzime, a împiedicat-o să se ducă pe dată la Janet și s-o ajute, pentru că s-ar fi zis că toate chinurile prin care trecuse ea însăși fuseseră triumfal transferate în suferința de acum a lui Janet Bolton. Când, în cele din urmă, s-a hotărât să facă ceea ce trebuia, s-a descurcat foarte bine; l-a sunat pe doctor, a dus-o cu mașina pe Janet la spital, pe urmă i-a telefonat lui Steve la New York.

Steve a venit cu primul tren; au petrecut împreună la spital o după-amiază stânjenitoare; când s-a înserat și încă nu le fusese comunicată nici o veste, Steve, care izbutise să facă unele glume sau să joace cărți cu Grady, s-a retras într-un colț și a lăsat tăcerea să se înstăpânească peste ei. Plictiseala stătută, rutinieră a orarelor feroviare, a afacerilor, a facturilor care trebuie achitate părea să se ridice din el ca un nor de colb; stătea în colț suflând rotocoale de fum de țigară, zerouri goale, așa cum începuse Grady să-și simtă inima... s-ar fi zis că și ea se îndepărta de el în volute care se pierdeau în spațiu, de parcă imaginea lui de la marginea lacului i se eclipsa în fața ochilor, până ce, acum, reușea în sfârșit să-l vadă cu adevărat, o priveliște care o mișca mai adânc decât oricare alta, pentru că așa cum arăta, cu umerii gârboviți de epuizare, și cu o lacrimă în colțul ochiului, le aparținea categoric lui Janet și copilului ei. Dorind să-i dovedească iubirea ei, nu pentru un amant, ci pentru un bărbat copleșit de dragoste și de așteptarea unei

nașteri, a înaintat spre el. O asistentă a apărut în prag; și Steve Bolton a aflat despre nașterea fiului său fără ca expresia feței să i se clintească. S-a ridicat încet în picioare, cu ochii palizi ca de orb, și cu un suspin care a plutit prin încăperea, și-a lăsat capul să cadă pe umărul lui Grady:

— Sunt un om foarte fericit, a rostit.

Și atunci s-a produs ruptura; nu mai dorea nimic de la el, dorințele febrile ale verii se prefăcuseră în sămânța iernii: și vântul a purtat sămânța în depărtări, înainte ca un alt aprilie să dea în floare.

— Hai, aprinde-mi o țigară!

Vocea lui Clyde Manzer, morocănoasă ca a omului trezit din somn, dar întotdeauna ușor răgușită și voalată, avea o calitate singulară: îți lăsa o impresie netă a celor spuse, indiferent ce-ar fi spus, pentru că avea o modulație reținută, ca o valvă deschisă, care infuza fiecărei silabe o lentă virilitate; cu toate acestea, sărea cuvintele, separa uneori propozițiile prin pauze care făceau să se evapore orice urmă de sens.

— Dar să nu mi-o moi cu scuipat, puștoaico. Mereu mi-o uzi.

Vocea, deși atrăgătoare în felul ei, te putea înșela; multă lume îl considera prostănac: ceea ce dovedea o lipsă a spiritului de observație. Clyde Manzer nu era prost deloc: de fapt, felul lui de deșteptăciune era foarte vizibil. Universitatea mahalalei, care-ți conferă o diplomă în știința de a te descurca – te învață cum să fugi, unde să te ascunzi, cum să călătorești cu metroul, să folosești un telefon public, să vezi un film, totul fără să plătești – adică întreaga cunoaștere pe care o acumulezi într-o copilărie petrecută printre ciorovăielile bandelor de cartier și în după-amiezile disperate în care numai cei cruzi și șmecheri,

iuți și curajoși supraviețuiesc. Aceasta era educația care dădea ochilor lui o agilă intensitate.

— Aoleu, mi-ai udat-o cu scuipat. Doamne, am știut că așa o să se întâmple.

— Lasă că o fumez eu, l-a potolit Grady.

Folosind bricheta pe care Peter o găsisese atât de vulgară, i-a aprins altă țigară. Într-o după-amiază de luni, care era ziua liberă a lui Clyde, vizitaseră o baracă de tras la țintă și el câștigase bricheta pe care i-o dăruise ei: de atunci, Grady căpătase pasiunea de a aprinde țigările tuturor: o excita faptul de a-și vedea secretul deghizat într-o mică flacără, țâșnind la suprafață între ea, care știa, și cineva străin, care l-ar fi putut descoperi.

— Mulțumesc, puștoaico, i-a spus, acceptând noua țigară. Ești o fată bună, nu mi-ai umezit-o. Dar eu sunt prost dispus, asta-i tot. N-ar fi trebuit să dorm. Am avut vise.

— Sper că figuram și eu în ele.

— Niciodată nu-mi amintesc nimic din ce visez, i-a răspuns, frecându-și bărbia ca și cum ar fi avut nevoie să se bărbierească. Ia spune-mi, i-ai expediat pe ai tăi?

— Cu puțin înainte. Apple ar fi vrut să o conduc cu mașina acasă și a mai răsărit ca din pământ un vechi prieten: eram foarte încurcată și am venit din port glonț aici.

— Am și eu un vechi prieten care mi-ar plăcea să se arate, i-a spus și a scuipat pe jos. Mink. Îl știi pe Mink? Ți-am vorbit de el, tipul cu care am fost coleg în armată. Pe baza a ce mi-ai spus tu, l-am chemat și pe el să vină cu noi azi după-amiază. Pezevenghiul îmi datorează doi dolari, da' i-am spus că dacă vine azi cu noi, îl iert de ei. Așa că, fetiço – și-a întins mâna și a atins mătasea răcoroasă a bluzei ei – până nu vine el – degetele

i-au alunecat, cu o ușoară apăsare, spre sân – nu pot să mă mișc de aici.

S-au privit unul pe celălalt în tăcere, atât cât o lacrimă de sudoare să i se prelingă de pe frunte de-a lungul obrazului.

— Mi-a fost dor de tine, i-a spus Clyde.

Și ar mai fi adăugat și altele dacă nu s-ar fi ivit în parking mașina unor clienți.

Trei doamne din Westchester, venite să ia prânzul în oraș și să meargă la un matineu; Grady s-a urcat în mașina ei și a așteptat în timp ce Clyde își servea clientele. Îi plăcea mersul lui, felul în care picioarele nu manifestau nici o grabă, fiecare pas spațiindu-se leneș de următorul și unduindu-se într-un fel ciudat: mersul unui om înalt. Dar Clyde nu era mult mai înalt decât ea. Când lucra în parking purta niște pantaloni de vară kaki și o cămașă de flanel sau un pulover vechi: era o vestimentație mult mai atrăgătoare și care-i venea mult mai bine decât costumul de care era atât de mândru. Grady nu-și putea da seama de ce de câte ori îl visa îi apărea în costumul lui bun: albastru vărgat, la două rânduri. Dar visele ei erau oricum aiurite. În vis, ea era întotdeauna spectatorul, iar el era împreună cu altcineva, cu altă fată, și amândoi treceau pe lângă ea, cu un aer afectat, disprețuitor, sau ignorând-o, privind în altă parte; se simțea profund umilită și o pălea o gelozie cumplită; o chestiune irațională, desigur; totuși anxietatea ei avea oarecare temeii: în vreo două sau trei rânduri, Grady avusese convingerea că el îi folosisese mașina în niște escapade nocturne, și o dată, după ce-și lăsase mașina peste noapte în parking, găsisese între perne o pudrieră mică, înzorzonată, care, în mod cert, nu era a ei. Dar nu i-a spus nimic lui Clyde, a păstrat pudriera și n-a pomenit niciodată de ea.

— Tu ești gagică lui Manzer?

Căutase un post pe aparatul de radio; nu auzise că s-a apropiat cineva, așa încât a tresărit când a ridicat ochii și a văzut un bărbat aplecat peste mașină, scrutând-o atent, cu un zâmbet strâmb, care-i dezvăluia un dinte de aur și unul de argint.

— Te-am întrebat dacă ești gagică lui Manzer, da? Ți-am văzut poza într-o revistă. Era o fotografie pe cinste. Prietena mea, Winifred (ți-a vorbit Manzer de Winifred?), n-a mai putut după poza aia a ta. Nu crezi că ăla care ți-a făcut-o ar putea s-o fotografieze și pe ea? I-ar face o plăcere grozavă.

Grady îl privea fără să scoată o vorbă, dar îi venea greu și să-l privească: pentru că arăta ca un copil gras, cu carnea tremurând pe el, care ar fi crescut cu o bizară repeziciune până la dimensiunea unui bou: ochii i se bulbucau și buzele îi erau supte.

— Eu sunt Mink, s-a prezentat și a scos o țigară pe care Grady i-a îngăduit să și-o aprindă singur: a apăsat pe claxon cu toată puterea.

Dar Clyde nu putea fi niciodată grăbit; după ce a parcat mașina cucoanelor din Westchester, a început să-și vadă cu încetineală de treburile lui.

— Ce dracu-i tărăboiul ăsta? a întrebat.

— Omul acela, mă rog, a venit.

— Și ce, crezi că n-am ochi să văd? Hello, Mink!

Întorcându-se cu spatele spre ea, și-a îndreptat atenția spre fața înfloritoare și zâmbitoare a lui Mink, iar Grady și-a reluat căutarea unui post de radio: rareori i se întâmpla să se supere pe ceva ce spunea Clyde; toanele și furiile lui o făceau să se simtă și mai aproape de el, faptul că-și dădea drumul la nervi și

o beștelea reflecta gradul de intimitate dintre ei. Dar, oricum, ar fi preferat ca acest lucru să nu se fi reflectat în fața acestui copil-bou: „Tu ești gagica lui Manzer?” Își imaginase că Clyde le vorbise prietenilor lui despre ea, ba chiar că le arătase fotografia ei apărută într-o revistă, era un lucru normal, de ce nu? Pe de altă parte însă, imaginația ei nu mersese până acolo încât să-și închipuie cum ar arăta prietenii ăștia. Dar era prea târziu ca să-și aroge aere de superioritate; așa încât, zâmbind, a încercat să-l accepte pe Mink, și a spus:

— Clyde se temea că n-ai să poți veni. Foarte drăguț din partea ta că ne-ai făcut plăcerea să vii.

Mink radia de parcă răsucise un comutator înăuntrul lui; era patetic, pentru că, după însuflețirea care-i lumina acum fața, Grady își dădea seama că fusese conștient că-i displicuse, dar lucrul ăsta nu avusese prea mare importanță pentru el.

— Ah, da, da, nu l-aș fi lăsat pe Manzer cu buza umflată, aș fi venit mai devreme, numai că Winifred, o știi pe Winifred, e în grevă cu toți de la slujba ei și m-a chemat și pe mine să-l pun pe unu' cu botul pe labe (scuză-mă).

Ochii lui Grady au rătăcit în direcția barăcii în care era biroul firmei Nemo: Clyde se dusese acolo ca să se schimbe, și Grady îl aștepta cu nerăbdare, nu numai pentru că prezența lui Mink, singur cu ea, îi rătăcia nervii, ci și pentru că îi era dor de el – tot timpul, fie că lipsea un minut sau o săptămână.

— Ai o mașină mișto, pe bune, a comentat Mink. Unchiul lui Winifred, ăla din Brooklyn, cumpără mașini folosite; ți-ar da o avere pe mașina asta. Ce zici, ar trebui să ieșim într-o seară toți patru împreună, să ne duci cu mașina undeva, să dansăm, înțelegi?

Apariția lui Clyde a scutit-o de răspuns. Îmbrăcase o geacă de piele, sub care purta o cămașă albă și o cravată; încercase să se pieptene cu cărare și își lustruise pantofii. S-a postat în fața ei, cu ochii lui distanțați și cu mâinile proptite în șold; lumina puternică a soarelui îl făcea să se încrunte, dar întreaga lui atitudine părea să întrebe: „Ei, cum arăt?“ Iar Grady i-a răspuns:

— Iubitule, arăți minunat.

Capitolul 3

Fusese ideea ei să ia împreună prânzul în Central Park, la restaurantul de lângă grădina zoologică. Întrucât apartamentul familiei McNeil era plasat pe Fifth Avenue, aproape peste drum de grădina zoologică, se temuse până acum să-și pună ideea în practică, dar azi, ațâțată de noutatea de a lua masa în aer liber, avea senzația unui adevărat festin; mai mult, pentru Clyde va fi ceva cu totul surprinzător, pentru că el nu cunoștea deloc anumite sectoare ale orașului; de pildă, îi era necunoscut întregul teritoriu care, începând de la hotelul Plaza, se întinde și se lărgeste spre est. Lumea aceasta localizată la est de parc era, firește, partea din New York cea mai familiară lui Grady: cu excepția cartierului Broadway, nici ea nu se prea aventurase mai departe de aceste granițe. Așa încât nu-i venise a crede când Clyde îi declarase că habar nu avea că în Central Park exista un zoo; cel puțin nu-și amintea să fi auzit de așa ceva. Asemenea lacune intensificau enigma care învăluia existența lui; Grady cunoștea numărul și numele membrilor familiei lui: o mamă, două surori care lucrau, un frate mai mic – tatăl, care fusese sergent de poliție, murise; mai știa, în linii mari, unde locuiau: undeva în Brooklyn, într-o casă din vecinătatea oceanului, o casă la care ajungeai după o oră de călătorie cu metroul. Și mai știa și de diverșii prieteni ai lui Clyde, ale căror

nume le auzise destul de des încât să le rețină: Mink, pe care tocmai îl cunoscuse, un altul numit Bubble, și un al treilea pe care-l chema Gump; îl întrebase pe Clyde dacă acestea erau numele lor adevărate¹ și el îi răspunsese „sigur că da“.

Dar imaginea pe care și-o putuse crea Grady din toate aceste frânturi era prea superficială ca să merite un cadru, oricât de modest; era lipsită de perspectivă și golită de detalii. Vina îi aparținea desigur lui Clyde, care nu prea era priceput la vorbă. Pe de altă parte, el, personal, era prea puțin curios: uneori, Grady se simțea de-a dreptul alarmată de sărăcia întrebărilor lui și de indiferența pe care o sugera acest lucru; așa încât îi oferea de bunăvoie o sumă de informații personale; ceea ce nu însemna că-i spunea întotdeauna adevărul, dar câți îndrăgostiți o fac? sau sunt în stare să o facă? În orice caz îi oferea destul adevăr încât să-i îngăduie lui Clyde să-și formeze o părere mai mult sau mai puțin exactă despre viața pe care o ducea departe de el. Dar Grady avea impresia că iubitul ei ar fi preferat să nu-i asculte destăinuirile; și s-ar fi zis c-ar fi dorit să fie și ea la fel de evazivă și de secretoasă ca și el. Totuși, Grady n-ar fi putut să-l acuze, propriu-zis, de secretomanie: orice întrebare i-ar fi pus, Clyde îi răspundea; totuși, avea senzația că încearcă să privească printr-o jaluze. (De parcă lumea unde se întâlneau ei doi era o navă ancorată între două insule, care erau ei înșiși: Clyde putea vedea țărmul insulei ei fără nici un efort, dar insula lui era pierdută într-o ceață care nu se mai risipea.) O dată, înarmată cu o idee fantasmagorică, Grady luase metroul până în Brooklyn, gândind că dacă ar putea doar să vadă casa în care locuia el, sau să pășească pe străzile pe care pășea el, ar fi putut să-l cunoască și să-l înțeleagă mai bine, așa cum ar fi dorit; dar cum nu mai fusese niciodată în Brooklyn, străzile fantomatice,

pustii, micimea mizeră a terenului înghesuit între căsuțele care semănau aidoma între ele, dezolarea locurilor virane și a spațiilor părăsite, i s-au părut atât de înspăimântătoare, încât, după ce-a făcut douăzeci de pași, a zbughit-o îndărăt la metrou. Mai târziu și-a dat seama că știuse, din capul locului, că încercarea va fi un eșec. Poate că, în mod inconștient, Clyde procedase mai bine ocolind insulele și instalându-se în solitudinea unei nave; dar călătoria lor nu avea porturi de escală; și acum, în timp ce ședeau pe terasa restaurantului, în răcoarea umbrelor, Grady a simțit din nou nevoia bruscă de a se asigura că are pământ ferm sub picioare.

Dorise să fie o reuniune plăcută, o sărbătoare în onoarea lor; și așa și era, focile de la zoo contribuiau la distracție, alunele erau calde, berea rece. Dar Clyde nu se relaxa. Avea solemnitatea unui însoțitor într-o excursie. Peter Bell i-ar fi cumpărat un balon pentru nostimada situației: Clyde i-a luat unul, îndeplinind parcă o prevedere a unui ritual impus. Grady era înduioșată de atitudinea lui, i se părea atât de naivă, încât un timp i-a fost rușine să se uite la el. Pe tot parcursul prânzului, a ținut cu seriozitate balonul în sus, ca și cum întreaga ei fericire sălta și se încorda odată cu sfoara din mâna ei. Spre sfârșitul mesei, însă, Clyde a anunțat-o:

— Uite ce-i, aș vrea să mai stau. Numai că a intervenit ceva și trebuie să mă întorc mai devreme acasă. E ceva ce mi-a ieșit din cap, altfel te-aș fi anunțat din timp.

Grady a adoptat o atitudine indiferentă, dar și-a mușcat buzele înainte de a răspunde:

— Îmi pare rău, e foarte neplăcut. Apoi a adăugat cu o izbucnire de furie pe care nu a putut s-o înfrâneze: Da, ar fi

trebuit să mă anunți din timp. Nu mi-aș fi bătut capul să plănuiesc totul.

— Dar ce-ai plănuit tu, puștoaico? a întrebat-o Clyde, cu un zâmbet ușor impudic.

Tânărul pe care-l amuzaseră focile și-i cumpărase un balon își arăta acum reversul, și acest nou profil, care dezvăluia un unghi mai dur, era cel împotriva căruia Grady nu se putea apăra: brutalitatea lui o atrăgea în asemenea măsură, o înmuia și o sleia de puteri, încât nu-i rămânea decât să încerce să-l domolească.

— Nu face nimic, i-a spus forțându-se să adopte și ea o notă impudică. Știi, nu-i nimeni acasă la mine și m-am gândit să mergem împreună acolo să pregătim cina.

Înalte cât niște turnuri și întinse pe jumătate din suprafața clădirii, ferestrele apartamentului McNeil, pe care i le indicase lui Clyde, puteau fi văzute de pe terasa restaurantului. Dar orice aluzie la o vizită părea să-l indispună; și-a netezit părul și și-a strâns nodul cravatei.

— Și când trebuie să te întorci acasă? Sper că nu imediat.

Clyde a clătinat din cap; pe urmă i-a comunicat ceea ce ținea ea cu orice preț să afle: de ce trebuia să plece:

— E vorba de frate-miu. Puștiul are azi *bar-mitzvah*², și se cuvine să asist și eu.

— *Bar-mitzvah*? Credeam că asta-i o chestie evreiască.

Pe fața lui Clyde s-a instalat o imobilitate totală, ca o roșeață. Nu a clintit nici când un porumbel obraznic a ciugulit o firimitură direct de pe masă.

— E ceva evreiesc, nu? a repetat ea.

— Eu sunt evreu. Mama mea e evreică.

Clyde a rămas tăcut, lăsând surpriza declarației lui să o înfășoare, ca un cârcel de viță; și atunci, în momentul acela, în timp ce crâmpeiele de conversație de la mesele vecine se rostogoleau în valuri, și-a dat seama Grady cât de departe erau de orice țarm. Nu avea importanță că era evreu; numai Apple ar fi fost în stare să facă o problemă din așa ceva; Grady n-ar fi luat în seamă asemenea lucru, mai ales când era vorba de Clyde; dar tonul pe care îi comunicase el noutatea presupunea nu numai convingerea că ea ar fi făcut caz, dar îi arăta limpede cât de puțin îl cunoștea: imaginea pe care o avea despre el, în loc să se îmbogățească, se contractase, și Grady avea senzația că va trebui să reia totul de la început.

— Mă rog, a răspuns, vorbind rar. Se presupune că ar trebui să-mi pese de lucrul ăsta? Știi, nu-mi pasă deloc.

— Ce naiba vrei să spui cu păsatul ăsta? Cine dracu' te crezi? N-are decât să-ți pese de tine. *Eu nu înseamnă nimic pentru tine.*

O doamnă bătrână, cu o pisică siameză purtată în lesă, îi asculta, păstrând o atitudine rigidă. Prezența acestei doamne a făcut-o pe Grady să se înfrâneze. Balonul se dezumflase, rotunjimea începuse să i se zbârcească; ținându-l țeapăn în mână, Grady a împins masa, a coborât în grabă scările terasei și a pornit pe o alee. A durat câteva minute până a ajuns-o Clyde din urmă; și în acest răstimp Grady se domolise; furia pe care i-o provocase el și de care se lăsase transportată se potolise. Dar Clyde a apucat-o de ambele brațe, de parcă i-ar fi fost teamă că o să-i scape și o să fugă. Fulgi de strălucire solară se filtrau printre frunzele unui copac și se legăneau diafan ca niște fluturi; pe o bancă din spatele lor, un băiat ședea ținând în poală un patefon, din care cântecul subțire ca un țipar al unui clarinet spirala în aerul vibrant.

— Clyde, însemni ceva pentru mine; ba chiar mai mult de atât. Dar nu pot descoperi lucrul ăsta pentru că, se pare, niciodată nu vorbim despre aceleași probleme.

Și-a curmat vorba: presiunea ochilor lui făcea ca limbajul să pară superfluu, și oricare ar fi fost sensul legăturii dintre ei, s-ar fi zis că numai Clyde putea să-l înțeleagă.

— Desigur, puștoaico. E așa cum spui tu.

Și i-a cumpărat alt balon, pentru că primul se stâlcise și ajunsese cât un măr. Noul balon era mult mai fantezist: alb, în formă de pisică pictată cu ochi și mustăți violete. Grady era încântată.

— Haide s-o arătam leilor!

Cuștile unei grădini zoologice au un miros scârbos, îmbâcsit, de somn, de respirație stătută și de dorințe moarte. Unele aspecte comice, într-o cheie dureroasă, le prezintă leoaica jigărită, tolănită în cușca ei ca o divă de cinema căreia i-a apus gloria; și priveliștea grotescă oferită de mătăhălosul ei partener masculin, care clipește și le face cu ochiul celor ce cască gura la el, de parcă ar avea nevoie de o pereche de ochelari bifocali. Într-un anumit fel, leopardul nu suferă; nici pantera; orgolioasa lor eleganță impune publicului, pentru că nici măcar înjosirile întemnițării nu pot atenua pericolul din ochii lor asiatici, acele flori auriu-roșcate care se deschid curajos în obscuritatea captivității. La ceasul mesei, zoo se preface într-o junglă tumultuoasă, pentru că gardianul, care trece printre cuști cu mâinile năclăite de sânge, se mișcă uneori mai greoi, și prizonierii săi, geloși pe cei care și-au primit deja rația, urlă pe acoperiș și zgâlțâie zăbrelele de oțel cu răgete poficioase.

Un grup de copii care se strecuraseră între Clyde și Grady, au pornit să salte și să țipe în momentul când s-a declanșat

tumultul; dar treptat, speriați de amploarea vacarmului, au amuțit și s-au înghesuit unii în alții. Grady a încercat să înainteze printre ei; la mijlocul drumului a scăpat balonul și o fetiță posacă, cu ochi răi, i l-a smuls și a fugit cu el; atât hoța, cât și hoția au trecut aproape neobservate, pentru că Grady, înfierbântată de urletele răscolitoare ale animalelor, nu dorea decât să-l simtă pe Clyde lângă ea și, așa cum o frunză se încovoiaie în fața vântului sau o floare se îndoaie sub laba leopardului, nu voia decât să se supună forței lui. Nu era nevoie de cuvinte, tremurul mâinii ei spunea totul, ca și răspunsul din atingerea mâinii lui.

În apartamentul familiei McNeil părea să fi căzut o zăpadă grea, care amuțise încăperile vaste, protocolare, și înfășase mobila într-un giulgiu alb, înghețat: catifelele și goblenurile, patina de antic a pieselor și lemnăria aurită, toate arătau fantomatic albe în husele care le apărau de praf și de vară. Undeva, departe, în penumbra de zăpadă și draperii împreunate, se auzea un telefon sunând.

Grady l-a auzit de cum a intrat în casă. Dar înainte de a răspunde, l-a condus pe Clyde într-un hol atât de somptuos, încât, dacă vorbeai la un capăt al lui, cineva aflat la celălalt capăt nu te-ar fi putut auzi: ușa camerei ei era ultima dintr-un șir lung de uși. Era singura încăpere pe care menajera, când închisese casa pentru sezonul de vară, o lăsase exact cum fusese peste iarnă. La origine, camera îi aparținuse lui Apple, dar după căsătoria acesteia, o moștenise Grady. Oricât se străduise să înlăture zorzoanele lui Apple, rămăseseră încă destule: dulăpioare pentru parfumuri, o rogojină groasă, mare cât un pat, un pat mare cât un nor. Totuși Grady voise să preia

camera, pentru că avea uși de sticlă care se deschideau într-un balcon de unde se vedea întreg parcul.

Clyde a rămas în ușă; se împotrivi să vină aici, pretextase că nu-i îmbrăcat cum se cuvine; și acum, telefonul care suna întruna părea să-i stârnească o nouă senzație de nesiguranță. Grady i-a cerut să se așeze pe rogojină. În centrul acesteia se găsea un patefon și un teanc de discuri. Uneori, când era singură, lui Grady îi plăcea să se întindă pe jos și să asculte melodii lascive care-i acompaniau tot felul de gânduri ciudate.

— Pune-ți un disc, i-a spus și, întrebându-se de ce dracu' telefonul nu se mai oprește, s-a dus să răspundă.

Era Peter Bell: cina de astă seară? Desigur, nu uitase, dar nu aici și, te rog, nu la Plaza, și nu, n-avea chef de mâncare chinezească; nu, zău, era absolut singură, acasă, ce era veselia asta? A, patefonul – îhm, Billie Holiday, da, Pomme Soufflé, bine, la șapte fix, la revedere. Când a agățat receptorul în furcă, Grady s-a rugat să o întrebe Clyde cine o sunase.

Dar ruga nu i-a fost împlinită. Așa că, din proprie inițiativă, i-a spus:

— Ce bine! Până la urmă nu va trebui să mănânc diseară de una singură. Peter Bell m-a invitat la cină.

— Îhm! Clyde continua să examineze discurile: Ia spune, n-ai *Red River Valley*?

— Nici n-am auzit de ăsta, i-a răspuns Grady cu bruschete și a deschis ușile de sticlă.

Ar fi putut măcar s-o întrebe cine-i Peter Bell. De pe balcon vedea în depărtare turla și steaguri care fluturau într-o soluție de dupăamiază solidificată: deși cerul începuse să arate fragil și, în curând, avea să se fragmenteze în inserare. Poate că până

atunci el o să și plece; la gândul ăsta s-a grăbit să se întoarcă în cameră, fremătând de așteptare și de nerăbdare.

Clyde se mutase de pe rogojină pe pat; se așezase pe margine, și patul arăta amplu în jurul lui, iar el părea mic și pierdut; și înfricoșat, de parcă se aștepta să se ivească cineva care să-l prindă acolo unde nu avea ce să caute. Ca și cum ar fi dorit protecția lui Grady, a înconjurat-o cu brațele și a răsturnat-o pe pat.

— De când am tot așteptat așa ceva, i-a spus el. Cred că o să fie mișto într-un pat, puicuțo.

Patul era înfățat în lenjerie albastră și albastrul se lățea în fața ochilor ei ca un cer nemărginit; dar totul îi părea nefamiliar, un pat pe care ar fi putut să jure că nu-l văzuse niciodată: stranii lacuri de lumină albastră își vălureau suprafețele de mătase, pernele mari, umflate, erau munți încă neexplorați. Nu fusese niciodată speriată când făcuse dragoste cu el în mașină sau în locurile împădurite pe care le descoperiseră de-a lungul malurilor râului, ori sus pe stânci; dar patul, cu lacurile, cerurile și munții lui, părea atât de impresionant, de serios, încât o speria.

— Ți-e rece, sau ce-i cu tine? a întrebat-o.

S-a cuibărit în el; ar fi vrut să treacă prin el.

— Nu-i nimic, m-a străbătut un fior.

Pe urmă, desprinzându-se ușor de pieptul lui:

— Spune-mi că mă iubești.

— Ți-am spus-o.

— Nu, nu. Nu mi-ai spus-o. Am tot așteptat. Și nu mi-ai spus niciodată.

— Mai lasă-mi puțin timp.

— Mă rog.

Clyde s-a ridicat și s-a uitat la ceasul din cameră. Era trecut de cinci. Și-a dezbrăcat, cu un gest hotărât, geaca și a început să-și dezlege șireturile pantofilor.

— N-ai de gând să o întinzi, Clyde?

I-a răspuns rânjind:

— Ba am de gând să te întind.

— Nu la asta m-am referit; și nu-mi place să-mi vorbești ca unei curve.

— Haide, haide, puicuțo. Doar nu m-ai cărat aici ca să-ți vorbesc de iubire.

— Mă dezguști, Clyde.

— Ia-n auzi-o! E supărată.

A urmat o tăcere care circula între ei ca o pasăre rănită. În cele din urmă, Clyde a vorbit:

— Vrei să mă jignești, da? Într-un fel, îmi placi când ești furioasă: asta-i de fapt fata care ești tu.

Cuvinte care au făcut-o pe Grady să se simtă ușoară ca fulgul în brațele lui când a ridicat-o și a sărutat-o.

— Mai vrei să-ți spun ce-mi cereai? Capul ei s-a culcat pe umărul lui. Dacă vrei, îți spun, a continuat Clyde ciufulindu-i părul cu degetele. Dezbracă-te – și am să ți-o spun.

În camera ei de garderobă se găsea o măsuță cu o oglindă triplă. Grady, în timp ce-și deschidea o brățară, putea urmări în oglindă toate mișcărilor lui Clyde din camera cealaltă: și-a scos în grabă hainele, aruncându-le pe unde apuca; când a rămas în chiloți, și-a aprins o țigară și s-a întins pe pat: reflexele apusului de soare jucau pe trupul lui; pe urmă, zâmbindu-i, și-a scos chiloții și s-a postat, gol, în pragul camerei ei.

— Mai crezi ce-ai spus? Că te dezgust?

Grady a clătinat încet din cap și el a continuat:

— Pun pariu că nu mai crezi.

Oglinda, clincănind din pricina scaunului ei răsturnat, lansa, în penumbră, săgeți de strălucire orbitoare.

Trecuse de miezul nopții și Peter, înălțându-și glasul deasupra trepidațiilor orchestrei care executa o rumba, i-a comandat barmanului încă un whisky; plimbându-și privirea pe ringul de dans, infinitezimal și atât de aglomerat încât dansatorii păreau să alcătuiască o masă compactă, anonimă, Peter s-a întrebat dacă Grady o mai fi având de gând să se întoarcă. Cu o jumătate de oră înainte, se scuzase și se dusese probabil la camera de toaletă a doamnelor, și acum lui Peter îi încolțise ideea că poate plecase acasă; dar de ce? Pur și simplu pentru că el nu manifestase nici un entuziasm când ea îi descrisese, și încă într-o manieră evazivă, splendorile iubirii romantice? Ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare că nu-i trântise câteva dintre remarcile usturătoare pe care intenționase să i le facă. Era îndrăgostită; foarte bine, o credea, deși îl exaspera faptul că trebuia să o creadă, dar o fi având oare de gând să se mărite cu ăla, oricine o fi? Nu cutezase să o întrebe. Asemenea posibilitate ar fi fost insuportabilă, și reacția lui la acest gând îl întăritase în asemenea măsură, încât după nu știu câte pahare de Martini și nenumărate whisky-uri se simțea dureros de treaz. În ultimele cinci ore își dăduse seama, clar, că era îndrăgostit de Grady McNeil.

I se părea curios că până acum nu ajunsese la această concluzie atât de evidentă. Norul castelelor de nisip și al legăturii de frați de cruce umbrise multe aspecte: dar chiar și așa, existase întotdeauna și evidența a ceva mai intens, asemenea sedimentelor de pe fundul unei cești; în fond, cu ea

comparase mereu orice altă fată, în fond, Grady era aceea care-l impresiona, îl amuza, îl înțelegea; și de atâtea ori îl făcuse să se simtă bărbat. Ba mai mult, știa că o parte din ea era rezultatul propriilor lui îndrumări: eleganța, bunul ei gust; dar în ceea ce privește voința îndărătnică, pe care o manifesta atât de des, Peter nu avea nici un merit; știa că din acest punct de vedere îi era superioară, ba chiar îl speria voința ei: până la un anumit punct o putea influența, dar dincolo de această limită proceda numai după capul ei. Dumnezeu știe că el nu avea nimic de oferit. Era posibil ca niciodată să nu ajungă să facă dragoste cu ea, și, dacă ar face, probabil că încercarea s-ar dizolva în râs sau în lacrimi, asemenea unui joc între doi copii: o pasiune între ei ar fi ciudată, chiar grotescă, da, putea înțelege acest lucru (deși nu-l înțelegea chiar foarte limpede); și, o clipă, a simțit că o disprețuiește.

Dar chiar atunci a văzut-o alunecând pe lângă perdeaua de la intrare și făcându-i semn; s-a grăbit să se ducă la ea, stăpânit de un singur gând de o extraordinară luciditate: cât era de drăguță și cu câtă strălucire se ridica deasupra cohortelor de papagali sclipitori de acolo. Părul ei dezordonat arăta ca o crizantemă ruginie – cu petalele care-i cădeau la întâmplare pe frunte și pe ochii atât de interesant plantați în fața fină și nepolisată, ochi care păreau să capteze întreaga atmosferă în vivacitatea și în verdea lor scânteiere. Peter era cel care o sfătuisese să nu se fardeze; tot el îi explicase că arată cel mai bine îmbrăcată în alb și negru, pentru că propriul ei colorit era prea viu și se ciocnea cu alte culori aprinse: îi făcea plăcere să o vadă acum purtând o bluză alb cu negru și o fustă lungă, neagră. Fusta unduia în ritmul muzicii în timp ce o conducea înapoi la

masă; pe parcurs, ochii lui înregistrau discret atenția vie pe care o stârnea Grady.

În general, lumea o privea, unii o priveau pentru că sugera genul de tânără atrăgătoare căreia ți-ar face plăcere să-i fii prezentat la o petrecere, alții pentru că știau că e Grady McNeil, fiica unui om important. Și mai erau câțiva, puțini, ale căror priviri erau reținute dintr-o altă rațiune: pentru că, sub aerul ei de voință și de farmec privilegiat, intuiau că e o fată căreia urma să i se întâmple ceva.

— Ia ghici cu cine m-am întâlnit săptămâna trecută? La Locke-Ober's, în Boston? a întrebat-o de îndată ce s-au așezat sub sticlirile unui copac de celofan alb. Ții minte restaurantul Locke-Ober's, McNeil? Te-am dus o dată acolo la masă și te-a amuzat că pe alee era un tip cu un banjo și o pălărie cu clopoței de alamă. Oricum, am dat peste un vechi prieten al nostru, Steve Bolton.

Nu-și amintise întâmplător de această întâlnire: dimpotrivă, decisese să-și amintească, gândind că o să-i răscolească o veche emoție care, privită în retrospectivă, ar putea să arunce umbra unei îndoieli asupra meritelor unei legături mai recente; deși Peter nu bănuia decât vag ceea ce simțise ea cândva pentru Steve Bolton.

— Am băut un pahar împreună, i-a relatat.

— Steve! a replicat Grady. Doamne, au trecut ani de când nu l-am mai văzut. Sau n-a trecut chiar atâta timp? Bănuiesc că nu. Dar ce căuta în Boston?

Întrebarea exprima corect calitatea interesului ei. Gândul că îl iubise cândva nu atârna greu și nu o încurca, așa cum își închipuise Peter că o să se întâmple; și apoi, Grady nu se

rușinase niciodată de sentimentele ei. Dar nu se mai gândise la Steve de luni de zile și îi apărea la fel de depășit ca și cântecele pe care le fredonase toată lumea în vara aceea.

— Probabil că venise într-o chestiune de afaceri, îmi imaginez. Sau o reuniune a promoției, e genul în stare de așa ceva. Știi bine că mie tipul nu mi-a plăcut niciodată, deși acum nu înțeleg de ce: părea cam sec, nu prea la înălțimea unui Steve. Mi-a cerut să-ți transmit cele mai bune urări.

— Și Janet? Ce fac Janet și copilul?

Constatând că numele lui Steve Bolton nu o tulbura în nici un fel, Peter se săturase de subiect. Dar Grady, așteptând să audă ce mai avea de spus, a descoperit că soarta lui Janet o interesa într-adevăr: spre deosebire de Steve, pe Janet nu o vedea prin capătul mic al unui telescop, ci într-un prim plan distinct, prezentă și vindicativă; Grady își amintea de dimineața când prelungise, deliberat, chinurile lui Janet (și simțea o remușcare necunoscută până atunci).

— Sau nu ți-a vorbit despre ei?

— Ba da, desigur. Mi-a spus că sunt bine. A mai apărut un copil, o fetiță de astă dată. Cred că nu te îndoiești că mi-a arătat fotografia: ce i-o fi făcând pe oameni să se laude cu pozele lucioase ale unor progenituri insipide? E o perversitate. Sper că tu n-o să ai niciodată copii.

— De ce să nu am, pentru Dumnezeu? Mi-ar plăcea să am un bebeluș crăcănat; să-i fac baie, să-l ridic în brațe la lumină.

Se ivise un pai de care Peter s-a agățat:

— Un bebeluș crăcănat? Și el ce părere are, draga mea?

— Cine?

— Iartă-mă, dar nu cunosc numele respectivului domn, i-a răspuns, cu tâlc. M-aș hazarda să ghicesc că e cineva bine-

cunoscut; (ia zi, nu cumva de asta nu vrei să-mi spui?), probabil că e un tip de intelectual cu cel puțin douăzeci de ani mai mare decât tine: fetele nevrotice, cu o sensibilitate excesivă, se extaziază întotdeauna în fața bărbaților gen tătic.

Grady a râs, deși râsul, și-a dat ea seama prea târziu, îl autoriza pe Peter să caricaturizeze situația. Oricum, însă, îi îngăduia să-și ia această libertate; era o mică recompensă pentru un serviciu cu neputință de explicat: consta pur și simplu în faptul că Peter știa acum de existența unui Clyde Manzer; faptul că Peter știa îl reducea pe Clyde la dimensiuni umane, îl făcea să existe, într-adevăr. De atâta amar de vreme îl învăluisse în umbră și în mister, încât Clyde i se nălucise mult mai mare decât ființa lui reală. Faptul că și o altă persoană știa de existența lui subția mult misterul și îi atenua teama că se va dizolva: în sfârșit dobândise substanță, nu mai era cineva localizat doar în mintea ei, și Grady plutea acum, mental, către el, ca să-i îmbrățișeze extatic realitatea.

Peter era satisfăcut de deducțiile lui:

— Nu te osteni să-mi răspunzi, dar am sau nu dreptate?

— Nu-ți spun; dacă ți-aș spune ar însemna să mă lipsesc de teoriile tale.

— Vrei într-adevăr să auzi teoriile mele?

— Nu, de fapt, nu vreau, i-a răspuns.

Dar, de fapt, voia. O făceau să mai încerce puțin din emoția de a avea un secret.

— Spune-mi un lucru, a continuat Peter, înțepându-se în palmă cu un stick. Ai de gând să te căsătorești cu el?

Grady a recunoscut substratul întrebării și, pusă pe glume cum era, a rămas puțin dezorientată.

— Nu știu, a răspuns cu o notă de resentiment în glas. E musai să dorești întotdeauna să te căsătorești? Sunt convinsă că există și iubiri în care nu căsătoria e soluția.

— Da, dar în mintea celor mai multe femei dragostea și măritișul nu sunt sinonime? În mod cert, prea puțini bărbați dobândesc prima, adică dragostea, fără să o promită pe a doua, căsătoria. Dacă dragostea ar însemna doar să-și desfacă picioarele, orice femeie ar face asta fără să dorească și altceva. Dar vorbesc serios, draga mea.

— Atunci îți spun serios (deși, dintre noi doi, tu ești, categoric, cel neserios) că nu pot să-ți dau nici un răspuns, pentru că niciodată nu m-am gândit la lucrul ăsta. Dar noi am venit aici ca să dansăm. Vrei?

Când s-au întors de pe ringul de dans, la masă îi așteptau un fotograf, îmbufnat, și agentul de publicitate de la Bamboo Club, un tip impertinent, impulsiv, cu mâini încărcate de bijuterii, care încercau să aranjeze pe masă o recuzită festivă: o sticlă de șampanie, o vază cu flori și o scrumieră monstruos de mare pe care era fotogenic imprimat numele clubului.

— Așa-i bine, domnișoară McNeil, doar o mică fotografie, dacă n-aveți nimic împotrivă. Așa, așa, vă rog, nu priviți în obiectiv, acum e bine, uitați-vă unul la altul, *tandru*, absolut minunat, nici că *se putea* mai drăguț. Artie, faci o poză de milioane, immortalizezi dragostea tânără, asta faci. Vai, domnișoară McNeil, lăsați că știu eu – ia uitați-vă, până și tânărul dumneavoastră prieten zice că am dreptate. Nu-i așa, tinere? Apropo, cine ești? Stai puțin, vreau să notez totul. *Walt Whitman*? ăsta nu-i cineva foarte bătrân sau mort sau faimos, sau așa ceva? *Walt Whitman*! A, *înțeleg*, ești *Walt Whitman* al doilea, un *nepot*, da! Ei, nu-i o chestie drăguță? Mulțumesc,

domnișoară McNeil, și dumatăle, domnule Whitman: ați fost amândoi foarte drăguți, absolut adorabili.

A plecat, dar nu înainte de a lua de pe masă florile, șampania și scrumiera.

Banii pe care-i investise Peter în whisky îi aduseseră dividende: adică simțul umorului atinsese un punct dincolo de care își pierduse discernământul; și Peter era hotărât să meargă și mai departe: din nefericire, cineva i-a oferit prilejul. Un omuleț cenușiu, împiedicat, îmboldit de partenera lui, o femeie roz-zmeurie care sorbea coniac, s-a aplecat de la masa vecină și l-a ciupit, timid, pe Peter de braț:

— Îmi cer iertare, dar ne întrebam dacă dumneavoastră doi nu faceți parte din Curtea Regală Britanică? Prietena mea spune că sunteți de la Curtea Regală Britanică pentru că v-au fotografiat.

— Nu, a răspuns Peter cu un zâmbet indulgent. Aparținem Curții Regale Americane.

Grady era convinsă că trebuie să plece: dacă mai întârziiau un minut, avea să se lase cu o încăierare: Peter voia să rămână tocmai pentru că aștepta un scandal. Ar trebui măcar să-l facă de rușine pe idiot, susținea el, și s-au îndreptat spre parchetul de dans, dar acolo s-a poticnit, apoi a insistat să danseze și a solicitat orchestrei să cânte melodia lui preferată, *Just One of Those Things*. Grady l-a rugat să înceteze să-i mai cânte în ureche, dar după un timp a început să cânte și ea. Un maraton de stele purpurii se învârteau în cerc pe tavan; Grady, stropită de lumina lor, amețită de rotirea lor, și-a căutat refugiu în acest cer roșu: un glas, venit de departe, de pe pământ, a răzbit până la ea: „Mă auzi? mă auzi când îți spun că tu ești într-adevăr regală?” Plutind în transă, Grady a gândit că îi vorbea Clyde,

dar cât de mult semăna cu vocea lui Peter! Piruetând în spațiu, părul i-a fluturat ca o victorie. Au dansat până în momentul când, simultan, muzica a tăcut și stelele s-au stins.

1. În limba engleză *mink* înseamnă nurcă, *bubble*, bășică și *gump*, șmecher, descurcăreț.
2. Ceremonia împlinirii vârstei de 13 ani la băieții evrei, considerată vârsta maturității religioase.

Capitolul 4

— Portarul mi-a dat chestiile astea pentru tine, îi spunea Clyde aproape cu o săptămână mai târziu.

I-a întins două telegrame, dar Grady nu le-a luat decât după ce a deschis robinetul de la bucătărie și și-a spălat de pe mâini aluatul de crochete.

— Tare-aș avea chef să-i ard individului ăluia una în moacă, e un nemernic. Ar trebui să-l vezi cum se uită la mine. Și puștiul ăla de la lift, ce fătălău, o să-i arunc eu un os de ros.

Grady mai auzise bombănelile astea și nu socotea necesar să le comenteze, așa că s-a rezumat să-l întrebe:

— Unde-i untul, iubitele? Ai găsit siropul pe care l-am cerut?

Pregătea un mic dejun foarte întârziat, se treziseră după ora unsprezece. În ultimele câteva zile parkingul fusese închis; proprietarul avea unele încurcături cu autorizația. Și cu o zi înainte, organizaseră un picnic în munții Catskill, împreună cu Mink și prietena lui. La întoarcere, avuseseră o pană de cauciuc și se făcuse două noaptea până să ajungă la podul George Washington.

— Nu-mi place siropul ăla, așa că am luat Log Cabin, e în regulă? a întrebat-o așezându-se lângă tigaia de prăjit crochete și despăturind un tabloid pe care-l cumpăraseră.

De câte ori citea, sprâncenele i se încruntau ca acelea ale unui cărturar și își sugea unghiile, una după alta, cu un mormăit.

— Scrie aici că duminică a fost cea mai caldă zi de șase iulie din 1900 încoace, cică la Coney au fost un milion de oameni – ce părere ai?

Grady, gândindu-se la câmpul presărat cu pietroaie încinse de soare pe unde se tăvăliseră, luptându-se cu găzele și mâncând ouă tari fără sare, nu avea nici o părere. Și-a șters mâinile și s-a așezat pe un scaun ca să citească telegramele.

Una dintre ele, o telegramă extravagantă pe două pagini, era de la Lucy, din Paris:

„Sosit bine stop voiaj oribil pentru că tata uitat acasă costumul de seară deci obligați să petrecem serile în cabină stop trimite urgent costumul par avion stop trimite și uscătorul meu de păr stop stinge luminile stop nu fuma în pat stop mâine discut cu cineva pentru rochia ta stop trimit mostre material stop ești bine stop cere-i lui Hermione Bensusan să-mi expedieze horoscopul tău pe iulie și august stop îmi fac griji pentru tine stop dragoste mama“.

Grady a mototolit telegrama, gemând: oare maică-sa credea că o să se implice iar în horoscopurile lui Hermione Bensusan? Domnișoara Bensusan era o astroloagă după care Lucy era înnebunită.

— Hei, grăbește-te cu crochetele alea. E un meci de baseball la radio.

— Aparatul de radio e în bufet, i-a răspuns ea, fără să-și ridice ochii de pe ciudatul mesaj al celei de-a doua telegramă. Deschide-l, dacă vrei.

Clyde i-a atins ușor mâna:

— Ce s-a întâmplat? Vești proaste?

— Nu, i-a răspuns ea râzând, doar o stupiditate. Și i-a citit cu glas tare: „Oglinda mea de noapte îmi spune că ești o stea, și oglinda de zi îmi spune că ești a mea“.

— Cine semnează?

— Walt Whitman al doilea.

Clyde era ocupat cu aparatul de radio.

— Îl cunoști pe tip? a întrebat printre frânturi de emisiuni radiofonice.

— Într-un fel.

— E un măscărici; sau un nebun?

— Puțin nebun, a răspuns Grady cu seriozitate.

Odată, pe când Peter era în marină și vasul lui a făcut escală într-un port din Orientul îndepărtat, i-a trimis de acolo o pipă de fumat opiu și cincisprezece kimonouri de mătase. Grady a păstrat un kimono și le-a dat pe celelalte la un bazar de binefacere, generozitate care a stârnit un scandal când cineva a descoperit că desenele simple imprimate pe mătase ascundeau o iluzie optică: privite într-o anumită lumină, revelau niște obscenități cumplite. Domnul McNeil, prins în mijlocul zarvei iscate, a spus că-i o prostie, chestia nu făcea decât să ridice valoarea kimonourilor; și nu a avut nimic împotriva ca Grady să poarte unul. De fapt, chiar acum era îmbrăcată cu el, deși mânecile incomode aveau prostul obicei de a intra în castronul în care amesteca aluatul de crochete.

Grady n-ar fi admis că dăduse totul peste cap. Nederanjată de faptul că feliile de costiță se prăjiseră de li se încrețiseră marginile, iar cafeaua era rece ca gheața, turna amestecul de crochete într-o tigaie pe care uitase să o ungă și-i spunea lui Clyde:

— Ador să gătesc, gătitul mă face să nu mă mai gândesc la nimic, într-un sens bun. Știi ce vreau, dacă tu tot asculți meciul, eu o să prepar un tort de ciocolată, da?

Tigaia de crochete, mirosind a ars, oferea un conținut aproape carbonizat; douăzeci de minute mai târziu, după ce răzuise tigaia, Grady anunța veselă, cu oarecare mândrie în glas:

— Micul dejun e gata.

Clyde s-a așezat la masă și și-a examinat farfuria cu un zâmbet atât de șters, încât Grady l-a întrebat:

— Ce s-a întâmplat, iubitul? N-ai găsit postul la radio?

Ba da, îl găsisese, dar meciul nu începuse încă; și n-ar vrea Grady să încălzească din nou cafeaua?

— Peter detestă meciurile de baseball, a rostit Grady fără nici un alt motiv decât că era un gând care tocmai îi trecuse prin minte: spre deosebire de Clyde, care părea să cântărească tot ce spunea, ea începuse să povestească tot ce-i venea pe limbă, oricât ar fi fost de lipsit de importanță.

— Fii atent, l-a prevenit ea luând cafetiera de pe plită și turnându-i cafeaua, de astă dată ai să-ți frigi limba.

Când a trecut pe lângă el, Clyde i-a luat mâna și i-a legănat-o ușor.

— Îți mulțumesc, i-a spus Grady.

— Pentru ce?

— Pentru că sunt atât de fericită, i-a răspuns eliberându-și mâna.

— Ciudat, ciudat că nu ești întruna fericită, a comentat el, desfăcându-și larg brațul, cu o mișcare ce cuprindea totul din jur, gest pe care Grady l-a regretat, pentru că indica sau, mai

curând demonstra, cât de conștient era el de avantajele ei; ce absurd, n-ar fi crezut c-ar putea să-i poarte pică.

— Fericirea e relativă, a replicat; răspunsul cel mai ușor.

— Relativă la ce: la bani?

Această ripostă părea să-i fi ridicat moralul. Și-a întins mădularele, a căscat, i-a cerut să-i aprindă o țigară.

— După asta, ai să ți le aprinzi singur, pentru că eu o să fiu ocupată cu tortul de ciocolată. Găsești în frigider niște înghețată Schrafft: nu-i ca-n paradis?

Grady a proptit în fața ei o carte de bucate.

— O sumedenie de rețete extraordinare: ascultă numai...

— Tocmai mi-am adus aminte, a întrerupt-o Clyde, ai fost sinceră când i-ai spus lui Winifred că poate organiza o petrecere aici? Ea e genul de fată care poate lua așa ceva în serios.

Întrebarea i-a deviat cursul gândurilor: ce petrecere? În clipa aceea, a inundat-o o rafală de amintiri, și-a adus aminte că Winifred era fata negricioasă, robustă, imensă, pe care o adusese Mink la picnicul din Catskill, un picnic la care Winifred contribuise, în afară de o jumătate de kilogram de salam, cu o sută de kilograme de grăsime și hălci de veselie și de chicoteli. Un rinocer în pădurea nimfelor, îmbrăcată într-un trening de gimnastică, o relicvă din zilele când făcea atletism la Lincoln High; și întreaga după-amiază s-a zbunguit în natură, ținând strâns în mână un buchețel de margarete asudate: erau unii oameni, zicea, care ridiculizau felul în care iubea ea florile, dar, sincer, nimic nu-i era mai drag decât florile, așa era ea.

Și totuși, într-un fel greu de definit, această Winifred era admirabilă. Din ochii ei de prepelicar, ca și din întreaga ei lipsă de reținere, se degaja o căldură tandră, bună; și îl adora pe

Mink, era atât de plină de solitudine și atât de mândră de el. Grady nu întâlnise în viața ei un om mai puțin atrăgător decât Mink sau mai absurd decât Winifred; și totuși, împreună, păreau să emane o lumină clară, frumoasă: ca și cum din piatra lor ordinară, din eurile lor greoaie, necioplite, se eliberase ceva prețios, un fluid pur, muzical; nu putea decât să-i admire. Clyde, care îi adusese, probabil, pentru a o avertiza că ceea ce ținea de lumea lui nu se putea potrivi cu ea, era surprins să vadă că lui Grady îi plăceau. Când a făcut explozie cauciucul, în timp ce băieții se străduiau să repare pana, Grady a rămas în mașină cu Winifred, și aceasta din urmă a ademenit-o într-o peșteră de confidențe feminine; a fost unul din rarele momente când Grady s-a simțit apropiată de o altă fată. Fiecare dintre ele și-a spus povestea. Povestea lui Winifred era tristă: lucra ca operatoare la telefoane, ceea ce îi plăcea, dar viața de acasă era plină de neazuri pentru că ea ținea cu orice preț să se mărite cu Mink și dorea să organizeze o petrecere de logodnă, dar familia ei, care-l socotea pe Mink un netrebnic, nu-i îngăduia să dea petrecerea acasă: vai, vai, ce era de făcut? Iar Grady i-a răspuns ce mare lucru, dacă era vorba numai de o petrecere putea să o facă în apartamentul McNeil. Winifred a izbucnit în lacrimi voluminoase: era cel mai frumos lucru din lume, i-a declarat.

— Chiar dacă ai spus-o serios, continua acum Clyde, nu mi se pare o idee prea grozavă: dacă or să afle vreodată ai tăi, o să dai de dracu’.

— Nu-i deplasat să-ți faci tu griji pentru familia mea? l-a întrebat Grady.

Și a săgetat-o gândul că Clyde era gelos, nu pe ea, ci pe Mink și pe Winifred, pentru că avea impresia că Grady încercase să-i

îndepărteze de el.

— Dacă nu vrei petrecerea, foarte bine, mie nu-mi pasă. M-am oferit numai pentru că am crezut că o să-ți facă plăcere; în fond sunt prietenii tăi, nu ai mei.

— Uite ce-i, puștoaico – tu știi foarte bine ce e între noi, așa că nu mai amesteca o mie de alte lucruri.

Grady a suferit la auzul acestor cuvinte; o făceau să se simtă meschină; și, impunându-și să nu răspundă, deși lucrul o ustura, s-a ascuns în spatele cărții de bucate. Mai mult ca orice, ar fi vrut să-i spună că e un laș; numai un laș ar fi recurs la asemenea tactici; pe de altă parte, o obosea tăcerea pe care i-o impunea: el părea atât de obișnuit cu tăcerea, o accepta cu atâta ușurință, încât, probabil, nu înțelegea că ea nu simțea nici o vinovăție, cel puțin în legătură cu el. Iritată, cu rețeta de tort părănd să-i joace pe pagină, asculta fâșâitul ziarului lui. Clyde zăcea tolănit pe un scaun și, deodată, a sărit ca ars:

— Dumnezeu, uite fotografia ta, și s-a răsucit pe scaun pentru ca ea să poată privi peste umărul lui.

Din ziar, o înfrunța o imagine neclară, parcă pătată de muște, a ei și a lui Peter, arătând ca două broaște îmbălsămate. Clyde, urmărind cu degetul ce scria dedesubt, a citit:

„Grady McNeil, fiica minoră a financiarului Lamont McNeil, și logodnicul ei, Walt Whitman al doilea, într-o conversație intimă la clubul Atrium. Whitman este nepotul celebrului poet“.

„Scandalos“, o auzea parcă pe Apple spunându-i. Totuși, numai comentariul sec al lui Clyde i-a curmat hohotele de râs:

— Nu poți să le spui și la alții ce-i atât de nostim?

— Vai, iubitele, e atât de complicat, i-a răspuns ștergându-și ochii. În orice caz, nu-i nimic serios.

Ciocănind cu degetul în fotografie, a întrebat-o:

— Nu-i ăsta tipul care ți-a trimis telegrama?

— Da și nu, a răspuns, renunțând să mai explice.

Dar lui Clyde nu prea părea să-i pese. Privind în gol, cu ochii mijiți, a tras fumul în piept și pe urmă l-a suflat pe nări.

— Da-i adevărat? Ești logodită cu ăsta, cum îi spune?

— Cum poți să întrebi așa ceva, bineînțeles că nu. E un prieten vechi, îl cunosc de când mă știu.

Clyde s-a încruntat și a desenat cu degetul pe masă un cerc contemplativ: după care, degetul lui a continuat să se rotească și să se rotească în cerc; Grady, care credea că s-a pus punct subiectului, și-a dat seama că mai urmează ceva. Senzația se intensifica pe măsură ce fiecare cerc se închidea și se evaporă; suspansul a făcut-o să se ridice în picioare. S-a uitat în jos la el, așteptând. Dar Clyde părea că nu se hotărăște să spună ce avea de spus:

— Peter și cu mine am crescut împreună și...

Clyde și-a dres vocea cu o tuse hotărâtă.

— Nu cred că știi, bănuiesc că e o noutate pentru tine, dar eu *sunt* logodit.

Cele mai mici obiecte din bucătărie păreau să i se impună brusc atenției: timpul care se scurgea dintr-un ceasornic invizibil, vâna roșie a unui termometru, lumina care se prefira, ca o pânză de păianjen, prin ochiurile perdelei de dantelă, o lacrimă de apă suspendată la buza robinetului și încremenită acolo; toate s-au împletit într-un zid: dar un zid prea subțire, prea străveziu ca să poată stăvili vocea lui Clyde.

— I-am trimis un inel din Germania. Dacă asta înseamnă logodnă. Mă rog, ți-am spus că sunt evreu, sau, cel puțin, mama e evreică – și mama e nebună după Rebecca. Nu știu ce să spun,

Rebecca e o fată drăguță și, cât am fost în armată, mi-a scris în fiecare zi.

În depărtare, se auzea telefonul sunând; niciodată nu i s-a părut lui Grady atât de important să răspundă la telefon; neluând în seamă extensia telefonică din bucătărie, s-a repezit, printr-un labirint de holuri de serviciu, drept în camera ei. Era Apple, care o chema din East Hampton. Vorbește mai rar, i-a cerut Grady, pentru că de la celălalt capăt al firului nu se auzea decât un șuvoi de cuvinte și de ocări: încerca să ruineze familia? Și-a dat seama că izbucnirea dramatică a lui Apple era legată de Peter Bell și de fotografia din ziar: cineva i-o arătase. În mod normal, Grady i-ar fi trântit telefonul; dar acum, când până și podeaua părea imaterială, se crampona de sunetul vocii surorii ei. A încercat să o îmblânzească, i-a explicat, a acceptat invectivele. Treptat, Apple s-a lăsat înduplecată, până acolo încât i-a pasat telefonul și băiețușului ei și l-a făcut să spună hello, mătușică Grady, când vii pe la noi? Și când Apple, preluând sugestia, a invitat-o să vină să stea o săptămână cu ei la East Hampton, Grady nu s-a opus câtuși de puțin: înainte de a agăța receptorul în furcă, se stabilise că avea să plece cu mașina a doua zi dimineața.

Lângă patul ei zăcea o păpușă de cârpă, o fetiță urâtă și fanată, cu lațe de păr roșu încâlcit; se numea Margaret, avea doisprezece ani, sau poate mai mult, pentru că arătase destul de jigărită chiar și când Grady o găsisse pe o bancă din parc, uitată de alt copil. Când a adus-o acasă, fiecare a observat cât de bine semăna păpușa cu Grady, amândouă erau uscățive, aveau un aer împrăștiat și părul roșu. Acum, Grady a ciufulit părul păpușii și i-a netezit rochia, ca pe vremuri, când Margaret îi fusese o confidentă atât de apropiată. „Oh, Margaret...” a

început Grady, dar și-a curmat vorba, lovită de gândul că ochii lui Margaret erau de fapt doi nasturi albaștri și reci, și că Margaret nu mai era aceeași.

Precută, a străbătut camera și s-a oprit în fața unei oglinzi: nici Grady nu mai era aceeași. Nu mai era copil. A fi copil constituise o scuză ideală și, într-un fel, ea persistase în ideea că încă ar fi: de pildă, când îi răspunsese lui Peter că nici nu se gândise vreodată dacă s-ar putea mărita cu Clyde sau nu, rostise adevărul, și numai din pricină că, în mintea ei, căsătoria era o problemă a oamenilor mari: căsătoriile aveau loc mult mai târziu, când viața devine cenușie și sobră, în timp ce viața ei încă nici nu începuse, gândea Grady; deși acum, văzându-se în oglindă, întunecată și palidă, înțelesese că, de fapt, viața ei avansase în bună măsură.

În bună măsură; și Clyde constituia o parte mare, prea mare, din această viață: ar fi vrut să-l vadă mort. În realitate, însă, totul se petrecuse în fantezia ei, iar Clyde nu făcuse nimic care să merite severitatea unei execuții; faptul că era logodit nu constituia o crimă, avea tot dreptul să fie; în fond, ce pretenții putea ea să aibă în ce-l privea pe Clyde? Nu putea ridica nici o pretenție; pentru că, fără să admită conștient, în miezul sentimentelor ei avusese întotdeauna o premoniție a vremelniceii, a efemerității, știuse că el nu putea fi împletit în urzeala, în materialul viitorului ei: și, într-adevăr, aceasta fusese pricina pentru care alesese să-l iubească: el avea să fie sau avea să fi fost focul de anul trecut reflectat în zăpezile ce urmau să cadă. Înainte de a se fi îndepărtat de oglindă, și-a dat seama cât de imprevizibilă poate fi vremea: temperatura scădea, zăpezile căzuseră peste ea.

Oscila, înainte și îndărăt, pe muchia unui ferăstrău de furie și milă de sine însăși. În ceea ce privește învinuirile pe care și le putea aduce ea, exista o limită: da, avea în rezervă câteva atuuri împotriva lui. În primul rând, pudriera pe care o găsisese în mașină; cu un gest aproape de bravadă, a scos-o din sertarul unui birou; de acum înainte, nu avea decât s-o plimbe pe Rebecca lui cu tramvaiul. Zgomotele și mușeniile unui meci de baseball umpleau bucătăria. Clyde stătea aplecat peste aparatul de radio, mușcându-și unghiile, dar la intrarea ei și-a ferit, îngrijorat, privirea.

Grady s-a oprit locului, întrebându-se dacă să o facă sau nu. Dar, un moment mai târziu, a făcut-o: a așezat pudriera lângă el.

— M-am gândit că prietena ta s-ar bucura să o recapete: probabil că e a ei – am găsit-o în mașină.

Un val de roșeață a inundat gâtul lui Clyde; pe urmă, însă, după ce a băgat pudriera în buzunar, s-a oțelit cu răceală și vocea lui răgușită a rostit cu o modulație adâncă:

— Mulțumesc, Grady. O căuta.

Clyde avea senzația că i se învârtește în cap un ventilator electric, iar vorbăria crainicului sportiv, prinsă și ea în vârtoare, îi ciocănea creierii. Și-a vârât mâna în buzunar și a pipăit pudriera, pe urmă a strâns-o cu forță în pumn: un pocnet slab, un clinchet, și așchii de oglindă i s-au înfipt în palma care i-a sângerat ușor.

Îi părea rău că sfărâmasese pudriera, pentru că aparținuse unei persoane pe care o iubise mult, sora lui, Anne.

În aprilie, când o cunoscuse pe Grady, apăruse o defecțiune în fuselajul Buick-ului ei, un deranjament pe care el nu se

pricepea să-l remedieze, așa încât a luat mașina și a dus-o în Brooklyn ca s-o examineze prietenul lui, Gump, care lucra la un service. Anne obișnuia să tîndălească aproape întreaga zi pe lângă acest garaj. Era o fată sfrijită, chircită, de nouăsprezece ani, care nu părea să aibă mai mult de zece sau doisprezece ani, și se pricepea la motoare ca un bărbat. Acasă adunase un munte de tăieturi din ziare, mai înalt decât ea însăși, care-i alimenta fanteziile în materie de aeroplane interplanetare sau designuri de automobile supersonice. Acestea constituiau realizarea vieții ei, tot ce știa sau știuse vreodată, pentru că la vârsta de trei ani suferise un atac cardiac, în urma căruia nu putuse frecventa nici un fel de școală. În pofida eforturilor reunite ale familiei, nimeni nu izbutise s-o învețe să scrie și să citească, se împotrivise oricărei încercări în acest domeniu și își văzuse mai departe, sfidător, de preocupările ei: funcționarea motoarelor, mișcarea aripilor în spațiu. În casă se instaurase o regulă: nimeni nu avea nevoie să ridice tonul în fața lui Anne; tot timpul și toți ai casei, cu excepția lui Clyde, o tratau cu acea considerație ostentativă pe care o manifesti față de cineva la care te aștepti să moară în curând; dar Clyde, care nu-și putea imagina că Anne o să moară, și care nu se putea gândi la casa lor fără vorbăria ei despre motoare și fără zăngănitul uneltelor ei, fără uimirea ei puerilă la zgomotul unui avion în zbor sau la vederea unui automobil nou, o trata cu o firească și viguroasă franchețe, la care ea răspundea cu adorație: „suntem frați, nu-i așa, Clyde?“, era formula prin care Anne încerca să definească apropierea dintre ei. Și Clyde nu se rușina cu ea. Ceilalți se simțeau oarecum stânjeniți. În special sora lui, Ida, era indignată de faptul că i se îngăduia fetei să dea târcoale, toată ziua, garajului: „ce o să gândească lumea despre mine

când o vede pe soră-mea îmbrăcată ca o târfă și înhăitându-se cu orice haimana din cartier?“ Clyde i-a răspuns cu sinceritate că băieții pe care Ida îi numea „haimanale“ țineau enorm la Anne și erau singurii prieteni pe care-i avea. Dar îi venea mai greu să justifice felul în care se îmbrăca fata. Până la vârsta de șaptesprezece ani, Anne purtase haine copilărești cumpărate de la departamentul de copii al magazinului Ohrbach; până când, într-o bună zi și-a cumpărat o pereche de pantofi cu tocuri de cinci centimetri, vreo două rochii mai țipătoare, o pereche de sâni falși, o pudrieră și o sticlă cu oja de unghii, sidefie; când a străbătut strada în noua ei vestimentație, a făcut impresia că participă la un bal mascat; persoanele străine au râs. La un moment dat, Clyde a lovit un individ care și-a bătut joc de ea. Și a sfătuit-o pe Anne să nu țină seama de ce spun Ida și ceilalți, și să se îmbrace așa cum are ea chef. Iar Anne i-a răspuns că, personal, nu se sinchisește de felul cum se îmbracă, dar vrea să arate atrăgătoare pentru Gump. Și, din senin, i-a adresat lui Gump o cerere în căsătorie, iar acesta a avut bunăvoința de a-i răspunde că, dacă s-ar însura vreodată, aleasa lui ar fi numai ea. Era motivul pentru care Clyde îl socotea pe Gump cel mai bun prieten al său: nu s-a mai plâns niciodată când Gump trișa la jocul de cărți. În ziua în care Clyde a adus la garajul din Brooklyn mașina lui Grady, Anne se găsea acolo, în pantofii ei cu toc înalt, și cu un pieptene bătut în strasuri înfipt în păr; îl ajuta pe Gump să repare un motor. Pe cer se arcuia un curcubeu de primăvară, și îmbinarea dintre un curcubeu și un automobil albastru strălucitor, decapotabil, a dat-o gata pe fată: „într-o mașină ca asta, îi spunea ea lui Clyde, implorându-l să facă un tur cu ea, într-o mașină ca asta poți ajunge până la capătul curcubeului înainte de a dispărea de pe cer“. Așa că a

luat-o la o plimbare cu mașina prin cartier, pe lângă o școală din care tocmai ieșeau copiii („până și cei mai mici dintreăștia știu mai mult decât mine, dar ei nu s-au plimbat niciodată într-o mașină atât de superbă!“, spunea Anne); stătea cocoțată ca o vrabie pe banchetă, își bălăbănea picioarele și le făcea trecătorilor semne cu mâna, de parcă ar fi fost prințesa unui carnaval. Și când Clyde a oprit lângă casa lor ca să o facă să coboare, Anne i-a trimis, de pe trotuar, o sărutare din vârful degetelor; și el s-a gândit că în viața lui nu văzuse o fată mai drăguță. Câteva minute mai târziu, a dat buzna pe scări și s-a prăvălit pe spate, rostogolindu-se până jos: „Dumnezeu s-a îndurat de ea“, a spus Ida, singura care era în momentul acela acasă și care nu a reușit să o prindă la timp.

Clyde gândea acum retrospectiv: în zilele acelea când Ida și mama lui și Bernie și Crystal colectau condoleanțele și perpetuau durerea înmormântării, el s-a ținut departe de casă și s-a distrat cu Grady; desigur că nu putea vorbi despre Anne cu o puștoaică nebună ca asta. Când făcuse armata, Clyde agățase multe fete: uneori nu avusese nici o relație specială cu ele în afară de pălăvrăgeală, dar și asta era plăcută; pentru că nu avea nici o importanță ce le spuneai în momentele acelea atât de trecătoare, minciunile sau adevărurile erau arbitrare, iar tu erai orice voiai să fii. În dimineața când a văzut-o pentru prima oară pe Grady în parcare, și în zilele următoare când a venit de câteva ori și el și-a dat seama că plutește ceva în aer, o considerase o cunoștință întâmplătoare, ca o fată pe care o întâlnești în tren, și și-a spus în sinea lui: „la dracu’, ia ce ți se oferă“, așa încât i-a propus o întâlnire. Mai târziu, nu a mai înțeles-o deloc pe Grady, într-un fel, fata l-a depășit, a încălcat granița așteptărilor lui: o puștoaică zănatică, o numea el, știind

foarte bine că etichetarea nu i se potrivește, dar simțindu-se handicapat de amplitudinea sentimentelor ei, în contrast cu sărăcia sentimentelor lui; nu putea improviza o altă caracterizare. Numai printr-o atitudine rezervată, reticentă, își putea menține cea mai mică poziție: și cu cât Grady devenea mai importantă pentru el, cu atât mai puțin o lăsa să înțeleagă acest lucru; pentru că, Dumnezeule, ce avea să simtă el când o să-l lase baltă? Firește, mai devreme sau mai târziu, o să-l lase cu buza umflată. Dacă n-ar fi fost convins de acest lucru, poate că i-ar fi răspuns în felul în care voia ea, dar știa bine că singura perspectivă care se deschidea în fața lui nu era decât metrour și Rebecca și, pentru a-și putea accepta soarta, însemna că nu trebuia să ia în serios o fată ca Grady McNeil. Era greu. Din ce în ce mai greu. La picnicul din ziua precedentă, adormise, la un moment dat, cu capul în poala ei și visase că nu Anne murise, ci Grady; și, când s-a deșteptat și i-a văzut fața într-un halo de lumină, a încercat o senzație de ușurare care i s-a răspândit în toată făptura: dac-ar fi știut cum să se exprime, i-ar fi dezvăluit acolo, pe loc, cât de falsă era indiferența pe care o manifesta.

A aruncat într-o găleată de gunoi pudriera spartă din buzunar; nu-și dădea seama dacă Grady observase sau nu, pentru că, de câte ori încerca să facă o mișcare, ea întorcea capul, ca și cum s-ar fi temut să li se întâlnească privirile sau ca nu cumva el să o atingă. Amețită, mișcându-se cu o lentoare stângace, pregătea ingredientele pentru tort; dar când a separat conținutul ouălor, a scăpat un gălbenuș în bolul cu albușuri și a rămas încremenită, contemplându-și greșeala, de parcă nimerise într-un impas din care nu mai exista ieșire. Lui Clyde, care o urmărea, i s-a făcut milă; ar fi vrut să se apropie de ea și să-i arate cât de ușor era să scoată gălbenușul. Dar în clipa

aceea din aparatul de radio s-au auzit răgete; cineva obținuse un rezultat grozav și acum Clyde aștepta să audă cine anume: pierduse însă firul jocului și, cu o mișcare aproape violentă, a închis aparatul de radio. Oricum, baseballul era un subiect dureros pentru el, întrucât îi aducea aminte de succesele lui din trecut, de făgăduințe neîmplinite, de visuri duse pe apa sâmbetei. Cu mult timp în urmă, toată lumea era convinsă că tânărul Clyde Manzer va ajunge un campion de baseball; toată lumea îl considera cel mai bun jucător din echipa școlii; odată, după un meci victorios, a fost scos de pe teren în triumf, pe umerii partenerilor: a plâns de fericire, a plâns și mama lui, deși lacrimile ei nu erau motivate de mândrie: se temea că fiul ei își ruinase cariera, și că, acum, planul ei de a-l vedea avocat fusese zădărnicit. Era ciudat cum se prăbușiseră toate proiectele. Nici un descoperitor de talente nu l-a descoperit, nici un colegiu nu i-a oferit vreo bursă; a mai jucat puțin baseball în armată, dar acolo nimeni nu l-a luat în seamă; acum, trebuia să fie lingușit și ademenit ca să mai participe la vreo partidă; și astăzi, pentru el, cel mai melancolic sunet din Brooklyn era lovitura de bătă pe o minge. În căutarea altei cariere, a decis că vrea să fie pilot de încercare; drept care, când a fost recrutat în armată, a cerut să fie repartizat la corpurile de antrenament aerian; a fost respins, însă, din pricina insuficienței pregătiri școlare. Biata Anne! A pus-o pe Ida să-i scrie o scrisoare din partea ei. *Să-i văd pe toți înecați în fundul unui lac, scumpul meu frate. Sunt niște gogomani. Tu ai să fii primul om care o să zboare într-una din navele mele spațiale. Și într-o bună zi o să punem piciorul pe lună.* Ida a adăugat la scrisoarea dictată de Anne un post-scriptum practic, din partea ei: *Ai face mai bine să te gândești la unchiul Al.* Unchiul Al avea o fabrică de geamantane

în Akron și, în repetate rânduri, se oferise să-l coopteze în afacere pe fiul fratelui său – propunere care-l jignise pe Clyde, campionul de baseball: totuși, după ce a terminat armata, și după câteva luni de viață cu susul în jos, în care chefua toată noaptea și dormea toată ziua, într-o bună dimineață s-a pomenit în autobuzul care-l ducea la Akron, un oraș pe care l-a urât încă de pe la jumătatea drumului spre el. Dar adevărul e că detesta aproape toate orașele care nu erau New York; oricând se îndepărta de New York, se topea de supărare; a se afla în alt loc însemna o pierdere de vreme, însemna a fi exilat din curentul tumultuos în niște gârle cu apă stătută, unde viața era anostă și falsă. În realitate, Akron s-a dovedit a nu fi chiar atât de plicticos. Îi plăcea slujba lui, dac-ar fi numai pentru faptul că îi conferea oarecare autoritate – avea patru subalterni: „da, dom’le, îi spunea unchiul Al, noi doi, împreună, o să scoatem ceva lovele“. Toate ar fi fost bune și frumoase dacă n-ar fi existat Berenice. Berenice era unicul copil al unchiului Al, o pisicuță dezvoltată precoce, cu ochi nebuni, albastrii ca laptele, și cu înclinații isterice. Nu avea nici un dram de inocență; de la bun început se vădise clar că era destul de inițiată și, la mai puțin de o săptămână, trecuse la avansuri fățișe. Clyde locuia în casa unchiului Al și, într-o seară, la cină, a simțit piciorul ei mângâindu-l pe sub masă; își scosese pantoful și căldura piciorului mătăsos, care-i freca gamba, l-a excitat atât de tare, încât nu a mai putut ține furculița în mână. Un incident care, mai târziu, i-a stârnit rușinea: să fii excitat de o fetiță i se părea nefiresc și chiar înfricoșător. A vrut să se mute la Y.M.C.A., în centrul orașului, dar unchiul Al nici n-a vrut să audă de așa ceva: „ne place să te avem în casă, băiete – chiar ieri îmi spunea Berenice cât e de fericită de când vărul ei, Clyde, locuiește la

noi“. Și apoi, într-o zi, în timp ce se usca după un duș, a văzut albastrul lăptos, inconfundabil, al unui ochi care privea pe gaura cheii. Toată furia adunată în el a izbucnit la suprafață. Înfășurat într-un prosop, a deschis brusc ușa, iar Berenice, retrăgându-se orbește într-un colț, a răbdat mută și umilă întregul potop de înjurături cazone pe care le-a revărsat asupra-i: prea târziu și-a dat Clyde seama că soția unchiului Al, aflată în capul scărilor, auzise totul.

— De ce vorbești în felul ăsta unui copil? l-a întrebat calmă.

Fără să-și dea osteneala să-i mai răspundă, Clyde s-a îmbrăcat, și-a făcut bagajele și a șters-o. Două zile mai târziu se găsea din nou la New York. Ida se văicărea: ce păcat că nu-i plăcuse treaba cu geamantanele!

Furnicături de energie îi zădăreau mușchii, îmboldindu-l să treacă la acțiune. Era sastisit: plictisit de el însuși și de posomorea meditativă a lui Grady, care îl deprima la fel de mult ca și lungile perioade de neagră amărăciune la care era supusă mama lui. În adolescență, Clyde simțise impulsul să fure, pentru că pericolul pe care-l presupunea asemenea act constituia pentru el cel mai bun antidot împotriva plictiselii; în armată, din rațiuni similare, furase, o dată, un aparat electric de ras. Simțea și acum imboldul de a se preta la ceva de genul ăsta.

— Hai să ieșim dracului de aici! a explodat Clyde; apoi pe o voce mai liniștită: La Loews e un film cu Bob Hope.

Grady a scos cu o furculiță gălbenușul rătăcit.

— În fond, de ce să nu mergem? a răspuns.

Pe Lexington Avenue era un zăduf care-ți seca răsufarea, cu atât mai mult cu cât ieșeau dintr-o sală cu aer condiționat; la

fiecare pas, arșița le sufla în față respirația ei zăpușitoare. Cerul opac, fără stele, se închisese ca un capac de coșciug, iar strada cu chioșcurile de ziare ale dezastrelor și cu pâlpâirile bâzâitoare ale neonului părea un stârv lunguiet, putrefact. Trotuarul era scaldat de o ploaie de culori electrice; pietonii, pătați de reflexele umede, își schimbau culorile cu o viteză cameleonică: buzele lui Grady erau când verzi, când purpurii. Crimă! Cu fețele ascunse îndărătul măștilor unor tabloide, un grup asudat, care aștepta autobuzul la lumina unui felinar, privea direct în ochii tipăriți ai unui asasin adolescent. A cumpărat și Clyde un ziar.

Grady nu petrecuse niciodată o vară în New York, așa încât nu cunoscuse o noapte ca asta de acum. Arșița despică craniul orașului și scoate la iveală creierul lui alb și inima alcătuită din nervi, care zumzăie precum sârmele dintr-un bec electric. Și emană un iz acru, extrauman, care face ca până și pietrele să pară carne vie, fremătândă și palpitândă. Totuși Grady era oarecum familiarizată cu acea disperare trepidantă pe care o poate degaja un oraș, pentru că în expedițiile de pe Broadway venise în contact cu elementele ei componente. Numai că era un lucru la care doar asistase, fără să-l cunoască direct, fără să participe. Acum, însă, nu mai exista nici o ieșire pentru ea, fusese integrată.

S-a oprit să-și îndrepte șosetele care i se încrețiseră pe glezne; a zăbovit deliberat, întrebându-se cât o să dureze până când o să-și dea seama Clyde că o lăsase în urmă. La colț era o prăvălioară în aer liber, și trotuarul din față părea o grădină fermecată, cu fântâni din fructe și umbrele din mănunchiuri de flori. Clyde s-a oprit o clipă în fața prăvăliei, apoi s-a întors repede la ea. Grady ar fi vrut să-l grăbească, să străbată în fugă

străzile, să se poată adăposti cât mai repede în umbra răcoroasă a apartamentului. Dar el i-a cerut:

— Du-te peste drum și așteaptă-mă în fața drogheriei de acolo.

Fața lui Clyde era încordată de o ușoară tensiune, ceea ce a făcut-o pe Grady să nu-l mai întrebe de ce voia să-l aștepte acolo. Postată peste drum, nu-l putea urmări decât prin scurtele întreruperi ale traficului; la un moment dat l-a zărit dând ocol prăvălioarei de fructe și flori. În același moment, însă, a văzut venind spre ea o fată care-i fusese colegă la cursurile domnișoarei Risdale, așa încât s-a întors cu spatele și s-a prefăcut că examinează în vitrina strălucitoare a drogheriei niște suspensoare pentru atleți; deodată a fost prinsă într-o huruială subterană, pentru că stătea pe un grătar de aerisire a metroului: din hăurile de dedesubt răzbeau scrâșnete de roți metalice, și apoi, în imediata ei vecinătate, a izbucnit un vacarm strident: claxoane țipând, bufnituri de bare de mașini ciocnite, cauciucuri abrupt frânate: s-a răsucit brusc și a auzit un șofer înjurându-l de mama focului pe Clyde, care traversa printre mașini, gonind cât îl țineau picioarele.

I-a înșfăcat mâna și a tras-o după el; au alergat ca nebunii până au ajuns pe o străduță laterală, liniștită și îndulcită de umbrele copacilor. Când s-au oprit, gâfâind, el i-a pus în mână un buchețel de violete, și Grady a știut, de parcă văzuse totul cu ochii ei, că le furase. Vara, care înseamnă umbră și mușchi verde, catifelat, pulsa prin venele frunzelor de violete și Grady și-a strivit de obraji răcoarea lor parfumată.

Când au ajuns acasă, a sunat-o pe Apple s-o anunțe că nu mai vine la East Hampton. În schimb, ea și Clyde au plecat cu

mașina la Red Bank, New Jersey, și s-au căsătorit acolo, în jurul
orei două noaptea.

Capitolul 5

Mama lui Clyde era o femeie corpolentă, cu piele măslinie și cu expresia sleită și dezamăgită a celui care și-a trăit viața slujindu-i pe alții: din când în când, intonația meditativ elegiacă a vocii ei sugera că regreta acest lucru.

— *Kinder, kinder*¹, vă cer să vă mai controlați, spunea, atingându-și cu vârfurile degetelor fruntea; părul striat și brăzdat ca o scândură de spălat rufe și fixat pe țeastă cu niște piepteni micuți, era străbătut de zigzaguri argintii.

— Bernie, dragule, fă ce-ți spune Ida, și nu mai bate mingea în casă. Hai, du-te de dragul mamei la bucătărie și ajută-l pe fratele tău să repare frigiderul.

— Nu-l forța!

— Să-l forțez? a răspuns Ida, care-l dojenise. O să-i rup picioarele, obrăznicăturii. Îți spun, Bernie, dacă te mai prind că bați mingea în casă, îți rup picioarele.

Cuvinte la auzul cărora doamna Manzer și-a repetat rugămintea de la început. Loburile urechilor îi erau străpunse de cercei și, când își clătina capul, mărgelile cerceilor se scuturau ca niște clopoței, emițând un suspin indefinibil. Pe masa de lângă ea se găsea un cactus micuț, plantat într-un ghiveci, și bătrâna bătătorea întruna cu degetele pământul în

jurul plantei; Grady, așezată în fața ei, a observat că repetase pentru a noua sau a zecea oară gestul de tasare a pământului și a dedus că doamna Manzer se simțea, probabil, la fel de stânjenită ca și ea; deducție care a ajutat-o să se mai relaxeze un pic.

— Înțelegi, domnișoară dragă? Da, văd, zâmbești și dai din cap; dar e imposibil să înțelegi; dumneata nu ai frați.

— Nu, nu am decât o singură soră, a răspuns Grady, scotocind în poșetă după o țigară; dar, cum nu se vedea nici o scrumieră în jur, și-a spus că, probabil, doamna Manzer nu e de acord cu fumatul și și-a retras mâna, întrebându-se ce să facă cu ea; toate părțile corpului ei păreau atât de stingheritoare, situație pricinuită în bună parte de Ida care, pe parcursul ultimelor ore, o scrutase din cap până-n picioare, cu o minuție de dantelăreasă.

— Numai o soră? Ce păcat! Sper că dumneata o să ai băieți. O femeie care nu are fii e lipsită de importanță; nu e bine văzută de alții.

— Cu excepția mea, a intervenit Ida, o fată robustă, posacă, cu păr creț și o față palidă, bosumflată. Băieții sunt detestabili; și bărbații la fel. Cu cât se nasc mai puțini, cu atât mai bine.

— Vorbești prostii, Ida dragă, a mustrat-o mama ei, mutând cactusul pe pervazul ferestrei, unde se revărsa peste el un pătrat de lumină dezolantă de Brooklyn. Țsta-i un fel de a vorbi uscat, ai nevoie de mai multă sevă în tine, draga mea Ida. Poate ar trebui să pleci și tu în stațiunea aceea de munte unde a fost fata lui Minnie, anul trecut.

— N-a fost la niciun munte. Crede-mă, știu totul despre ea.

Era absolut straniu felul în care doamna Manzer semăna cu fiul ei mai mare: trăsăturile și atitudinile erau reproduse

aidoma: același semizâmbet, vag și ambiguu, aceiași ochi autoritari, același fel de a vorbi rar, cu spații între cuvinte, îi caracterizau pe amândoi: inima lui Grady bătea mai repede în fața acestui duplicat de caracteristici și în fața modurilor și efectelor atât de diferite în care erau folosite.

— Bărbatul înseamnă totul, un tot delicat, a rostit doamna Manzer, ignorând insinuarea făcută de fiica ei, ceea ce i-l evoca din nou pe Clyde, care nu lua în seamă nimic din ce nu-i convenea. Și bărbatul care germinează în sufletul copilului: la acest lucru trebuie să fie atentă o mamă, trebuie să-l cultive; așa cum e micul Bernie: o dulceață de băiat, atât de bun cu mama lui, un îngerăș. Așa a fost și Clyde, un înger. Dacă avea o napolitană Milky Way, întotdeauna îi dădea și mamei o jumătate. Îmi place la nebunie Milky Way. Dar uită-te acum: băieții cresc, și se schimbă și nu prea își mai amintesc de mama.

— Vezi, acuma spui ce gândesc și eu: bărbații sunt niște ingrați, a intervenit Ida.

— Ida, dragă, te rog, m-am plâns eu de ceva? E normal ca un copil să nu-și iubească mama așa cum o mamă își iubește copilul; copiii se rușinează de dragostea pe care le-o poartă mama; asta face parte din joc. Când un băiat devine bărbat, e normal să se dedice altor femei.

S-a lăsat între ele o tăcere, dar nu o tăcere tensionată, ca acelea care intervin între proaspetele cunoștințe; Grady se gândea la mama ei, la afecțiunile complicate dintre ele două, la momentele de dragoste maternă pe care ea le respinsese – din neîncredere? dintr-o îndoială de neiertat? Și întrebându-se acum dacă mai exista vreo șansă de recuperare, și-a dat seama că nu mai avea niciuna, pentru că numai un copil ar fi putut recupera, ori copilul, ca și șansa, se evaporase.

— Vai de mine, nimic nu-i mai neplăcut decât o bătrână căreia nu-i mai tace gura, o *yenta*², a declarat doamna Manzer cu un oftat vioi.

Se uita la Grady: dar nu cu o privire care întreba: „De ce te-a luat fiul meu de nevastă?“, pentru că nu știa că se căsătoriseră; privirea întreba: „De ce o iubește fiul meu pe fata asta?“ E o întrebare adâncă pe care și-o pune orice mamă, și Grady i-o citea în ochi.

— Ești politicoasă și mă ascuți. Dar acum am să-mi țin gura și o să te ascult eu pe dumneata.

Când a încercat să-și imagineze vizita ei în Brooklyn, Grady s-a conceput pe ea însăși ca un spectator invizibil, pătrunzând, neobservat, în acele părți din viața lui Clyde la care nu puteai ajunge decât după o călătorie de o oră cu metroul; numai când s-a pomenit în fața ușii și-a dat seama cât de nerealistă era viziunea ei și că ea era cea care ocupa primul plan: cine ești? ce ai de spus? Doamna Manzer era în dreptul ei să pună întrebări și Grady, încercând să facă față provocării, s-a străduit să se afirme:

— Mă gândeam la ce-ați spus... sunt sigură că în ce-l privește pe Clyde nu aveți dreptate... a gângăvit, cramponându-se de subiectul cel mai la îndemână – Clyde vă este extrem de devotat.

Și-a dat seama pe loc că a dat-o în bară, iar Ida, cu o expresie aproape arogantă, i-a răspuns pe dată:

— Toți copiii mamei noastre îi sunt foarte devotați; din punctul ăsta de vedere a avut noroc.

O persoană străină, care comite indiscreția de a comenta loialitățile din sânul unei familii, trebuie să se aștepte să fie pusă la punct, așa încât Grady a acceptat dojana Idei cu o grație

care părea să implice că nu sesizase mustrarea. Într-adevăr, familia Manzer era o adevărată familie: atmosfera de interior colectiv și de posesiuni des folosite din casa lor sugera o viață în comun și o unitate pe care nici o disensiune nu ar fi putut-o destrăma. Ale lor erau și viața aceasta și camerele acestea; iar ei își aparțineau unul altuia, și Clyde era al lor mai mult decât își dădea el seama. Lui Grady care nu prea avea simțul familiei, atmosfera de aici i se părea stranie, caldă, aproape exotică. Totuși, în ceea ce o privea, n-ar fi putut trăi într-o asemenea ambianță – presiunile asfixiante, inevitabile, ale intimității cu alții ar fi ofilit-o în cel mai scurt timp – structura ei avea nevoie de climatul rece, exclusivist, al individualului. Nu se ferea să recunoască: sunt bogată, banii sunt insula pe care m-am stabilit eu; era perfect conștientă de valoarea insulei ei, de solul în care își înfipsea rădăcinile; și, datorită banilor, își putea îngădui orice substituiri: case, mobilă, oameni. Dacă membrii familiei Manzer aveau o altă concepție asupra vieții, aceasta se datora faptului că nu fuseseră învățați cu avantajele de care se bucura ea; compensațiile vieții lor constau într-un atașament puternic față de ceea ce le aparținea și, fără îndoială, pentru ei, ritmul vieții și al morții pulsa în bătăile unor tobe mai mici, dar mai concentrate. Era vorba de două modalități de existență, cel puțin așa vedea ea lucrurile. Totuși, până la urmă, trebuie să ai un loc al tău: până și șoimul în zbor se întoarce pe încheietura mâinii vânătorului.

Doamna Manzer i-a zâmbit; cu glasul liniștit, convingător, luminos, al unui narator, a început să povestească:

— În copilărie, am locuit într-un orașel de pe coasta unui munte. Piscul muntelui era acoperit de zăpadă, iar la poale curgea un râu verde: poți să vezi imaginea? Acum ascultă și

spune-mi dacă auzi clopotele? O duzină de turlle și tot timpul dangăte de clopot.

— Da, le aud, a răspuns Grady; și, într-adevăr, le auzea.

Ida, iritată, a intervenit:

— Iar vorbești despre păsări, mamă?

— Străinii care treceau pe acolo îl numeau orașul păsărilor. Așa și era. Seara, când se lăsa întunericul, zburau în stoluri compacte ca niște nori, uneori nici nu puteai vedea luna răsărind: niciodată n-au mai fost într-un loc atâtea păsări. Iarna însă, era greu, un frig atât de cumplit, că nu puteam sparge gheața ca să ne spălăm pe față. Și, în asemenea dimineți, apărea un spectacol foarte trist: ghemotoace de pene moarte acolo unde se prăbușiseră păsările înghețate; crede-mă. Taică-meu le mătura ca pe niște mormane de frunze uscate și pe urmă le arunca pe foc. Dar, uneori, aducea unele acasă. Mama, și noi toți, le îngrijeam până se înzdrăveneau și puteau din nou să zboare. Când ne deveneau mai dragi, atunci zburau de la noi. Ah, la fel ca și copiii. Ți dai seama? Pe urmă, când venea din nou iarna și vedeam păsările înghețate, știam, în inimile noastre, că printre ele era măcar una din cele pe care le salvasem în iarna trecută.

Se stinsese și ultimul licăr de sub spuza glasului ei plătând; îngândurată, retrasă în ea însăși, a oftat adânc, tremurat:

— Când ne erau mai dragi! Cât de adevărat!

Pe urmă a atins mâna lui Grady și i s-a adresat:

— Dacă-mi dai voie să te întreb: câți ani ai?

S-ar fi zis că un hipnotizator își pocnise degetele în fața ochilor ei: alertată, trezită dintr-o toropeală plăcută, șfichiuită de gerul altor ierni, mistuită de focuri care ardeau aripi și pene, Grady a clipit și a răspuns:

— Optsprezece.

Nu, încă nu, mai erau săptămâni până la ziua ei, aproape două luni de zile neștirbite, nemânjite, ademenitoare ca o plăcintă cu vișine sau ca un mănunchi de flori, zile pe care, brusc, dorea să le revendice:

— De fapt, șaptesprezece ani, abia în octombrie împlinesc optsprezece.

— La șaptesprezece ani eram deja măritată, la optsprezece ani am avut-o pe Ida. Așa era pe atunci, tinerii se căsătoreau foarte devreme. Și bărbații munceau.

Vorbea cu oarecare vehemență și cu un ton mai accentuat decât ar fi fost necesar; dar virulența a pălit repede, lăsând-o visătoare:

— Și Clyde o să se însoare. N-am nicio grijă.

Ida a chicotit:

— Tu n-ai nicio grijă, dar el are griji. Am văzut-o pe Becky azi-dimineață la magazinul A & R și era furioasă foc, așa c-am întrebat-o: „Ce te roade, iubito?” Și mi-a răspuns: „Ida, du-te și spune-i lui frate-tău să-și bage mințile-n cap“.

Grady avea senzația că fusese brusc transferată la o înălțime amețitoare, periculoasă; urechile îi vâjâiau și aștepta, neștiind pe ce potecă ar putea să coboare.

— Rebecca e furioasă? a întrebat doamna Manzer cu o foarte vagă notă de îngrijorare în glas. De ce, Ida?

— De unde vrei să știi? a răspuns înălțând din umeri. Ce știi eu ce se petrece între ăștia doi? În orice caz, i-am spus să treacă azi pe la noi.

— Ida!

— Ce-mi tot strigi „Ida!“, mamă? Avem destulă mâncare pentru toți.

— Doamne, Dumnezeu, trebuie să cumpărăm un frigider nou: pe ăsta nimeni nu-l mai poate repara!

Vorbea Clyde, care se apropiase neobservat și acum stătea în prag, pătat de unsoare din creștet până-n tălpi și ținând în mână o curea de frigider zdrențuită.

— Și, mamă, nu poți s-o faci pe Crystal să grăbească pasul? Știi bine că la patru trebuie să mă întorc la lucru.

Chiar în spatele lui a apărut Crystal, gata să se apere:

— Mamă, stau și mă întreb ce-ți închipui că sunt eu? un cal de curse? o caracatiță? Toată ziua am zăcut în bucătărie în timp ce voi ați huzurit la răcoare – și mi l-ați trimis și pe Bernie pe cap, să mă scoată din minți, și Clyde care a demontat tot frigiderul pe jos.

Doamna Manzer a ridicat o mână, ceea ce i-a făcut pe toți să înceteze cu lamentațiile; știa cum să-i împace pe toți.

— Taci, Crystal dragă, lasă că vin eu la bucătărie și pun totul la punct. Clyde, spală-te, și tu, Ida, pune masa.

Clyde a mai zăbovit după plecarea celorlalți; estompat, distanțat, o statuie; cămașa de mătase i se lipise de corp, ca un placaj subțire de marmură. Cu multă vreme în urmă, prin aprilie, Grady își fixase o fotografie mentală a lui, o imagine fizică, intensă, bine conturată, decupată parcă din hârtie albă; adeseori, noaptea, când era singură, și-o evoca în minte, un simbol care o îmbăta și-i răscolea sângele făcându-l să şușotească în ea; acum, când Clyde s-a apropiat, Grady s-a retras în îndrăgita ei imagine mentală, pentru că soțul acesta care se apleca asupra-i părea o distorsiune, o altă persoană.

— Te simți bine? a întrebat-o.

— De ce nu m-aș simți bine?

— Da? S-a plesnit cu cureaua de frigider peste coapsă. Adu-ți aminte că tu ai vrut să vii aici.

— Clyde, am stat și m-am gândit. Cred că ar trebui să le spunem.

— Să nu faci una ca asta. Iubito, știi foarte bine că nu pot; nu încă.

— Dar, Clyde, e ceva ce... eu...

— Nu-ți face griji, fetiço.

Minute întregi, mirosul dulce acrișor al transpirației lui a plutit în aer, dar o pală trecătoare de vânt a adiat prin cameră și l-a luat cu ea; așa încât Grady a deschis ochii și s-a trezit singură. S-a apropiat de o fereastră și s-a rezemat de un calorifer rece. Patine cu rotile, huruitoare, frecau trotuarul ca o cretă scârțâind pe tabla neagră: o limuzină cafenie a străbătut strada, cu aparatul de radio intonând la volum maxim imnul național; două fete, cu costumele de baie în mână, au trecut pe trotuar. În interior, casa Manzer arăta aiddoma ca și la exterior, unde, despărțită de stradă printr-un gard viu pipernicit, făcea parte dintr-un șir de cincisprezece case care, deși nu chiar identice, erau mai mult sau mai puțin de nedeosebit, toate dintr-un ansamblu de cărămidă foarte roșie și stuc proeminent. Tot astfel, și mobilierul doamnei Manzer avea aceeași înfățișare de anonimată cuviincios: multe scaune, numeroase lămpi, ceva prea multe obiecte. Mai ales bibelouri figurative, care reflectau câte o temă: doi Buddha, cu câte o latură retezată, care sprijineau între ei o bibliotecă de trei cărți; pe polița căminului, niște irlandezi chercheliți țopăiau, râzând, cu sticla în mână; o fată indiană, din ceară roz, flirta visător, zâmbitor și neîntrerupt cu un Mickey Mouse de mărimea unei păpuși, care rânjea pe aparatul de radio; un stol de clovni din stofă priveau

în jos, ca niște îngerii comici, de la înălțimea unei etajere. Așa arătau casa, strada, încăperea: și doamna Manzer trăise între un râu verde și un pisc de munte înzăpezit, într-un oraș al păsărilor.

Vâjâind din buze și agitând deasupra capului un planor de jucărie, a răsărit în cameră Bernie. Un copil bâzâitor, palid ca un vierme, îndărătnic, cu genunchi zdreliți și bandajați, tuns chilug și cu ochi de zănatic.

— Ida mi-a zis să vin să stau de vorbă cu dumneata, a declarat învârtindu-se și zumzâind ca un liliac scăpat din iad.

Da, a gândit Grady, numai Ida putea avea asemenea idee.

— A scăpat pe jos cel mai bun platou al mamei, dar nu s-a spart, a continuat Bernie, da' mama-i nervoasă ca dracu' pentru că Crystal a ars friptura și Clyde a lăsat frigiderul să inunde bucătăria. Da' nu-nțeleg de ce-i furioasă din cauza lui Becky.

Bernie s-a trântit pe jos și a început să se smucească de parcă-l gâdila cineva.

Grady, simțindu-se ușor perfidă, și-a netezit fusta și, cedând unui impuls, i-a răspuns:

— Nu știi; e furioasă pe Becky?

— Am să-ți spun eu; și de asta mi se pare curios – a dat un bobârnac elicei aeroplanului și pe urmă a continuat: Ida zice că Crystal a repezit-o pe Becky, și de asta mi se pare curios, fiindcă Becky vine mereu la noi și nimeni n-o repede. Dacă asta ar fi casa mea, i-aș spune să mai stea la ea acasă. Pe mine nu mă înghite.

— Vai, ce avion frumos ai! Tu l-ai construit?

Grady a schimbat rapid vorba pentru că auzise pași în hol. De fapt admira sincer macheta, era neobișnuită; carcasa fragilă

și extinderile din hârtie fină fuseseră asamblate cu o minuție orientală.

Bernie i-a indicat cu mândrie o ramă din imitație de piele în care erau încadrate, una lângă alta, câteva fotografii instantanee.

— O vezi? Ea l-a construit. Asta-i Anne. A făcut mii, milioane de aeroplane, de toate felurile.

Fetița cu figură de gnom, despre care Grady și-a imaginat că ar fi o tovarășă de joacă a puștiului, nu i-a reținut atenția, pentru că în stânga fotografiei ei era o poză a lui Clyde, chipeș, dichisit în uniformă militară, înconjurând cu brațul mijlocul unei fete cu chipul neclar, vag drăguț. Fata, îmbrăcată cu o fustă mult prea scurtă și un pieptar mult prea larg, ținea în mână un steag american. În timp ce examina fotografia, Grady s-a simțit străbătută de ecoul unui fior, ca atunci când, într-o situație inedită, ai totuși senzația a ceva ce ai mai trăit cândva: dacă ne cunoaștem trecutul și ne trăim prezentul, e oare cu puțință să ne visăm viitorul? Pentru că Grady îi văzuse în vis pe Clyde și pe fată, alergând împreună braț la braț, în timp ce ea, aflată pe o scară rulantă și invadată de un protest mut, aluneca pe lângă ei și dispărea. Așadar, urma să se întâmple; avea să sufere în trezie, la lumina zilei; în timp ce o săgeta un asemenea gând, a auzit vocea Idei, căzând ca un copac înalt, doborât: țintuită de greutatea vocii, s-a chircit în scaun:

— Eu le-am făcut pe toate, sunt nebună după fotografiat: nu-i așa că-s drăguțe? Uită-te la asta a lui Clyde! Am făcut-o imediat după ce s-a eliberat din armată, în Carolina de Nord; Becky mi-a cerut să plec cu ea acolo, cu trenul, ce am mai răs împreună! Acolo l-am cunoscut și pe Phil. Țsta de aici, în costum de baie. Nu mă mai văd cu el; dar în primul an, când s-a eliberat și el din

armată, am fost logodiți, și m-a dus de treizeci și șase de ori la dans, la Diamond Horseshoe și în alte locuri din astea.

Fiecare fotografie își avea povestea ei, și Ida i le-a povestit pe toate, în timp ce Bernie pune la patefon cântece vechi de cowboy.

Ce cantitate uriașă de energie irosești oțelindu-te împotriva unor crize, care arareori au loc: cheltuiești o forță menită să mute munții din loc; dar poate că tocmai această irosire, așteptarea chinuitoare a unor lucruri care nu se întâmplă niciodată, este cea care îți pregătește drumul și-ți îngăduie să accepți cu o seninătate sinistră fiara care, până la urmă, tot se arată. Grady, copleșită de resemnare, a auzit țârâitul soneriei de la ușă, un sunet care, când s-a produs, a înțepat nervii tuturor (cu excepția lui Clyde, care se dusesse sus, să se spele pe mâini), ca un ac de seringă. Cu toate că în momentul acela ar fi avut toate motivele să se ridice și să plece, Grady a hotărât să nu se comporte laș, așa încât, atunci când Ida a exclamat „Uite c-a venit“, Grady și-a ridicat privirea spre cohorta de clovni-îngeri, scoțând, pe furiș, limba la ei.

1. Copii, copii (idiș).

2. Aproximativ: o țață, o cață (idiș).

Capitolul 6

A doua zi, o zi de luni, a marcat începutul unui val de căldură de neuitat. Cu toate că ziarele de dimineață anunțaseră, simplu, vreme frumoasă și caldă, pe la ora prânzului era clar că se întâmplă ceva cu totul ieșit din comun, iar funcționarii publici, târându-se înapoi în birou după pauza de masă, cu fețe de copii maltratați, au început să telefoneze la informațiile meteo. Spre după-amiază, când arșița s-a încleștat ca mâna asasinului peste gura victimei, orașul se zbătea și se zvârcolea, cu strigătul înăbușit, cu zorul încetinit, cu ambițiile frânte: ca o fântână secată, un monument inutil, un oraș intrat în comă. Pajiștile jalnice, aburinde, din Central Park, arătau ca un câmp de luptă cu mulți soldați căzuți: șiruri de victime vlăguite zăceau doborâte în peticele de umbră încremenită, în timp ce fotoreporterii ziarelor, urmărind să documenteze dezastrul, se mișcau sepulcral printre rămășițe. În cuștile de la zoo, leii răgeau de suferință.

Grady se învârtea în neștire dintr-o cameră în alta; prin colțuri clipeau malițios ceasornice sucombate, două dintre ele arătau ora douăsprezece, un altul ora trei, și unul încremenise la zece fără un sfert; smintit ca și ceasurile, timpul se scurgea prin venele ei – vâcos ca mierea, fiecare clipă refuzând să se lase folosită; din când în când, auzea un zgomot

nedeslușit pe care nu-l putea identifica, asemănător cu răgetele aurii ale leilor amortizate de geamurile ferestrelor. Câte o boare nostalgică, o aluzie delicată de parfum de geranium spaniol, plutea în camera mamei ei, și imaginea lui Lucy, smălțuită în diamante, cu etola de hermină înfășurată în jurul sclipirilor rochiei de gală, se nălucea spectral, odată cu ecoul vocii ei artificiale din serile de petreceri: „du-te la culcare, draga mea, vise plăcute, scumpo“, și dâra de geranium spaniol pe care o lăsa în urmă-i vorbea despre râsete, faimă, iarnă, numite New York.

A rămas în prag. Camera verde, superbă, arăta într-un hal fără de hal: husele fuseseră smulse, o scrumieră răsturnată își împrăștiase conținutul pe covorul argintiu, patul presărat cu firimituri și scrum de țigară era nestrâns, șifonat: printre cearșafuri se amestecase o cămașă și o pereche de chiloți ai lui Clyde, precum și un evantai elegant vechi, dintr-o colecție a mamei ei. Clyde, care dormea în apartament cam de trei, patru ori pe săptămână, agrease camera asta și și-o alesese pentru el; își ținea hainele în șifonierul lui Lucy, așa încât pantalonii lui de lucru kaki răspândeau un vag parfum de geranium spaniol. Dar Grady, ca și cum nu putea înțelege de ce încăperea arăta devastată ca în urma unei invazii sau a unei spargerii, scruta totul cu o expresie îngrozită; nu putea gândi decât în termenii: aici s-a petrecut o barbarie, ceva atât de nemilos, încât nu mi se va putea ierta niciodată; a început să se foiască prin cameră, încercând să facă puțină ordine; a luat cămașa lui Clyde, dar s-a oprit locului, mângâindu-și obrazul cu mâneca ei.

O iubea, Clyde o iubea, și înainte ca el să o fi iubit nu o deranjase niciodată singurătatea, ba chiar îi plăcuse foarte mult să fie singură. La școală, unde fetele făceau pasiuni înfocate una

pentru alta și se grupau în perechi de înamorate, s-a menținut în rezervă cât a putut, cu excepția unui singur prilej, când i-a îngăduit lui Naomi să o adore. Naomi, convențională și burgheză ca inelul prin care treci șervetul, îi scrisese poezii pătimașe, în versuri cu rimă, și, o singură dată, Grady a lăsat-o să o sărute pe buze. Dar n-a iubit-o niciodată pe Naomi; foarte rar iubești o persoană pe care nu o poți invidia într-un fel sau altul; or Grady nu putea fi invidioasă pe nici o fată, nu-i invidia decât pe bărbați: așa încât Naomi s-a eclipsat în mintea lui Grady, apoi s-a pierdut, ca o scrisoare veche, care n-a fost niciodată citită cu atenție. Da, lui Grady îi plăcea să fie singură, dar nu așa cum o acuza Lucy, adică petrecându-și timpul în atitudini îmbufnate, ceea ce constituie viciul celor foarte legați de casă, celor cu o natură domestică: în Grady pulsa o vigoare sălbatică, nervoasă, care o împingea, zi de zi, la isprăvi tot mai tumultuoase, la experiențe tot mai extravagante: poliția i-a atras domnului McNeil atenția asupra felului în care și conducea ea mașina; de două ori fusese prinsă pe Merrit Parkway rulând cu peste optzeci de mile pe oră. Și nu mințise când le spusese polițiștilor care o opriseră că habar n-avea cu ce viteză mergea; viteza o amețea, îi întuneca luminile minții și, mai cu seamă, îi stăvilea excesul de senzitivitate care făcea ca orice contact personal să i se pară atât de penibil. Când unii loveau prea strident în clape, ea le răspundea ciupind la fel de tare corzile. Ca și în cazul lui Steve Bolton. Și al lui Clyde. Dar Clyde o iubea. O iubea. Ah, dac-ar suna telefonul! Poate că, dacă nu mă uit la aparat, o să sune; câteodată așa se întâmplă. Oare o fi având mari necazuri, poate de asta nu suna? Biata doamna Manzer care plângea, și Ida care striga, și Clyde care îi spunea: „Du-te acasă, te sun eu mai târziu“, astea au fost cuvintele lui, și

cât o să mai poată îndura ea situația asta, singură între ceasuri încremenite și zgomote înăbușite de căldură, care se spărgeau de ferestre? S-a trântit pe pat și capul inundat de tristețe i-a alunecat, toropit, în piept.

— Iisuse Hristoase, McNeil, nu funcționează soneria? De o jumătate de oră stau în fața ușii.

— Am adormit, a răspuns, privindu-l pe Peter cu ochi dezamăgiți și îngreunați de somn.

A șovăit la ușă: dacă vine Clyde și-l găsește pe Peter la ea? Încă nu era momentul ca ei doi să se cunoască.

— Nu-i nevoie să te uiți la mine ca la un strigoi, i-a spus împingând-o ușor și trecând pe lângă ea. Deși, ca să-ți spun drept, mă simt ca un strigoi – după ce am petrecut zilele alea împutite într-o tabără de antrenament, înconjurat de niște haidamaci care plesnesc de energie după două săptămâni în aer liber. Sper că n-ai nimic împotriva dacă fac un duș la tine.

Grady nu voia ca Peter să vadă dezastrul din dormitorul mamei ei, așa că a pornit în grabă pe hol, în fața lui.

— A, da, îmi aduc aminte că ai fost plecat la Nantucket, i-a spus când au intrat în camera ei, unde Peter și-a descheiat pe dată o cămașă de pânză în dungi, muiată de sudoare. Am primit ilustrata ta.

— A, ți-am trimis o ilustrată? Ce drăguț din partea mea. De fapt, aș fi dorit să vii și tu; te-am sunat de o mie de ori, dar n-a răspuns nimeni. Am făcut o plimbare cu iahtul lui Freddy Cruishank, și a fost grozav, cu excepția faptului că m-a mușcat un crab – într-un loc pe care nu pot să ți-l arăt; apropo, întoarce-te cu spatele, vreau să-mi scot pantalonii.

Stând cu spatele la el, Grady și-a aprins o țigară.

— Cred că a fost plăcut, i-a spus, amintindu-și de vacanțele din alți ani, la malul mării, verile albe de vele, de stele de mare, verile de la antipod. Eu n-am ieșit din oraș de când ne-am văzut ultima oară.

— Ceea ce se vede limpede ca lumina zilei. Ești albă ca un crin. Puțin prea funerară pentru gustul meu.

Făcea pe nebunul și se grozăvea: corpul lui neted, foarte îngrijit, căpătase culoarea ceaiului, iar părul îi era împestrițat de șuvițe decolorate de soare.

— Știam că ești o mare amatoare de viață în aer liber; sau asta ținea de zilele când te purtai ca un băiețoi?

— Nu m-am prea simțit bine.

Peter, care intrase în baie, s-a oprit s-o întrebe dacă era vorba de ceva serios.

— Nu, sincer, nu. Bănuiesc că e din cauza căldurii. Eu nu sunt niciodată bolnavă, știi bine.

Doar ieri. După vizita în Brooklyn, își aducea aminte că tocmai traversa podul, și se oprise la un stop.

— Doar ieri, am leșinat.

Când a rostit aceste cuvinte, a simțit ceva răsucindu-se și prăbușindu-se în ea: o senzație ca aceea pe care o încercase în mașină, când luminile semaforului începuseră să clipească și, apoi, în ochii ei se făcuse întuneric total. A durat doar un moment, până când s-a schimbat culoarea, dar chiar și așa se iscase din spate o furtună de claxoane: „scuzați“, a spus, punându-și mașina în mișcare.

— McNeil, nu te aud bine. Vorbește mai tare.

— N-are importanță. Vorbesc cu mine.

— Ți se întâmplă și așa ceva? Ești într-o formă proastă. Amândoi avem nevoie de un calmant, un Martini sau două. Ții

minte să nu-l prepari cu vermut dulce? Ți-am repetat de atâtea ori, dar degeaba.

Strălucitor, complet înviorat, Peter a ieșit din baie și a găsit un shaker cu Martini pe gustul lui, melodia *Fun to be Fooled* pe patefon, iar pe ușile de sticlă, focul de artificii al asfințitului și o priveliște de carte poștală ilustrată.

— Din păcate nu mă pot bucura prea mult de toate astea, a spus, tolănindu-se printre pernele de pe rogojină. E stupid, dar urmează să iau masa cu cineva care ar putea să-mi ofere o slujbă, și încă la radio.

Drept care au toastat pentru succesul lui.

— Nu-i nevoie de urări, a precizat Peter. Eu, oricum, sunt un norocos, la treizeci de ani voi fi un om de mare succes, capabil, organizat, un om care-și bate joc de cei care preferă să zacă la umbra unui copac.

Nu era o profeție ușuratică, pentru că Peter, în timp ce-și sorbea băutura, știa bine că acesta era lucrul cel mai bun care i s-ar putea întâmpla, iar genul de om pe care-l descriese era cel pe care-l admira irevocabil, în taină. Și doamna cu o grădină de flori o să fie Grady, soția care merită un colier de perle ca dar de Crăciun, care știe să fie amfitrioană și să prezideze un dineu impecabil, cea a cărei prezență civilizată recomandă meritele soțului; asta aștepta de la ea și, urmărind-o cum îi turna un al doilea cocteil, așa cum avea să facă, probabil, și peste cinci ani, s-a gândit, brusc, cât de repede trecuse vara fără să se întâlnească măcar o dată cu ea, fără ca ea să-i telefoneze, zilele târându-se, una după alta, spre acea zi când, sătulă de cine o fi individul ăla, o să se întoarcă spre el spunându-i: „Peter, tu ești acela?” Da. Când i-a întins paharul, Grady a observat, cu spaimă, o febrilitate neobișnuită în ochii lui Peter și o expresie

de cupiditate a buzelor, cu totul străine de mina exuberantă a feței lui; când degetele li s-au atins pe piciorul paharului, i-a trăsnet prin minte o idee absurdă: „e posibil să fie îndrăgostit de mine?“ Ideea fâlfâia ca un pescăruș pe care îl tot gonea, să nu-l mai vadă, ce creatură neghioabă!, dar revenea, revenea întruna, drept care, s-a văzut obligată să chibzuiască la ce anume însemna Peter pentru ea: ținea la aprobarea lui, îi respecta criticile, părerile lui aveau importanță pentru ea, și tocmai din această pricină pândea acum ca nu cumva să vină Clyde, îngrozită că s-ar putea să apară, pentru că felul în care l-ar judeca Peter ar determina-o să-și dea seama ce a făcut, și nu avea inimă pentru o asemenea recunoaștere: nu, încă nu. Au lăsat să se aștearnă inserarea în cameră, și suprafața glasurilor lor, catifelată, flexibilă, vibra și suspina în jurul lor; nu avea importanță ce-și spuneau, era de ajuns că foloseau aceleași cuvinte, apelau la aceleași valori, și Grady l-a întrebat:

— De când mă cunoști, Peter?

— De când m-ai făcut să plâng; era la sărbătorirea unei zile de naștere și tu ai răsturnat dinadins înghețata și tortul peste costumul meu de marinar. Of, erai un copil foarte urâcios.

— Și acum sunt altfel? Crezi că mă vezi așa cum sunt cu adevărat?

— Nu, a răspuns el râzând, nici n-aș dori așa ceva.

— Pentru că s-ar putea să-ți displac?

— Dacă aș pretinde că te văd așa cum ești, ar însemna să mă îndepărtez de tine, ar însemna că te consider superficială și plicticoasă.

— Ai putea să gândești lucruri și mai rele despre mine.

Silueta lui Peter s-a mișcat, profilându-se pe ușile de sticlă din ce în ce mai verzi, iar zâmbetul i-a tremurat, ca luminile

care se aprinseseră în parc, pentru că, simțindu-i lipsa de onestitate, se stârnise în el un soi de luptă înăbușită: erau ca două figuri înfășurate în cearșafuri care se îmbrâncesc pe nevăzute: „vrea oare să se scuze de blamul meu fără să-mi mărturisească ce motiv aş avea să o blamez?”

— Să gândesc ceva mai rău despre tine decât că ești plicticoasă? a întrebat el, reluându-și zâmbetul. Dacă-i pe așa, ai fost îndreptățită să-mi urezi succes.

A plecat în scurt timp, lăsând-o singură în camera întunecată, iluminată din când în când doar de țâșnirile fulgerelor de căldură, și Grady și-a spus că o să plouă, dar n-a plouat, și că el o să vină, dar n-a venit. A aprins țigară după țigară, lăsându-le să-i moară între buze, și orele ghimpoase, chinuitoare ca o răstignire, așteptau împreună cu ea, și pândeau, cum pândea și ea: dar Clyde nu a venit. Trecuse de miezul nopții când Grady i-a telefonat portarului și i-a cerut să-i pregătească mașina. Fulgerele săltau de la un nor la altul, ca niște siniștri mesageri muți, și mașina, ca un trăsnet picat pe pământ, despica împrejurmile orașului, dădea buzna prin sate sordide, cufundate în noapte; în zori, s-a ivit marea.

„Lasă-mă dracului în pace“, i-a spus Idei când a venit să-l caute la parking, iar Ida i-a răspuns:

— Frumos îți șade, nu? S-o lovești pe mama ta, care acum zace la pat de inimă rea, ca să nu mai vorbesc de Becky care zice că fratele ei s-a jurat să te omoare, așa că ascultă, eu te-am prevenit, să nu zici că nu.

Dar nu și-a lovit mama, Ida spunea așa doar ca să facă lucrurile să arate și mai rău, sau o lovise? Mânia îl orbise o clipă, când le văzuse pe toate fățarnicele acelea adunate în hol,

ah, și cum le-a mai pus cu botul pe labe, „E soția mea“, le-a spus, și după felul cum au reacționat, Dumnezeu îi era martor că în viața lui n-o să mai pună piciorul în casa aceea. De parcă nu știa el de ce țineau să-l aibă acolo; desigur, un salariu în plus nu strică: dragoste? o iubiseră ele pe Anne? Dar era foarte necăjit că-și lovise mama, spera însă, cu ajutorul lui Dumnezeu, că n-o lovise. Toată copilăria lui furase pentru ea dulciuri Baby Ruth și i le adusesese acasă; și napolitane Milky Way pe care le puneau în frigider și le tăiau feliuțe: „Clyde al meu e un înger, îi cumpără mamei lui dulciuri. Clyde al meu o să ajungă un avocat celebru“. Oare credea că lui îi place să lucreze la un parking? Oare credea că o face numai ca s-o sfideze, când de fapt ar fi putut să fie un avocat celebru, un orice altceva celebru? Așa se întâmplă lucrurile, mamă. Și Grady McNeil făcea parte din lucrurile care se întâmplă. Dar ce-o fi cu Grady? Ieșise pe ușă, și de atunci nu o mai văzuse. Bubble i-a spus:

— Lasă, nu mai da atâtea telefoane, cruță-ți bănuții, se vede că e supărată. Dar nu fusese supărată, așa că totul era lipsit de sens, doar dacă o înfuriase faptul că el nu se arătase în noaptea aceea. Da, se dusesse la barul unde lucra Bubble și trăise un adevărat iad: uneori simți nevoia să fii singur, nu-i așa? Și dacă Grady avea de gând să rămână măritată cu el, atunci va trebui să-și construiască un nou mod de viață. În primul rând, voia să o scoată din apartamentul acela. Cunoștea el o casă pe Twenty-eighth Street unde ar putea închiria vreo două camere. Dar pe unde să fi fost ea acum? „Stai liniștit“, îi spunea Bubble. Bubble avea peste treizeci de ani și lucra ca barman într-un club de noapte, situat la mama dracului; se împrietenise cu el în armată și arăta întocmai ca numele lui: sferic, chel, cu pielea delicată.

Într-o dimineață, în cea de-a patra zi de caniculă, Clyde s-a trezit simțind un braț care-l încercuia; a crezut că e Grady și inima a început să-i bată cu repeziciune; „iubito, a șoptit, ghemuindu-se în ea, bună, fetiço, mi-a fost dor de tine“. Bubble a emis un sforăit zgomotos și Clyde l-a împins cât colo. Se mutase la Bubble, care locuia într-o cameră mobilată, departe, în nordul orașului; la parterul blocului era o spălătorie chinezească, și o ceată de plozi, secătuiți de vară, strigau toată ziua în stradă *cink! cink!*; în unele dimineți venea și un flașnetar, prezent și acum, iar melodiile pe care le scârțâia zornăiau asemenea monedelor pe care gospodinele i le aruncau pe trotuar. Îi era dor de ea, baloanele colorate, camioanele cu flori îi aminteau de Grady, și s-a rostogolit până în celălalt capăt al patului; zăcea, evocând imaginea ei și, cu o mână alunecoasă, își mângâia penisul.

— Încetează odată! i-a strigat Bubble, lasă omul să doarmă liniștit.

Clyde, rușinat, și-a îndepărtat mâna, dar imaginea lui Grady persista, tremurândă, neîmplinită, și și-a adus aminte de o altă fată, pe care o văzuse în Germania; era o zi de primăvară, senină, fără nor, și el străbătea un drum de țară; când a traversat un pod peste un râu îngust, cristalin, s-a uitat în jos și a văzut doi cai înhămați la o căruță, care înaintau parcă pe sub apă, cu hățurile răsucite în jurul brațelor unei fete tinere, a cărei față înecată sclipea pe sub valurile jucăușe; Clyde și-a dezbrăcat hainele, cu gândul să elibereze fata, dar s-a temut să se arunce în apă și a lăsat-o acolo, jos, tremurândă, neîmplinită, dincolo de el în moarte, așa cum părea să fie Grady în viață.

S-a îmbrăcat fără zgomot și a ieșit tiptil pe ușă; în hol era un telefon public și a format numărul ei, dar, ca de obicei, nu i-a

răspuns nimeni. Un roi de copii l-a asaltat pe scara abruptă care cobora în stradă, hei, domnu', fă-te cu o țigară, și a plonjat printre ei făcându-și loc cu coatele, când o puștoaică scheletică, într-un costum de baie ros de molii, i-a strigat: „hei, domnu', închide-te la prohab“, și a alergat după el, arătând cu degetul. „Doamne!“ a exclamat Clyde și a înșfăcat-o de umeri, scuturându-o; părul fetei a fluturat, fața, lividă de spaimă, părea să unduiască, să tremure ca fața fetei din râu, să se încetezeze ca fața lui Grady de câte ori se străduia să o vadă limpede, întregă, ca pe ceva al lui; mâinile i-au căzut, inerte, a traversat strada în fugă în timp ce golănașii strigau după el:

— Bate-te cu cineva de măsura ta!

Și cine ar putea fi de măsura lui, când se simțea atât de mic și de meschin?

S-a așezat la teigheaua de la „White Castle“ și a comandat o oranjadă; era prea cald pentru orice altă băutură, nu pentru că l-ar fi deranjat căldura, întrucât, pe o asemenea vreme, New Yorkul, golit de jumătate din populația sa, părea să-i aparțină și lui în aceeași măsură ca oricui altcuiva. În timp ce-și aștepta oranjada, și-a suflecat manșeta cămășii și și-a examinat un tatuaj proaspăt, care-l ustura și care-i încercuia încheietura mâinii ca o brățară. Și-l făcuse cu o seară înainte, când hoinărise prin oraș cu Gump; Gump și șleahta lui de derbedei l-au silit să fumeze vreo două jointuri; Gump avea întotdeauna câte o idee trăsniță, acum, de pildă: „cunosc eu un tip care o să ne facă un tatuaj grozav pe gratis“. Gump cunoștea într-adevăr tot felul de tipi; ăsta de acum locuia într-un apartament dezolant din Paradise Alley, împreună cu șase pisici siameze și un piton împăiat care se numea Mabel: „Oh, băieți, ar fi trebuit să-l cunoașteți pe moșneguțul vostru în zilele când Mabel trăia!

Ce zvăpăiați eram, ce veselie, ce distracție, toată lumea era nebună după noi, chiar câțiva regi și mai toate reginele, ha, ha, da, am jucat împreună în toată lumea, dansam, dansam, douăsprezece săptămâni la Londra, numai noi doi, Waldo și Sinistra; Sinistra era numele de scenă al lui Mabel, drăguța de ea, ar mai fi trăit și acum dacă n-ar fi fost bestiile alea de la aeroport, îmi face și rău să vă povestesc, n-au vrut sub niciun chip să-i dea drumul lui Mabel în avion, asta s-a întâmplat în Tanger și aveam o invitație urgentă la Madrid, așa încât mi-am înfășurat-o, pur și simplu, pe Mabel în jurul gâtului și am îmbrăcat pe deasupra un pardesiu; totul a fost perfect, până când, undeva deasupra Spaniei, Mabel a început să mă strângă, știu ce simțea, se sufoca, mititica de ea, dar pentru mine era un adevărat chin, Mabel mă sugruma tot mai strâns, până când, în cele din urmă, am leșinat, și ăia au tăiat-o în două cu un cuțit, spuneau că a fost singurul mijloc ca să mă elibereze, măcelarii dracului! Ah, ce să mai spun – o floare, un steag, numele iubitei, ce doriți să vă tatuez? Nu o să vă doară deloc“.

Dar l-a durut: G-R-A-D-Y, literele numelui ei, în albastru și roșu, legate între ele cu o linie, îi frigeau încă pielea, așa că a cumpărat o sticlă cu ulei pentru bebeluși, s-a urcat într-un autobuz deschis de pe Fifth Avenue și și-a masat încheietura mâinii. A coborât din autobuz lângă muzeul Frick; mergând pe trotuarul din fața parcului, pe sub copaci, a pornit în jos, cu ochii ațintiți pe dalele în formă de diamant ale pavajului, un obicei vechi, ca să descopere lucruri de preț pierdute, mai ales bani: de două ori găsise câte un inel, o dată o bancnotă de douăzeci de dolari, și azi s-a aplecat să ridice o monedă de douăzeci și cinci de cenți; când și-a îndreptat spinarea și s-a

uitat peste drum, a văzut că ajunsese unde voise: în fața casei McNeil.

Ia te uită la domnul Cur Gras: portarul, în livreaua cu cozi de rândunică și mănuși albe de bumbac, cine se crede că e pungașul ăsta care se împieptoșează ca un porumbel? „Ah, nu, domnule, domnișoara McNeil nu e acasă, ah, nu, domnule, nu a lăsat nici un fel de mesaj.“ Simțea că nu-l poate înfrunta pe portar; nu putea decât să scuipe în spatele lui. A traversat din nou strada, și a început să se plimbe în sus și-n jos pe sub copaci, smucindu-și umerii. Și deodată l-a văzut pe micul Leslie, puștiul de la lift, un heruvim cu obraji trandafirii și o guriță de zahăr; venea drept la el, pe sub copaci:

— Hei, acesta, l-a strigat cu ochii plini de iubire furișă, eu știu unde e, numai să nu-i spui *lui* că ți-am spus.

L-a înștiințat că portarul direcționa poșta care sosea pentru domnișoara McNeil pe adresa casei din East Hampton a surorii ei. Când Clyde i-a oferit o jumătate de dolar, puștiul s-a arătat jignit.

— Ce-i fi vrând, să te sărut? l-a întrebat Clyde, la care micul Leslie, retrăgându-se, i-a trântit mândru:

— Cu cine crezi că glumești?

Clyde avea impresia că o să înnebunească singur, acolo, în parkingul incandescent, pavat cu pietriș scorojit, și în după-amiaza aceea ca o bășică de grăsime care nu mai avea de gând să plesnească; din fericire, însă, a apărut Gump cu un pumn de havane veritabile și o sticlă de gin. Gump era în concediu, și s-au așezat în baraca parkingului, gustând bunătățile pe care le adusesese și jucând cărți în doi, dar Clyde nu se putea concentra asupra jocului, a pierdut douăzeci și două de partide consecutive, așa încât a aruncat cărțile din mână și s-a plantat

în prag, bombănind; ziua se termina, umbrele se adunau, vedea noaptea venind spre el și, deodată, a spus:

— Ascultă, vrei să faci un drum cu mine?

Pentru că se temea să plece singur.

„Toate acestea vor continua să existe, valurile, trandafirii de mare care își scutură petalele în nisip; dacă eu o să mor, toate acestea vor continua să existe“, gândea Grady cu resentiment. S-a ridicat de pe peticul de nisip dintre dune și și-a legat un batic în jurul șoldurilor, dar pe urmă l-a lăsat să alunece, pentru că nimeni nu putea vedea că era goală. Se găsea pe un colț de plajă mai neîngrijit, mai puțin amenajat turistic, o porțiune foarte lată, presărată cu osemintele trunchiurilor și rămășițelor vărsate de valuri. Oamenii avuți, care preferau plaja clubului, nu o foloseau niciodată, totuși unii dintre ei, printre care se numărau Apple și soțul ei, aleseseră să-și clădească vile pe acest țărm. În fiecare dimineață, după micul dejun, Grady își împacheta câteva merinde pentru prânz și se pitea întreaga zi printre dune, până când soarele îngenunchea la nivelul mării și nisipul se răcorea. Uneori se culca la marginea apei, lăsând ca spuma valurilor să-i clătească gleznele. Nu se ferise niciodată de apă, dar acum, de câte ori ar fi vrut să plonjeze în valuri, avea senzația că în mare o pândesc colți și tentacule. La fel cum nu putea plonja în apă, nu era în stare nici să treacă pragul unei camere aglomerate. Apple renunțase să o mai convingă să facă diverse cunoștințe; de două ori se certaseră din această pricină, mai ales o dată când Grady se îmbrăcase ca să participe la o seară de dans la Maidstone Club, pentru ca în ultimul moment să se răzgândească și să refuze să se ducă.

— Cred c-ar trebui să te vadă un medic, i-a spus Apple, nu ești de părere?

Grady ar fi putut să-i răspundă că o văzuse un medic: doctorul Angus Bell, un văr al lui Peter, care avea un cabinet la Southampton. Și după ce a consultat-o, Grady a avut impresia că știusese rezultatul chiar mult înainte de a fi fost posibil, dat fiind că era însărcinată doar de șase săptămâni. Găsise în casă un tratat de specialitate, și noaptea, încuindu-se în camera de oaspeți, studiase planșele ce reprezentau embrionii siniștri, cu pumnii strânși, venele ca niște șireturi, pielea ca un voal și ochii abia coagulați, care se încovrigau ca în somn, agățați de rădăcinile inimii ei. Când, în ce moment se întâmplase? În după-amiaza când plouase? era sigură că de atunci i se trăgea, fusese de departe cea mai bună partidă de dragoste a lor, așa cum zăcuseră feriți de ploaia aburită, răcoroasă, și Clyde dăduse cuvertura la o parte cu picioarele, pentru a se împreuna cu ea cu o tandrețe mai delicată decât o pleoapă care se lasă peste ochi. „Dacă o să mor, își spunea Grady (auzise de atâtea ori despre Liza Ash din Greenwich, Liza cea îndrăgită de toți, care cunoștea cuvintele tuturor cântecelor și care sângerase de moarte într-o toaletă de metrou), dacă eu o să mor, toate astea vor continua să existe.“ Scoicile aduse de flux, vapoarele conturate în depărtare, îndreptându-se spre alte depărtări.

Sau apropiindu-se; într-o scrisoare pe care tocmai o primise Apple, mama lor și *bietul vostru tată* se vor îmbarca din Cherbourg în ziua de șaisprezece septembrie, ceea ce însemna că urmau să sosească acasă în mai puțin de o lună *Te rog spune-i lui Grady să o cheme de la țară pe doamna Ferry, pentru că sunt sigură că în casă e totul vrayște – Dumnezeu mi-e martor că ar fi trebuit s-o las pe doamna Ferry să vadă de casă – nu suport să*

mai văd altă harababură după ce-am văzut ce au făcut nemții din vila noastră de la Cannes, pur și simplu de necrezut, și mai spune-i lui Grady că rochia ei de bal e un vis, pur și simplu de necrezut.

În cele din urmă, vine un timp când te întrebi „ce-am făcut?“, și pentru Grady sosise acest moment, în acea dimineață, la micul dejun, când Apple, citind scrisoarea cu glas tare, ajunsese la pasajul cu rochia; uitând că nu dorise rochia și știind doar că nu avea să o poarte niciodată, Grady a fugit pe scări, afară, stăpânită de o nouă și misterioasă suferință: „ce-am făcut?“ Marea îi puneă aceeași întrebare, pescărușii îngânau întrebarea mării. Cea mai mare parte a vieții e atât de monotonă, încât nici nu merită să o discuți, și monotonia se face simțită la toate vârstele. Când schimbăm marca țigărilor pe care le fumăm, când ne mutăm în alt cartier, când ne abonăm la un alt ziar, când ne îndrăgostim sau punem punct unei legături, nu facem decât să protestăm, în felurite chipuri, ușuratice sau profunde, împotriva monotoniei, cu neputință de diluat, a vieții de zi cu zi. Din nefericire, toate oglinzile sunt la fel de trădătoare și, la un anumit punct al noii aventuri, reflectă aceeași față vană și nesatisfăcută; și, de obicei, când te întrebi „ce-am făcut?“, îți spui, de fapt, „ce fac?“.

Soarele scăpăta și Grady și-a adus aminte că era ziua de naștere a băiețașului lui Apple și că-i promisese acestuia să organizeze jocurile copiilor la petrecere. Și-a tras pe ea costumul de baie și era gata să iasă dintre dune, pe plaja deschisă, când a văzut doi cai tropăind prin apa joasă de la țarm. Călare pe cai erau un tânăr și o fată frumoasă cu păr lung, negru, care-i flutura în vânt; Grady îi cunoștea, jucase tenis cu ei vara trecută, dar acum nu-și putea aminti numele lor, ceva care începea cu P – erau fermecători, în special soția. Au călărit

în susul plajei, glasurile îmbinându-li-se într-o larmă însuflețită, apoi s-au întors în galop, cu caii uzi care străluceau ca sticla. Au descălecat nu departe de ascunzișul ei și, lăsând caii în voia lor, au traversat dunele și s-au trântit, râzând vesel, într-un cuib adăpostit de ierburi înalte; după aceea s-a așternut liniștea, pescărușii pluteau fără zgomot, briza mării înfiora iarba, iar Grady și i-a imaginat cuibăriți unul în celălalt, ocrotiți de o lume care le dorea numai bine. Malițiozitatea a îndemnat-o să se arate. Ridicându-se în picioare, a trecut pe lângă cei doi, astfel încât umbra ei, care a căzut asupra lor ca o aripă, să le strice plăcerea. Dar a dat greș; pentru că cei doi P – nu-știu-mai-cum, deveniți inocenți prin bunăvoința care-i ocrotea, nu puteau simți nici o umbră. A străbătut plaja în fugă, însuflețită de victoria celor doi, deoarece prin ei întrezărise viitorul așa cum ar putea să fie, și, în timp ce urca scările care duceau de la plajă spre casă, s-a pomenit, pe neașteptate, gândindu-se cu nerăbdare la copiii care o așteptau și la ziua de naștere.

În capul scărilor a găsit-o pe Apple, care se pregătea să coboare. Întâlnirea le-a surprins pe amândouă, și s-au ferit în lături, privindu-se cu asprime.

— Cum merge petrecerea? a întrebat Grady. Îmi pare rău că am întârziat.

Apple, prinzându-și de lobul urechii un cercel, cu o precizie minuțioasă care sugera că ciocnirea cu Grady i-l desprinsese, se uita la ea de parcă nu știa unde să o localizeze, sau ca și cum urmau să facă acum cunoștință una cu cealaltă. Ceea ce a avut dublul efect de a o alarma și a o relaxa pe Grady.

— Zău, îmi pare rău că am întârziat. Lasă-mă să urc să-mi trag o rochie pe mine.

Apple a blocat-o, întrebând-o:

— Nu l-ai văzut pe Toadie pe plajă? (Toadie – broscuță – era o poreclă usturătoare a soțului ei, George.) S-a dus să te caute.

— Probabil că a luat-o pe alt drum. Dar nu-i puțin exagerat să vină după mine să mă caute? Doar am promis că mă întorc să te ajut la organizarea petrecerii.

— Nu-i nevoie să te mai ostenești, a răspuns Apple, cu un tremur în colțul buzelor. Am trimis copiii acasă, iar micul Johnny stă sus și plânge și inima din el.

— Nu cred că din vina mea, a răspuns Grady, șovăind. De ce ții să mă sperii?

— Eu te sperii pe tine? Cred că e invers, de ce mă sperii tu pe mine?

— Cum?

După care, Apple a lămurit-o:

— Cine e Clyde Manzer?

Degetele lui Grady au zdrobit o nalbă culeasă de pe o tulpină de la marginea drumului și fărâmele colorate s-au împrăștiat pe jos, ca o recuzită de teatru. Nu a durat mult până să întrebe:

— De ce vrei să știi?

— Pentru că în urmă cu douăzeci de minute mi s-a spus că e soțul tău.

— Cine ți-a spus?

— El, a răspuns Apple cu un glas stins și fața drăguță i s-a boțit brusc. A venit din New York cu un taxi; mai era un băiat cu el și Nettie le-a dat drumul în casă; și-a închipuit că au ceva de-a face cu petrecerea.

— Și l-ai văzut, a adăugat Grady cu voce moale.

— A întrebat de tine, ăla mai scund, și eu l-am întrebat: „Ești un prieten al surorii mele?” pentru că nu-mi puteam imagina că

e posibil să-l cunoști. Iar el mi-a răspuns că nu, nu sunt un prieten, sunt soțul ei.

A urmat o pauză, punctată de legănatul tăcut al valurilor, și apoi, în timp ce amândouă priveau fix la petalele de nalbă ruptă, Apple a întrebat-o dacă e adevărat.

— Că nu suntem prieteni? Da, e adevărat.

— Te rog, dragă, nu sunt furioasă, crede-mă, dar trebuie să-mi spui: ce-ai făcut?

Ce-ai făcut, ce-am făcut, ca un ecou într-o peșteră care reduce totul la un nonsens. Ar fi preferat să i se facă o scenă de furie, pentru așa ceva ar fi fost pregătită.

— Ești idioată, i-a răspuns lui Apple, concentrându-și toate resursele pentru a-și însoți spusele de un răs care să pară natural. E vorba de una din glumele nesărate ale lui Peter; Clyde Manzer e un prieten al lui din facultate.

— Aș fi idioată dacă aș crede așa ceva, i-a răspuns Apple pe un ton asemănător cu cel al mamei ei. Ți închipui că aș fi ruinat ziua de naștere a micului Johnny din cauza unei glume? Băiatul ăsta nu-i un prieten de facultate al lui Peter.

Grady și-a aprins o țigară și s-a așezat pe o stâncă.

— Bineînțeles că nu e, a confirmat ea. De fapt, Peter nici nu l-a văzut vreodată. Lucrează la un parking, unde l-am cunoscut anul trecut în aprilie; ne-am căsătorit acum două luni.

Apple a făcut câțiva pași pe potecă. Părea să nu fi auzit cuvintele lui Grady, deși după câtva timp i-a spus:

— Nu știe nimeni de isprava asta, nu-i așa?

Când Grady a clătinat din cap, a continuat:

— Atunci nu există niciun motiv să afle cineva. Desigur că nu poate fi legal, tu n-ai împlinit încă optsprezece ani, sau douăzeci și unu, sau care-i vârsta majoratului. Sunt convinsă că

George va confirma că nu poate fi legal; important este să ne menținem controlul, George va ști exact ce trebuie făcut.

Soțul lui Apple le-a făcut semn cu mâna de pe plajă, iar ea s-a apropiat de scări, strigându-l pe nume.

În spatele lui George, Grady a văzut caii bălăcindu-și copitele în apă, superbi ca doi cai de circ, și, aducându-și aminte de făgăduințele simbolizate de apariția călăreților, a prins-o pe Apple de mână:

— Nu-i spune încă! Convinge-l că e o glumă a lui Peter. Ascultă-mă, am nevoie de câteva săptămâni, te rog, Apple, dăruiește-mi câteva săptămâni.

S-au rezemat una de cealaltă, balansându-se, și Apple i-a murmurat, de parcă și-ar fi pierdut graiul:

— Termină! Și ia-ți mâna de pe mine.

Dar când Grady a încercat să o elibereze, a constatat că Apple era cea care o strângea și se crampona de ea, așa încât s-a răsucit, înăbușindu-și senzațiile cu care o copleșea scena respectivă: caii galopau, George urca scările, pe Clyde îl simțea în apropiere.

— Apple, îți promit, dar mai dă-mi trei săptămâni.

Apple s-a întors și a pornit spre casă:

— Te așteaptă la Windmill, i-a spus peste umăr, fără să-și întoarcă privirea.

Pe apă se lăsase ceața, și caii, nedeslușit conturați, se estompau ca niște păsări.

O chelneriță, cu un șorț pe care erau aplicate mori de vânt decupate din creton, le-a pus în față două sticle de bere și a aprins o lampă.

— Domnii rămân să ia cina? i-a întrebat.

Gump, care-și reteza unghiile cu un briceag de buzunar, a scuipat o unghie spre ea și a întrebat-o:

— Ce aveți de mâncare?

— Ca aperitiv stridii Cape Cod, crevete stil New Orleans sau plăcintă cu moluște New England.

— Dă-ne plăcintă cu moluște, a cerut Clyde, doar ca să-i închidă gura.

Gump se simțea în largul lui. În molcomul tren local care-i adusese din Long Island, târându-se ca melcul, Gump se distrase răsfoind reviste umoristice și legându-se de fete – dar Clyde fusese sobru și încordat, ca și cum călătorea într-o barcă a pazei de coastă. La un moment dat, când trenul staționa, un fluture a intrat lenevos pe fereastra deschisă; l-a prins într-o punguliță de bomboane de mentă, pe care o ținea pe măsuța din fața lui: un dar pentru Grady.

Când a închis ușa restaurantului, un clopot agățat sus a dăngănit, iar Grady a zărit pe dată fața lui Clyde, mai trasă, mai puțin îndârjită, scânteind în întuneric; un tip pe care nu-l mai văzuse până atunci i-a strâns mâna: Gump, un slăbănog cu pielea pătată și o cămașă de vară țipătoare, imprimată cu dansatori hawaiiieni; a simțit pe obraz țepii de pe bărbia nerasă a lui Clyde.

— Știu, știu, i-a spus ea, evitând șoaptele lui de împăcare. Nu-i ceva despre care să putem vorbi acum; și nu aici.

— Ia stați, pe astea cine le plătește? a strigat după ei chelnerița, iar Gump, ieșind în urma lui Clyde și a lui Grady, i-a răspuns:

— Trimite-mi nota, puicuțo.

S-au înghesuit toți trei pe locurile din față ale mașinii lui Grady. Clyde conducea, iar Grady stătea între cei doi. Profilul ei

încordat frâna orice chef de conversație, așa încât înaintau în tăcere; mașina, șerpuiind prin curbele spiralate, lăsa în urmă-i o dâră de tensiune. Grady nu intenționa să fie rece, de fapt, nu intenționa nimic, și nu era frământată de cine știe ce sentimente; nu încerca decât, poate, o apatie adâncă, grea ca plumbul. O lună portocalie se înălța ca o navă spațială, iar indicatoarele de pe drum, dotate cu sticlă care se aprindea ca niște ochi de pisică sub lumina farurilor, anunțau: NEW YORK 98 MILE.

— Ți-e somn? a întrebat-o Clyde.

— Foarte.

— Lasă că am eu ce-ți trebuie, a spus Gump, împrăștiindu-și în palmă conținutul unui plic: vreo douăsprezece mucuri de țigări.

— Nu-s decât chiștoace cu iarbă, dar or să ne trezească.

— Lasă-te păgubaș, Gump, strânge-le!

— Du-te naibii, i-a răspuns Gump lui Clyde și și-a aprins o țigară. Uite ce trebuie să faci, i s-a adresat apoi lui Grady, înghițind fumul, de parcă ar fi fost ceva bun de mâncat. Vrei să tragi un fum?

Asemenea unui pacient toropit, care nu întreabă niciodată ce medicament îi administrează asistenta, Grady a luat mucul și l-a ținut între buze până când i l-a smuls Clyde; a crezut că o să-l arunce, dar, dimpotrivă, l-a luat și l-a fumat el mai departe.

— Ai înțeles acum – ia-ți rețetele de la doctorul Gump.

Jointurile au fost pasate din nou, câte unul fiecăruia, și cineva a deschis aparatul de radio: *Ascultați un program de muzică*. Particule de scrum zburau, iar fețele lor deveneau netede ca luna nouă. *Haide să luăm un caiac până la Quincy sau Noiak / Să fugim de toți și toate.*

— Te simți bine? a întrebat-o Gump, și Grady i-a răspuns că nu simte absolut nimic, dar când a rostit cuvintele, i-a scăpat un chicot de râs. A, merge bine, drăguțo, dă-i înainte, a continuat Gump.

— Am uitat de cadoul pe care ți l-am adus, i s-a adresat acum Clyde. Ți-am adus un fluture într-o punguliță de bomboane.

Observația din urmă a dat-o gata: asemenea bulelor de aer dintr-un acvariu, chicotelile se ridicau la suprafață și se prefăceau în râsete; își clătina capul dintr-o parte în alta de atâta râs.

— Nu mai spune, nu mai spune! E prea caraghios!

Nimeni nu știa ce anume era atât de caraghios, dar toți trei se tăvăleau de râs; Clyde abia de mai putea ține volanul în mâini. Un băiat călare pe o bicicletă, care pedala în fața iureșului farurilor lor, a fost nevoit să se arunce în șanț. Dar chiar dacă ar fi omorât biciclistul, râsetele lor tot n-ar fi conținut: totul era atât de ilariant! Fularul de la gâtul lui Grady s-a desfăcut și s-a târât în urma lor, în beznă, iar Gump, scoțând din nou plicul din buzunar, i-a îmbiat:

— Hai să mai gustăm un rând.

O pâclă roșie, sacrală, atârna deasupra New Yorkului, dar când au traversat Queensboro Bridge, orașul, pe toată lungimea lui, s-a stins ca o cascadă de artificii, fiecare turn părea un mănunchi de artificii într-o vertiginoasă cădere a culorilor.

— Vreau să dansez! a strigat Grady, aplaudând voluptuosul orizont de culori. Vreau să-mi scot pantofii și să dansez!

The Paper Doll e o speluncă lăaturalnică pe undeva prin East Thirtieth Street, și acolo i-a dus Clyde, pentru că era locul unde lucra Bubble ca barman. Bubble, când i-a văzut intrând, s-a dus drept la el și i-a șuiert:

— Ești nebun? Scoate-o imediat de aici. E drogată moartă.

Dar Grady nu voia în ruptul capului să plece, îi plăcea neonul insomniac, mutrele șmechere, iar Clyde s-a văzut nevoit să o ducă la ringul de dans, care era prea strâmt și jigărit ca să poți dansa pe el, așa încât, pur și simplu, se țineau în brațe.

— Doamne, prin ce zile am trecut! Credeam că m-ai părăsit, i-a spus Clyde.

— Nu părăsești pe un altul; te părăsești doar pe tine însuși, i-a răspuns Grady. Dar acum e în ordine?

— Sigur, e în perfectă ordine, i-a răspuns, schițând un pas sau doi de dans.

Formația muzicală care le cânta alcătua un trio curios: un tânăr chinez mieros (pian), o femeie de culoare care privea respectabil printr-o pereche de ochelari cu rame de metal (baterie), și o altă negresă, înaltă, foarte închisă la culoare, al cărei cap mlădios, splendid, tremura în paloarea verde a unei lumini suspendate deasupra capului (chitară). Nu sesizai nici o deosebire între cântece, toate sunau la fel, gelatinoase, discordante, scufundate.

— Gata, nu mai vrei să dansezi, i-a spus Clyde când trioul a încheiat o rundă.

— Ba da, ba da, nu vreau să mă duc acasă, a protestat Grady, dar l-a lăsat să o conducă în colțul unde Gump oprise o masă.

Chitarista a venit la masa lor.

— Eu sunt India Brown, i s-a prezentat lui Grady, întinzându-i mâna.

Era o mână care, la atingere, îți dădea senzația unei mânuși scumpe, dar degetele erau lungi și groase ca niște banane.

— Bubble mi-a spus că ar trebui să te conduc la toaleta doamnelor, i s-a adresat ea lui Grady.

— Bubble, bubble, bubble! a râs Grady.

Fata s-a aplecat spre ea, peste masă; ochii ei arătau ca două fărâme de cuarț negru și și-au rotit privirile în jur, trecând peste Grady.

— Băieți, nu-i treaba mea ce faceți. Dar îl vedeți pe grăsanul acela din capătul barului? Supraveghează localul ăsta – abia așteaptă să ne pună lacăt. Un zgomot de la o mucoasă ca asta și, gata! s-a zis cu noi. Sincer.

Zgomot? În capul lui Grady cântau coruri întregi, și ochii i s-au îndreptat spre grăsan. Omul o privea peste marginea unui pahar cu bere. Alături de el, ședea un tânăr foarte bronzat, într-un costum îngrijit, din pânză în dungi. Acesta, luându-și în mână paharul cu băutură, a străbătut camera, venind la masa lor:

— Strânge-ți lucrurile, McNeil, i-a spus, părând să-i vorbească de la mari înălțimi. E timpul să te ducă cineva acasă.

— Ascultă, amice, să punem lucrurile la punct, s-a rățoit Clyde, ridicându-se pe jumătate.

— E doar Peter, a declarat Grady.

După toate câte se întâmplaseră, prezența lui Peter acolo nu i se părea anormală, și l-a recunoscut ca și cum ar fi fost imună la orice surpriză.

— Peter, dragă, ia loc. Să-ți prezint prietenii mei. Zâmbește-mi!

— Ar fi mai bine să mă lași să te duc acasă, i-a răspuns Peter și i-a luat poșeta de pe masă.

Un chelner care aducea o tavă cu băuturi s-a dat brusc îndărăt, iar Bubble, a cărui gură se rotunjise într-un O, s-a aplecat peste tejgheaua barului; huruitul îndepărtat al unui tren suspendat a făcut să vibreze zorzoanele încăperii. Clyde s-a

ridicat și a dat ocol mesei: formau o pereche inegală pentru că, deși Peter era mai înalt, nu avea nici un pic de mușchi și nimic din conformația dură a lui Clyde; totuși Peter s-a arătat gata să-și măsoare forțele cu el. Mâna lui Clyde a acționat rapid, ca lovitura unui șarpe: a smuls poșeta și a așezat-o pe masă, lângă Grady, care abia atunci i-a văzut încheietura mâinii:

— Ești rănit, a șoptit ea cu o voce mai mult moartă decât vie, atingând tatuajul crud, cu literele numelui ei; ai făcut-o pentru mine, a continuat, ridicând ochii, întâi spre Clyde, pe care nu-l putea vedea, apoi spre Peter, a cărui față palidă, insuportabil de severă, părea să se mistuie.

— Peter, i s-a adresat Grady cu o voce stranie, oftând, Clyde s-a rănit. Pentru mine.

Negresa s-a mișcat: a înconjurat cu brațul umerii lui Grady și, împreună, clătinându-se ușor, s-au îndreptat spre toaleta doamnelor.

„Cât timp mă aflu aici, nu mi se poate întâmpla nimic“, și-a spus Grady, lăsându-și capul să se legene pe sâni tari ai chitaristei.

— Mi-a adus un fluture, a murmurat ea, vorbind într-o oglindă brună, decoltată. L-a pus într-o punguliță de bomboane de mentă.

— Pe aici există o ieșire în stradă, a informat-o chitarista, ieși pe ușa asta și pe urmă treci prin bucătărie.

Dar Grady i-a răspuns zâmbind:

— La început am crezut că sunt bomboane, părea ceva dulce: îmi simți capul? Simți că zboară?

Era reconfortant să-și rezeme capul, să-l legene, ca pe o sondă de adâncime.

— Uneori îl simt că zboară prin alte părți ale trupului, în gât, în inimă.

Ușa s-a deschis și mica bateristă cu ochelari, arătând ca o profesoară libertină, a intrat, pocnind din degete:

— Terenul e liber, a trâmbițat ea. Hooper i-a scos afară în șuturi pe cei doi bătauși, și până acum nu s-a înregistrat niciun cap spart. Nu-i vina ta, a adăugat, întorcându-se spre Grady. Voi, drogatele, ne băgați mereu un morcov în cur și tot dați târcoale pe aici.

Dar chitarista, netezind tandru părul lui Grady cu degetele ei de banană, a spus:

— Las-o în pace, Emma, habar n-are despre ce-i vorba.

Mica bateristă s-a uitat lung la Grady:

— Nu știi despre ce-i vorba, păpușico? Mira-m-aș!

Un marinar urina la marginea trotuarului; în afară de el, nu mai era țipenie de om pe stradă, o stradă pavată cu pietre maronii, unde parcaseră mașina; dar nu se vedea nici urmă de mașină, așa încât Grady, învârtindu-se pe sub un felinar, și-a spus, brusc trezită, că probabil fusese furată, sau ce altceva? Coșurile caselor, un șantier deschis în vederea construirii unei străzi, scui-pau pale de abur înecăcios, și marinarul, înfășurat în aceste efluvii, își spirala urina pe pavaj. Grady a luat-o la fugă spre Third Avenue, atrasă de semnalele emise de farurile unei mașini.

— Hei, tu! i-a strigat șoferul.

A clipit mirată: era mașina ei, cu Gump la volan.

— Ea e! l-a auzit spunând:

Și apoi, vocea lui Clyde:

— Grăbește-te! vâr-o repede în mașină, lângă tine.

Clyde era pe bancheta din spate, unde se găsea și Peter Bell; amândoi, încleștați în luptă, păreau a fi o singură creatură imensă, tentaculară cu două capete: Peter, cu un braț țintuit la spate, stătea frânt în două, și fața, zbârcită ca o foaie de staniol, îi sângera; priveliștea a șocat-o atât de puternic pe Grady, încât i-au cedat nervii: a scos un țipăt și s-ar fi zis că țipătul acela se acumulase în ea de luni de zile; dar nu exista nimeni s-o audă, nici în pustietatea împietrită a străduțelor încâlcite, nici în mașină: Gump, Clyde, până și Peter erau cufundați laolaltă într-o transă de muțenie și de surzenie – exista un soi de voluptate în loviturile strivitoare ale pumnilor lui Clyde, și când Grady a demarat în trombă pe Third Avenue, ocolind stâlpii trenurilor suspendate și ignorând luminile roșii ale semafoarelor, ochii ei priveau încremeniți, ca o pasăre orbită care s-a izbit de pereți și de geamuri.

Când încolțește panica, mintea se agață de ea ca de coarda ruptă a unei parașute: te prăbușești în gol. Virând brusc pe Fifty-ninth Street, mașina a derapat, intrând pe podul Queensboro; acolo, în timp ce se iveau zorii unei dimineți pe care nu avea să o mai vadă, încercând să acopere larma traficului de pe râu și străduindu-se zadarnic să-i descleșteze mâinile de pe volan, Gump i-a strigat:

- Fir-ai să fii, ai să ne omori pe toți!
- Știu, a răspuns Grady.

Notă asupra ediției originale

Prima ediție a romanului *O vară de răscruce* a fost reprodusă după manuscrisul lui Capote, conținut în patru caiete și șaiszeci și nouă de note ajutătoare, aflate actualmente în colecția Truman Capote din arhivele Bibliotecii Publice din New York. Editorii au corectat, cu discreție, doar unele neînsemnate greșeli de exprimare sau de ortografiere. În frazele în care sensul voit de autor era neclar, editorii au intervenit în special prin punctuație, ca, de pildă, unele virgule ; în câteva propoziții în care lipsea câte un cuvânt, editorii și-au îngăduit să-l insereze. Preocuparea de bază a editorilor a constat în reproducerea fidelă a manuscrisului. Corectările efectuate au urmărit, exclusiv, clarificarea a ceea ce era neclar.